

Latvijas Lauksaimniecības
universitāte

Latvijas Valsts Agrārās
ekonomikas institūts

RSEBAA
Ekonomikas un biznesa institūts

Pētījuma

**Administratīvā sloga un izmaksu izvērtējums pārtikas drošības
normatīvajā regulējumā (2. posms)**

atskaite

2009. gada novembris

Kopsavilkums

Pētījuma galvenais mērķis ir novērtēt administratīvo slogu pārtikas drošības jomā un sniegtu priekšlikumus sloga samazināšanai.

Pētījuma aktualitāte ir saistīta gan ar ES Rīcības programmu administratīvā sloga samazināšanai (kur ir noteikts mērķis līdz 2012. gadam to samazināt par vismaz 25%), gan valsts politiskajiem mērķiem.

Pētījums ir divu posmu projekts. Pētījuma pirmā posma ietvaros tika aptverti jautājumi, kuri ir saistīti ar pārtikas drošību produkcijas ražošanas posmā un veido administratīvo slogu lauksaimniekiem. Pirmā posma atskaite tika sagatavota 2008. gada oktobrī un ir pieejama publiski¹.

Šī ir atskaite par darba otro posmu. Projekta otrā posma ietvaros ir analizēti tādi pārtikas drošības jautājumi, kuri skar pārstrādātājus un tirgotājus.

Administratīvā sloga novērtējuma veikšanai tika izmantots Standarta izmaksu modelis. Vienlaikus jāatzīmē, ka pētījuma 2. posma ietvaros tika izmantota 1. darba posmam maksimāli tuvināta aprēķinu veikšanas metodika un izejas dati. Tas nodrošina abu darba posmu rezultātu savstarpēju salīdzināmību un tie ir apvienojami.

Noskaidrots, ka administratīvais slogs, ko veido 2009. gadā analizētie normatīvie akti ir 561,9 tūkst. LVL gadā. Vērtējot datu prasību izcelsmi, lielākā daļa ir nacionālā līmeņa prasības, veidojot aptuveni 56%, bet stingri noteiktas ES prasības («A» prasības) veido 26%.

Pētījumā 2. posma ietvaros ir piedāvāti 45 priekšlikumi administratīvā sloga samazināšanai, kuru ieviešana ļautu samazināt slogu par 47,6%, vai 267,7 tūkst. LVL gadā.

Pētījumā ir iesaistītas trīs zinātniskās institūcijas: Latvijas Lauksaimniecības universitāte (LLU), Latvijas Valsts Agrārās ekonomikas institūts (LVAEI) un Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas Ekonomikas un biznesa institūts (EBI). Projekta vadītāja – Dr.oec. Irina Pilvere.

---

¹ http://www.em.gov.lv/images/modules/items/ZM%20admin_partika_atskaite_7.pdf

Saturs:

Saīsinājumi	5
1. Pētījuma apraksts	6
1.1. Mērķi un uzdevumi	6
1.2. Pētījuma aktualitāte	7
1.3. Pētījuma objekts	9
1.3.1. Administratīvais slogs	9
1.3.2. Pārtikas drošības joma	12
1.3.3. Analizējamie normatīvie akti	13
1.4. Pētījumā iesaistītās personas un institūcijas	13
2. Veikto administratīvā sloga novērtējumu apskats	15
2.1. ES dalībvalstu pieredze administratīvā sloga samazināšanā	15
2.1.1. Vispārīgās pamatnostādnes	15
2.1.2. Pārtikas drošības joma	18
2.2. Pētījuma pirmā posma rezultāti	21
3. Administratīvā sloga novērtējums pārtikas drošības jomā Latvijā	26
3.1. Pētījuma metodika	26
3.1.1. Standarta izmaksu modelis	26
3.1.2. Normatīvo aktu identificēšana	28
3.1.3. Informācijas sniegšanas pienākumu, datu prasību un aktivitāšu identificēšana	30
3.1.4. Datu prasību un aktivitāšu sadalījums pēc izcelsmes	32
3.1.5. Saistīto prasību identificēšana un demarkācija	32
3.1.6. Segmentu identificēšana	33
3.1.7. Kopu, daļu un biežuma identificēšana	33
3.1.8. Laika un finanšu resursu patēriņa novērtējuma metodika	34
3.1.9. Biznesa intervijas	35
3.1.10. Izmaksu parametru noteikšana	36
3.1.11. Administratīvā sloga samazināšanas pamatprincipi	38
3.2. Normatīvo aktu analīze	42
3.3. Rezultāti	63
4. Priekšlikumi administratīvā sloga samazināšanai	66
4.1. Priekšlikumu kopējā ietekme	66
4.2. Konkrētie priekšlikumi sloga samazināšanai	68
4.2.1. 1998. gada 19. februāra likums "Pārtikas aprites uzraudzības likums"	68
4.2.2. 2007. gada 15. novembra likums "Ģenētiski modificēto organismu aprites likums"	68
4.2.3. MK 2008. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība”	68
4.2.4. MK 2008. gada 29. septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzīšanas kārtība”	69
4.2.5. MK 2006. gada 01. augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku”	70
4.2.6. MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”	70
4.2.7. MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”	70
4.2.8. MK 2004. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”	70

4.2.9.	MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”	70
4.2.10.	MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”	71
4.2.11.	MK 2003. gada 01. aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”	71
4.2.12.	MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”	72
4.2.13.	MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr. 156 „Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi”	72
4.2.14.	MK 2008. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 30 “Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”	72
4.2.15.	2008. gada 23. oktobra likums „Dzīvnieku barības aprites likums”	72
4.2.16.	MK 2009. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”	73
4.2.17.	MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”	73
4.2.18.	MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”, zaudēja spēku ar 2009. gada 30. jūniju	73
4.2.19.	MK 2004. gada 6. aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”	73
4.2.20.	MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 „Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība”	74
4.2.21.	MK 2005. gada 13. decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvju zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”	74
4.2.22.	MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”	75
4.2.23.	MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”	76
4.2.24.	MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”	76
4.2.25.	MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei”	78
4.2.26.	MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”	79
4.2.27.	MK 2007. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 415 „Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību”	80
4.2.28.	MK 2006. gada 05. maija noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātājiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobo rezistenci”	85
4.3.	Papildus priekšlikumi	85
	Literatūras saraksts	88
	Pielikumi	

Saīsinājumi

AK	– Apvienotā Karaliste
CSP	– Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
CVI	– Ciltsdarba valsts inspekcija
Eiropadome	– Eiropas Savienības Padome
EK	– Eiropas Komisija
EM	– Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
ES	– Eiropas Savienība
EUR	– Euro
GBP	– Lielbritānijas sterliņu mārciņa
ISP	– Informācijas sniegšanas pienākums/pienākumi
Komisija	– Eiropas Komisija
LAD	– Lauku atbalsta dienests
LDC	– Valsts aģentūra Lauksaimniecības datu centrs
LR	– Latvijas Republika
MK	– Latvijas Republikas Ministru kabinets
MVU	– Mazie un vidējie uzņēmumi
OECD	– Ekonomiskās attīstības un sadarbības organizācija
PVD	– Pārtikas un veterinārais dienests
SIM	– Standarta izmaksu modelis
SUDAT	– Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls
Uzņēmējs	– Persona, kas nodarbojas ar komercdarbību (ieskaitot lauksaimniekus)
VAAD	– Valsts augu aizsardzības dienests
VID	– Valsts ieņēmumu dienests
VZD	– Valsts zemes dienests
ZM	– Latvijas Republikas Zemkopības ministrija
ZVA	– Zāļu valsts aģentūra

1. Pētījuma apraksts

1.1. Mērķi un uzdevumi

Valsts regulējošai funkcijai ir svarīga loma sabiedrībā. Regulēšana palīdz nodrošināt godīgāku konkurenci starp uzņēmumiem, izslēdzot vai mazinot risku, ka konkurence notiek, piemēram, uz pārtikas drošības un cilvēku veselības, apkārtējās vides vai dzīvnieku labturības rēķina.

Taču uzņēmējdarbības regulēšana no publiskā sektora puses bieži vien ir saistīta ar tiešiem vai netiešiem izdevumiem gan valstij, gan uzņēmējiem un patērētājiem. Daļa no šiem izdevumiem ir saistīta ar administratīvām procedūrām, kuras ir jāpilda uzņēmējiem – piemēram, saņemot atļaujas vai sertifikātus, marķējot produkciju, rakstot atskaites, tērējot finanšu un laika resursus dažādām inspekcijām. Šī iemesla dēļ administratīvā sloga mazināšana uzskatāma par vienu no uzņēmējdarbības veicināšanas elementiem, jo ļauj uzņēmējiem koncentrēt savus resursus pamatdarbībai, tādējādi arī uzlabojot konkurētspēju.

Līdz ar to veidojas situācija, kad no vienas puses uzņēmējdarbības regulēšanai ir pozitīva, bet no otras puses tai ir negatīva ietekme. Šajā situācijā ir svarīgi atrast veidus, kā samazināt administratīvo slogu, nemazinot pozitīvo ietekmi no uzņēmējdarbības regulēšanas. Pastāv virkne iespēju kā to izdarīt – piemēram, svītrojot prasības, kuras nesasniedz savu mērķi vai nav pietiekami efektīvas mērķa sasniegšanā, atsakoties no nevajadzīgām procedūrām, ieviešot jaunas tehnoloģijas un pilnveidojot procesus.

Šim pētījumam ir divi galvenie savstarpēji saistīti mērķi. Pirmkārt, novērtēt administratīvo slogu pārtikas drošības jomā, kas veidojas uzņēmējiem izpildot valsts noteiktas administratīvās prasības. Otrkārt, izstrādāt konkrētus priekšlikumus administratīvā sloga samazināšanai uzņēmējiem.

Administratīvā sloga novērtējuma veikšanai tiek izmantots Standarta izmaksu modelis (SIM). Metodika paredz, ka administratīvais slogs tiek vērtēts, analizējot normatīvajos aktos noteiktās prasības. Slogs tiek noteikts naudas izteiksmē un arī ietekme no slogu mazinošo priekšlikumu ieviešanas ir finansiāli novērtējama.

Pētījums ir sadalīts divos posmos, tos attiecīgi veicot 2008. un 2009. gadā.

Darba uzdevumi pētījuma 1. posmam bija:

1. Visu Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu identificēšana pārtikas drošības jomā.
2. Normatīvo aktu noteikšana administratīvā sloga vērtēšanai 2008. gadā, izmantojot šādus kritērijus:
  - veido aptuveni pusi no visiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem pārtikas drošības jomā Latvijā;
  - veido slogu, galvenokārt, produkcijas ražošanas posmā;

- atrodas ES Rīcības programmas administratīvā sloga samazināšanai (ES COM (2007) 23) sarakstā.
- 3. Administratīvā sloga novērtējums, ko veido šajos normatīvajos aktos definētās prasības.
- 4. Citu ES dalībvalstu veikto pasākumu izvērtējums, ietverot Latvijas situācijai piemērotākos ieteikumus administratīvā sloga samazināšanas pasākumiem.
- 5. Pārskata sagatavošana, kurā sniegti konkrēti priekšlikumi par grozījumiem normatīvajos aktos ar mērķi samazināt administratīvo slogu.

Pasūtītāja definētais uzdevums pētījuma 2. posmam ir:

1. Normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu (pienākumu, uzdevumu dublēšanās, neatbilstība, nesamērība) un izmaksu izvērtējums uzņēmējiem (pārstrādātājiem), kas saistīti ar pārtikas drošību:
  - 1.1. Izvērtēt saistošo normatīvo aktu datu prasību apjomu, ranžējot pēc datu prasību apjoma;
  - 1.2. Veikt pētījuma posmā vērtējamo normatīvo aktu atlasī (ņemto vērā datu prasību apjomu un iespējamo slogu) sadarbībā ar ZM;
  - 1.3. Veikt atlasīto normatīvo aktu datu prasību analīzi un izmaksu izvērtējumu.
2. Pētījuma 1. posmā neietverto, saistošo normatīvo aktu izvērtējums attiecībā uz ražotājiem pārtikas drošības jomā;
3. Uzņēmēju (pārstrādātāju) apzināšana jautājumos, kas saistīti ar pārtikas drošības normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu uzliktajiem pienākumiem un uzdevumiem;
4. Pārskata sagatavošana, kurā sniegti konkrēti priekšlikumi par grozījumiem normatīvajos aktos.

Rezultātus nošķirt šādi: slogs, kas veidojas no normatīvajiem aktiem, un slogs, kas veidojas, atbildīgajām institūcijām piemērojot normatīvos aktus.

Šī ir atskaite par pētījuma 2. posmu.

1.2. Pētījuma aktualitāte

Pētījuma aktualitāte un nozīmība ir saistīta ar nepieciešamību veicināt Latvijas uzņēmēju konkurētspēju pārtikas nozarē, samazinot administratīvos šķēršļus produkcijas ražotājiem, pārstrādātājiem un tirgotājiem. Tas ir ļoti nozīmīgi arī pašreizējā situācijā, kad straujš pieprasījuma kritums Latvijā un eksporta tirgos, kā arī kredītu nepieejamība būtiski ietekmē pārtikas nozari Latvijā. Administratīvo izdevumu samazināšana ir viena no iespējām vietējo ražotāju atbalstam.

Pētījums ir aktuāls ES plānotā mērķa kontekstā. Atjaunotajā ES Lisabonas stratēģijas dokumentā par vienu no prioritātēm² Eiropas Komisijas ir izvirzījusi vispārējo mērķi – panākt, lai uzņēmējdarbības regulēšanas vide būtu vienkārša un kvalitatīva.

Eiropas Komisija 2006. gada novembrī ierosināja sākt vērienīgu rīcības programmu, lai samazinātu ES spēkā esošā regulējuma administratīvo slogu. Ņemot vērā to, ka administratīvo slogu rada gan ES, gan valstu tiesību akti, pēc Eiropas Komisija ierosinājuma Eiropadome 2007. gada pavasara sanāksmē noteikusi kopīgu administratīvā sloga samazināšanas mērķi 25% apmērā, kas ir jāsasniedz līdz 2012. gadam.

Rīcības programmas administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā mērķi ir³:

- uzņēmumu administratīvo izmaksu mērīšana, kuras veido izdevumi, sniedzot informāciju ES saskaņā ar ES un dalībvalstu tiesību aktiem;
- informācijas sniegšanas pienākumu identificēšana un priekšlikumu izstrādāšana nevajadzīga sloga samazināšanai.

Šī iniciatīva tiek uzskatīta par īpaši svarīgu Eiropas maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas veido 99% no visiem uzņēmumiem un sastāda divas trešdaļas no nodarbinātības. Tā kā šie uzņēmumi ir nelieli, tos īpaši ietekmē nesamērīgs likumdošanas un administratīvais slogs, jo MVU ir ierobežoti līdzekļi un zināšanas, lai tiktu galā ar komplicētiem likumiem un noteikumiem⁴.

Šī Eiropas iniciatīva dod arī iespēju Latvijai produktīvāk diskutēt ar ES institūcijām par normatīvo aktu vienkāršošanu un precizēšanu ES līmenī.

Arī Latvijā administratīvā sloga mazināšana uzņēmējiem atsevišķos dokumentos tiek definēta par vienu no valdības prioritātēm⁵.

LR Zemkopības ministrija (ZM) 2007. gadā ir veikusi pirmo pilotprojektu administratīvā sloga mazināšanai, vērtējot iespējas samazināt administratīvo slogu saistībā ar tiešiem un platību maksājumiem⁶. Savukārt, LR Ekonomikas ministrija (EM) 2007. gadā ir veikusi pilotprojektus administratīvo izmaksu mērījumiem 5 jomās – nodokļu administrēšana, būvniecība, administratīvās prasības degvielas aprītē un darījumos ar nekustamo īpašumu, administratīvās prasības, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām.

2008. gadā tika veikts administratīvā sloga un izmaksu izvērtējuma pārtikas drošības normatīvajā regulējumā pētījuma 1. posms. Paralēli tam tika veikts Eiropas Komisija novērtējums par administratīvo slogu pārtikas drošības jomā. Darba izpildītāji ir trīs starptautiskās kompānijas: *Capgemini*, *Deloitte* un *Ramboll Management*.

---

² EK mājas lapa, http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/index_en.htm (19.10.2008.)

³ [Eiropas Komisija \(2007b\) „Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā”, COM\(2007\)23](#)

⁴ [Eiropas Komisija \(2005\) „Kopienas Lisabonas programmas ieviešana: normatīvās vides vienkāršošanas stratēģija”](#)

⁵ [EM pozīcija Nr. 12 „Otrais stratēģiskais pārskats par labāku regulējumu Eiropas Savienībā”, ES Ekonomikas un finanšu ministru padomes 2008. gada 12. februāra sanāksme](#)

⁶ Atskaite internetā: http://www.zm.gov.lv/doc_upl/administrativa_sloga_novertejums.pdf (18.10.2008.)

No 2009. gadā veicamajiem projektiem ir jāpiemin ZM administratīvā sloga un izmaksu izvērtējuma pārtikas drošības normatīvajā regulējumā 2. posms (šis projekts). Vienlaikus arī LR Valsts kanceleja ar Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējumu ir uzsākusi projektu “Administratīvā sloga samazināšana un administratīvo procedūru vienkāršošana”, ko ir plānots pabeigt 2013. gadā.

1.3. Pētījuma objekts

Šī pētījuma ietvaros tiek veikts administratīvā sloga novērtējums pārtikas drošības jomā. Tāpēc definējot pētījuma objektu, ir svarīgi precīzi noteikt, kas šī pētījuma kontekstā tiek uzskatīts par administratīvo slogu un cik plaši tiek definēta pārtikas drošības joma. Svarīgi ir arī konceptuāli definēt, kādas normatīvo aktu grupas administratīvo slogu ir plānots analizēt.

1.3.1. Administratīvais slogs

Ja normatīvajos aktos nosaka dažādas prasības uzņēmējiem, tad tas bieži vien nozīmē arī papildu izmaksas, lai minētās prasības izpildītu. Visas izmaksas var nosacīti sadalīt trijās grupās (1. attēls).

Pirmkārt, normatīvajos aktos varētu būt iekļautas prasības, kuru izpilde uzņēmējiem ir saistīta ar tiešām finansiālām izmaksām. Piemērs ir dažāda veida nodevas, kas uzņēmējam jāmaksā par atļauju vai sertifikātu saņemšanu.

Otrkārt, normatīvajos dokumentos varētu būt noteiktas prasības, kas uzņēmējam jāievēro. Tas nozīmē, ka viņam nav jāveic maksājumi valsts budžetā vai kādai citai institūcijai, tomēr prasību ievērošana saistīta ar papildus atbilstības izmaksām. Atbilstības izmaksas nosacīti var sadalīt divās grupās – finanšu izdevumi atbilstības prasību ievērošanai (piemēram, ūdens attīrīšanas iekārtas iegāde, lai ievērotu noteiktas vides prasības) un administratīvās izmaksas (piemēram, grāmatvedības dokumentācijas kārtošana, dažādu iesniegumu un atskaišu gatavošana un sniegšana, utt.).

1. attēls. Administratīvās izmaksas⁷

⁷ [International SCM Network „Measuring and reducing administrative burdens for business. International Standard Cost Model Manual”](#)

Treškārt, ES un valsts prasību ievērošanas rezultātā, uzņēmējam varētu rasties izdevumi sakarā ar strukturālām pārmaiņām kādā no ekonomikas sektoriem vai ekonomikā kopumā. Ja valsts vai ES politikas dēļ kāds no uzņēmējdarbības veidiem kļūst mazāk pievilcīgs (piemēram, tiek aplikts ar lielākiem nodokļiem vai konkurentiem tiek piešķirtas subsīdijas), tas uzskatāms par strukturālām izmaksām šim uzņēmējdarbības veidam.

Tādējādi redzams, ka administratīvās izmaksas veido daļu no izmaksām, kas rodas saistībā ar normatīvo aktu prasību ievērošanu. Šī pētījuma kontekstā uzmanība tiek pievērsta šai izmaksu grupai.

Saskaņā ar ES ietekmes novērtējuma vadlīnijām⁸, par administratīvām izmaksām ir uzskatāmas tādas uzņēmumu izmaksas, kuras veidojas pildot likumdošanā noteiktās obligātās prasības sniegt informāciju valsts institūcijām vai privātpersonām par veicamajām darbībām, ražotiem produktiem vai notikumiem. Informācijas sniegšanas prasības šajā kontekstā ir jāuztver plaši, ieskaitot izmaksas, kas saistītas ar marķēšanu, atskaitēm, uzraudzību vai novērtējumu veikšanu, kas ir nepieciešams, lai sniegtu informāciju, vai reģistrētos. Dažos gadījumos informācijai ir jābūt iesniegtai valsts institūcijām, organizācijām vai personām, citos gadījumos tai ir jābūt pieejamai pēc inspektoru pieprasījuma.

Tomēr ne visas administratīvo izmaksu pozīcijas automātiski uzskatāmas par administratīvo slogu. Nosacīti visas administratīvās izmaksas ir sadalāmas trīs grupās atkarībā no darbības motivācijas (2. attēls):

1. Komersants jeb uzņēmējs veic administratīvās aktivitātes, kaut arī normatīvajos aktos tās netiek prasītas.
2. Uzņēmējs veic tādas administratīvās aktivitātes, kuras tiek prasītas no valsts, ES vai kādas citas institūcijas puses:
  - a. uzņēmējs šādas aktivitātes veiku, pat ja tas netiktu prasīts;
  - b. uzņēmējs šādas aktivitātes veic tikai tāpēc, ka tas ir noteikts normatīvajos dokumentos.

2. attēls. Administratīvās izmaksas un administratīvais slogs

⁸ [EC SEC\(2005\)719 „Impact Assessment Guidelines”, 10. pielikums „Assessing administrative costs imposed by legislation”](#)

Par administratīvo slogu tiek uzskatītas tikai tādas administratīvās izmaksas, kuras veidojas sakarā ar darbībām, ko uzņēmējs neveiktu brīvprātīgi. Vienlaikus ir jāatzīmē, ka administratīvais slogs nevar būt lielāks par no normatīvajiem aktiem izrietošajām administratīvajām izmaksām.

Dažos gadījumos uzņēmumi turpinās vākt un sniegt informāciju pat tad, ja tiks atcelti normatīvajos aktos noteiktie pienākumi (piemēram, informācija, par to, ko viņi pārdod, par to, ko viņi pērk, informācija akcionāriem u.tml.). Savukārt, citas administratīvās darbības tiek veiktas tikai tādēļ, ka tas ir noteikts normatīvajos aktos. Tomēr ne vienmēr var viennozīmīgi objektīvi noteikt kuros gadījumos ir administratīvais slogs, tādēļ ES vadlīnijas paredz, ka, lai modelis būtu pēc iespējas vienkāršāks un lai minimizētu subjektīvo vērtējumu, nav nepieciešams atdalīt tīro administratīvo slogu un „labas prakses” noteikumus.

Administratīvās izmaksas veido šādas uzņēmumos veiktās darbības:

- informācijas ziņošana;
- pierakstu uzturēšana un glabāšana;
- pārbažu veikšana;
- ziņošana par uzņēmuma darbībām;
- reģistru uzturēšana;
- sadarbība ar kompetento institūciju inspektoriem;
- pieteikumu aizpildīšana subsīdijām un dotācijām;
- pieteikumu aizpildīšana un iesniegšana atļauju saņemšanai;
- produkcijas marķēšana;
- sūdzību un apelāciju iesniegšana kompetentajām institūcijām.

Kaut gan dažas no administratīvajām darbībām nepieciešamas, lai efektīvi sasniegtu normatīvo aktu mērķus, tomēr praksē novērojami daudzi gadījumi, kur administratīvais slogs var tikt ievērojami samazināts vai pat atcelts, neietekmējot normatīvo aktu mērķus. Saskaņā ar Eiropas Komisijas pamatnostādņem⁹ ir šādas tipiskas situācijas, kad veidojas administratīvais slogs:

- informācijas sniegšanas prasības izriet no noteikumiem, kuri ir atcelti vai grozīti (piemēram, informācijas sniegšanas pienākums autotransporta jomā, kuru ieviesa, kad starptautiskajiem pārvadājumiem ES bija vajadzīgas īpašas atļaujas);
- informācija ir jāsniedz pārāk bieži, ņemot vērā notikumu norisi;
- informācijas sniegšanas biežums un datums dažādām prasībām nav saskaņots;
- vienu un to pašu informāciju pieprasa dažādas iestādes;
- viena un tā pati informācija ir jāiesniedz dažādā formātā (piemēram, elektroniski un uz papīra);
- informācijas prasības attiecas uz visiem bez izņēmuma, t.i., pat tiem, kuru nozīme attiecīgajā jomā ir salīdzinoši neliela;

---

⁹ Action Programme for Reducing Administrative Burdens in the European Union.
http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/docs/com_2007_23_en.pdf

- juridiskās prasības ir tik sarežģītas, ka nav saprotams, kāda informācija ir jāvāc un/vai kā to nosūtīt.

Nacionālo normatīvo aktu vienkāršošana iespējama, ja maksimāli tiek izslēgti informācijas sniegšanas pienākumi vai izmainīti to parametri (informācijas sniegšanas biežums, mērķa grupas u.tml.). Piemēram:

- novecojušo vai dublējošo informācijas sniegšanas prasību atcelšana;
- konkrētu mērķa grupu, piemēram, mazo uzņēmumu, atbrīvošana no noteiktām prasībām;
- informācijas ziņošanas biežuma samazināšana.

Izmainot normatīvos aktus, būtiski nemainot to galvenos mērķus, rodas daudzas iespējas administratīvā sloga samazināšanai. Tomēr šeit būtu jāņem vērā, ka noteiktu mērķa grupu atbrīvošana no normatīvo aktu prasībām var izkropļot godīgu un efektīvu konkurenci starp uzņēmumiem. Turklāt, lai veiktu izmaiņas normatīvajos aktos, nepieciešams salīdzinoši ilgs laiks.

1.3.2. Pārtikas drošības joma

Lai noteiktu, kādus pārtikas drošības jeb nekaitīguma normatīvos aktus analizēt un vērtēt projekta izpildes gaitā, 2008. gadā tika izvēlētas pārtikas drošības sadaļas atbilstoši EK pārtikas drošības definīcijai¹⁰ un tās papildinātas, ņemot vērā ZM speciālistu ieteikumus par blakusproduktu utilizācijas jautājumu iekļaušanu.

Pārtikas drošība šajā kontekstā ietver visus jautājumus, kuri ir saistīti ar:

- pārtikas un pārtikas produktu higiēnu un nekaitīgumu;
- dzīvnieku veselību un labturību;
- dzīvnieku barību;
- dzīvnieku reģistrāciju;
- produktu marķēšanu un iepakojšanu;
- augu veselību;
- pārtikas piesārņojumu;
- blakusproduktu utilizāciju.

Tā kā iepriekšējā projekta izpildes etapā 2008. gadā jau tika izvērtēta daļa no pārtikas nekaitīgumu nodrošinošo normatīvo aktu blokiem jeb sadaļām, tad 2009. gadā tiek analizēti un vērtēti normatīvie akti, kas pieder šādām pārtikas nekaitīgumu nodrošinošām normatīvo aktu sadaļām:

- pārtikas higiēna un nekaitīgums;
- dzīvnieku barība;
- dzīvnieku veselība un labturība (skatīt šīs atskaites 3.1.2. sadaļu).

¹⁰ COM (2007) 23 galīgā redakcija. Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un Sociālo Lietu Komitejai un Reģionu Komitejai "Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā"

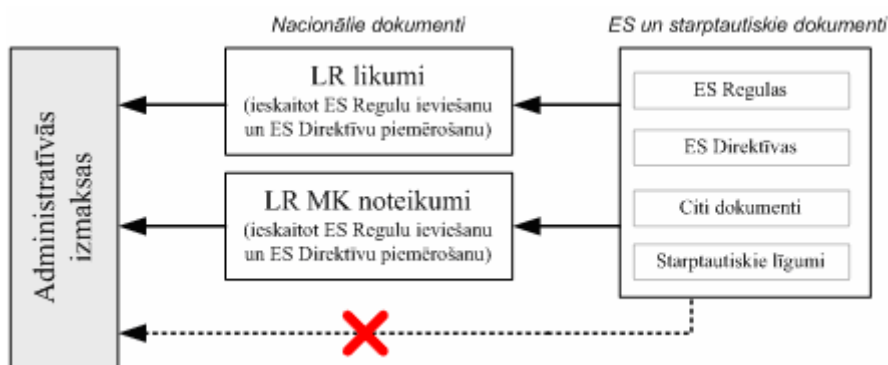
Izmaksu analīze tiks veikta lauksaimniecībā, pārtikas pārstrādē, transportēšanā un pārtikas tirdzniecībā strādājošām fiziskām un juridiskām personām.

1.3.3. Analizējamie normatīvie akti

Pārtikas drošības jomu regulējošus dokumentus nosacīti var sadalīt vairākās grupās:

1. Nacionālie normatīvie dokumenti (LR likumi un MK noteikumi);
2. ES normatīvie akti (galvenokārt ES Regulas un Direktīvas);
3. Starptautiskie dokumenti (vadlīnijas, līgumi, utt.).

Tomēr ņemot vērā, ka dažāda līmeņa normatīvie akti juridiski ir saistīti, par izejas punktu ir uzskatāmi Latvijas normatīvie akti (3. attēls).

3. attēls. Analizējamie normatīvie akti

Analīze tiek veikta visiem informācijas sniegšanas pienākumiem, kuri izriet no analizējamajiem normatīvajiem aktiem un nosaka pienākumus lauksaimniecībā, pārtikas un barības ražošanā un pārstrādē, transportēšanā un/vai tirdzniecībā.

Tiek pieņemts, ka visi lauksaimniecībā, pārtikas un barības ražošanā un pārstrādē, transportēšanā un/vai tirdzniecībā strādājošie uzņēmēji ievēro likumdošanas prasības un līdz ar to netiek analizēti, cik liela daļa pilnā apjomā ievēro likumdošanas prasības un cik liela daļa neievēro vai ievēro daļēji. Vienīgais izņēmums ir gadījumi, kad absolūti lielākā daļa personu neievēro kādu konkrētu informācijas sniegšanas pienākumu – šādos gadījumos ir pieņemts, ka administratīvais slogs neveidojas.

1.4. Pētījumā iesaistītās personas un institūcijas

Darbs ir veikts, sadarbojoties daudzām ieinteresētām pusēm – pārtikas pārstrādātājiem, lauksaimniekiem, pārtikas ražošanas jomu apkalpojošiem uzņēmumiem, tirdzniecības jomā strādājošiem, valsts institūcijām un nevalstiskā sektora organizācijām.

No valsts puses pētījuma tapšanā ir iesaistīti Zemkopības ministrijas Veterinārā un pārtikas pārstrādes departamenta, Pārtikas veterinārā dienesta, Zāļu valsts aģentūras un Lauksaimniecības datu centra speciālisti.

Autoru kolektīvs izsaka lielu pateicību Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektoram Marekam Samohvalovam, ģenerāldirektora vietniekam Gintam Majoram, Pārtikas uzraudzības departamenta direktoram Ernestam Zavadskim, Pārtikas centra direktoram Gatim Ozoliņam, bet īpaši dienesta speciālistiem (Dacei Grinhofai, Tatjanai Marčenkovai, Edvīnam Oļševskim, Zandai Turkai, Ērikai Pauliņai, Ilzei Plīkšai, Aivaram Rolsteinam, Mārtiņam Seržantam, Ingrīdai Sproģei, Neldai Hasanai, Tatjanai Garančai, Vitai Zalcmanei, Sandrai Smuļko, Ivetai Kociņai, Līgai Arājumai, Mārim Balodim un citiem dienesta darbiniekiem), kā arī Lauksaimniecības datu centra speciālistiem un īpaši direktora vietniecei Ernai Galvanovskai par atsaucību, pacietību un atbalstu.

Pētījuma ietvaros tika veiktas diskusijas un intervijas ar 32 pārtikas un barības pārstrādē, transportēšanā un lauksaimniecībā strādājošām personām ar mērķi labāk identificēt notiekošos procesus, noteikt finanšu un laika resursu izlietojumu administratīvo prasību izpildei, un kvalitatīvāk izstrādāt priekšlikumus sloga mazināšanai.

Pētījuma izpildes grupa:

Irina Pilvere, vadošā pētniece, Dr.oec. LLU.

Vulfs Kozlinskis, pētnieks, Dr.habil.oec. LLU

Ligita Melece, pētniece, Dr.oec., LVAEI

Aleksejs Nipers, pētnieks, Mg.oec., EBI

Dina Popluga, pētniece, Mg.biol., LLU doktorante, LVAEI

Ilze Šēna, asistente, LVAEI

2. Veikto administratīvā sloga novērtējumu apskats

2.1. ES dalībvalstu pieredze administratīvā sloga samazināšanā

2.1.1. Vispārīgās pamatnostādnes

Daudzās valstīs, veicot administratīvā sloga jeb birokrātisko šķēršļu samazināšanu, kas balstīta uz pētījumu rezultātā iegūtiem novērtējumiem un priekšlikumiem, t.sk. pārtikas drošības jomā, ir konstatēts, ka ir administratīvā sloga samazināšanai var piemērot horizontālos pasākumus.

Šādus horizontālos pasākumus var iedalīt sekojošās grupās:

- „vienas pieturas aģentūras” principa ieviešana un reģistrācijas vienkāršošana (Dutch Cabinet, 2006). EK (European Commission, 2007a) uzsver, ka tas vienkāršotu un paātrinātu uzņēmuma izveidi, kā arī līdz vienai nedēļai samazinātu vidējo laiku, kas nepieciešams uzņēmuma izveidei;
- papīra formāta (informācija, dati, atļaujas, deklarācijas u.tml.) aizvietošana ar citiem mūsdienīgiem komunikāciju veidiem (online, e-pasta, tālruna un satelīta izmantošana) (Seerden., Stroink, 2002; The Advisory Committee on Paperwork Burden Reduction, 2008). EK (Commission of the European Communities, 2009) norāda, ka elektroniska saziņa ir būtisks instruments, lai mazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem, ar nosacījumu, ka tā ir labi pielāgota uzņēmumu un iestāžu vajadzībām un tādēļ EK gatavojas turpināt mazināt administratīvo slogu, veicinot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu;
- reģistrācijas, licenču un atļauju iegūšanas laika samazināšana;
- inspekciju skaita un to ilguma samazināšana (Commission of the European Communities, 2009);
- veidlapu vienkāršošana un ziņošanas prasību samazināšana.

ES jaunākās pamatnostādnes un secinājumi

Vērtējot kopējās uzņēmējdarbības attīstības tendences, kas saistītas ar administratīvā sloga samazināšanu, EK (European Commission, 2007) secina, ka, lai gan tiesību aktos uzņēmumiem ir noteiktas dažāda veida izmaksas, mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) administratīvo slogu uzskata par “nopietnāko uzņēmējdarbības šķērslī” pēc pieprasījuma trūkuma tirgū. Liela daļa MVU arī “uzskata, ka administratīvie noteikumi kopumā pasliktinās”.

EK Administratīvā sloga mazināšanas Eiropas Savienībā trešā labāka regulējuma stratēģiskajā pārskatā (Commission of the European Communities, 2009) sniegts sākotnējais novērtējums par administratīvajām izmaksām, kas rodas uzņēmumiem, kad tie izpilda juridiskos pienākumus sniegt informāciju valsts iestādēm vai trešajām personām (ziņošana, inspekcija, statistika u.c.). Sākotnējais novērtējums liecina, ka:

- kopumā 42 ES tiesību akti rada administratīvās izmaksas aptuveni 115 līdz 130 miljardu EUR apmērā. 13 prioritārajās jomās, ko aptver programma, lielākais samazināšanas potenciāls ir nodokļu un muitas tiesībās, kā arī uzņēmējdarbības tiesībās, jo šīs jomas attiecīgi veido aptuveni 60 % un 20 % no visām administratīvajām izmaksām. Šīm jomām seko pārtikas nekaitīgums, darba apstākļi, lauksaimniecība un lauksaimniecības subsīdijas, kā arī transports. Katra no šīm jomām rada administratīvās izmaksas no 5,7 līdz 3 miljardiem EUR. Ļoti liela daļa administratīvā sloga ir neefektīvas valsts un privātās administrācijas darbības rezultāts (no 30 % līdz 40 %);
- lielākajā daļā prioritāro jomu uzņēmumiem visdārgāk izmaksā „sadarbība ar revīziju un inspekciju, ko veic valsts iestādes”. Šāda veida sadarbībā bieži vien tiek iesaistīti augsti kvalificēti darbinieki uz diezgan ilgu laiku. Lai gan revīzija un inspekcijas ir nepieciešamas, lai sasniegtu sabiedriskos mērķus, administratīvo slogu varētu ievērojami samazināt, jo īpaši, uzlabojot riska novērtējumu, kas ir izpildes pasākumu pamatā.

Šajā dokumentā norādīts, ka administratīvā sloga novērtēšana nenorāda konkrēti, kas ir vajadzīgs un kas ir nevajadzīgs, bet detalizēts sākotnējais novērtējums atklāj, kas maksā visdārgāk un/vai ko uzņēmumi uzskata par vislielāko traucēkli. Tas arī norāda, kas rada šo administratīvo slogu, un tādējādi var to mazināt. Atšķirībā no samazināšanas programmām, kas izveidotas, reaģējot uz vispārīgām sūdzībām, sākotnējais novērtējums ļauj ātri noteikt, kur varētu sākt administratīvā sloga samazināšanu, lai pēc iespējas atvieglotu uzņēmumu darbību.

Daudzi piemēri apliecina, lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu labākus rezultātus, ir nepieciešama koordinēta darbība gan ES, gan dalībvalstu līmenī. Tas nozīmē, ka paralēli ir jāuzrauga panāktais administratīvā sloga samazinājums ES un dalībvalstu līmenī. Dalībvalstis arī ir aicinātas valstu programmu ietvaros turpināt apzināt, kādas pārmaiņas būtu nepieciešamas ES līmenī, lai ļautu šīm valstīm atcelt nevajadzīgu administratīvo slogu.

ES līmenī ir izpētīts, ka vidēji 32% no tā administratīvā sloga, kurš izriet no ES likumdošanas tekstiem, izraisa dalībvalstu papildus prasības (tā sauktās „gold plating”) un/vai neefektīvas un nevajadzīgas administratīvās procedūras nacionālajā jeb valstu līmenī¹¹.

Paredzamais samazinājums prioritātēs, kas skar lauksaimniecības un pārtikas sfēru ir attēlots 1. tabulā.

EK izvirza mērķi apzināt, kādas pārmaiņas būtu nepieciešamas ES līmenī, lai ļautu dalībvalstīm atcelt nevajadzīgu administratīvo slogu. Šajā apzināšanas procesā nozīmīga loma ir gan dalībvalstu valstisko un nevalstisko institūciju, gan atsevišķu uzņēmumu ierosinājumiem (Commission of the European Communities, 2009).

¹¹ EUBusiness (2009) “Cutting red tape – Overview of reduction measures”, <http://www.eubusiness.com/SMEs/red-tape.09>

1. tabula. Paredzamie samazinājumi dažās no prioritārajām sfērām ES līmenī

Prioritārās sfēras	Paredzētais sloga samazinājums, %
Lauksaimniecība/Lauksaimniecības subsīdijas (1.vietā ES prioritātēs)	-36%
Pārtikas drošība (6. vietā ES prioritātēs)	-31%
Zivsaimniecība (6. vietā ES prioritātēs)	-45%

Avots: Court of Justice, 2009

ES „Mazo uzņēmumu akts”¹² nosaka 10 pamatprincipus ES kopējā telpā, lai uzlabotu administratīvo un likumdošanas vidi visā ES un ļautu MVU realizēt pilnībā savu potenciālu: radītu jaunas darba vietas un sekmētu uzņēmuma izaugsmi. Aktā uzsvērts, ka MVU, it īpaši mazie un ģimenes uzņēmumi, ir jaunu darba vietu radītāji un sekmē attīstību.

EK (European Commission, 2007a) atzīmē, ka, lai samazinātu slogu MVU, kuriem tas ir nesamērīgi liels, jāpieņem, ka uz MVU neattiecas ES tiesību aktu administratīvās prasības, ja vien pēc tā nav īpašas nepieciešamības un jautājumu nevar labāk atrisināt valsts, reģionālajā vai pašvaldības līmenī. Ja uz MVU attiecas ES tiesību akti, jāizstrādā īpaši pasākumi, lai tiem palīdzētu. ES telpā ir jārod veidi, kā samazināt esošo slogu, ja tas ir iespējams un kā nākamais solis ir modernizēt pārvaldes iestādes, lai tās sniegtu pārredzamus un paredzamus pakalpojumus un spētu nodrošināt efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

EK (Commission of the European Communities, 2008) atzīmē, ka uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar lielākiem uzņēmumiem gulstas neproporcionāli liels normatīvais un administratīvais slogs – ir aprēķināts: ja par normatīvajām saistībām lielais uzņēmums par vienu darbinieku izdod 1 EUR, mazais uzņēmums par vienu darbinieku vidēji izdod līdz pat 10 EUR. EK rosina dalībvalstis ieviest dažādus pasākumus, no kuriem uz lauksaimniecības un pārtikas sfēru visvairāk attiecas sekojošie:

- samazināt nodevas un izmaksas uzņēmuma reģistrācijai, ņemot vērā labākos ES piemērus;
- turpināt samazināt uzņēmuma reģistrēšanai nepieciešamo laiku līdz vienai nedēļai, ja tas vēl nav sasniegts;
- samazināt nepieciešamo atļauju un licenču daudzumu uzņēmējdarbības uzsākšanai, samazinot to saņemšanas laiku līdz 1 mēnesim, ja tas nerada ļoti nopietnu risku cilvēkiem vai videi;
- nepieprasīt uzņēmējiem informāciju, kura ir pieejama administratīvajās institūcijās, ja vien informāciju nav nepieciešams atjaunot;

¹² The “Small Business Act” for Europe, SME Union, 2008, <http://www.eubusiness.com/SMEs/sba/>

- izveidot kontaktpunktu, kur ieinteresētās puses varētu sniegt informāciju un priekšlikumus par prasībām un procedūrām, kas ir neproporcionālas un/vai nevajadzīgas, jo kavē MVU darbību;
- būt pārliecinātiem, ka mikrouzņēmumiem netiek prasīts piedalīties jebkāda veida (valsts, reģionālā vai vietējā līmeņa) statistikas aptaujās un informācijas sniegšanā biežāk kā reizi trīs gados;
- nodrošināt „viena punkta” kontaktu, caur kuru uzņēmēji var noskaidrot visu nepieciešamo ar konkrēto uzņēmējdarbību saistīto informāciju, izpildīt nepieciešamās procedūras un formalitātes elektroniskā veidā.

2.1.2. Pārtikas drošības joma

Atsevišķās ES dalībvalstīs administratīvā sloga samazināšana noris sekojošos veidos:

- novēršot to administratīvo slogu, kuru izraisa valsts nacionālās prasības;
- veicot aptaujas, tiek ievākta informācija no uzņēmējiem, t.sk. lauksaimniekiem/zemniekiem, par lielāko administratīvo slogu. Ja tā izcelsme ir ES likumdošanā iekļautās prasības, tad tas tālāk tiek ziņots ES struktūrām, lai rastu optimālu risinājumu.

Administratīvā sloga novērtēšanas ES līmenī rezultātā, kā arī profesionālo organizāciju un dalībvalstu spiediena rezultātā tiek izmainītas šādas prasības pārtikas drošības jomā¹³ (Council of European Union, 2009):

- par dzīvnieku blakusproduktu apriti;
- par dzīvnieku barības apriti;
- par pārtikas piedevām un aromatizētājiem;
- dzīvnieku transportēšanas prasības;
- ĢMO izsekojamība;
- liellopu identifikācija un reģistrēšana, liellopu gaļas un produktu marķēšana;
- aitu un kazu identifikācijas un reģistrēšanas prasības;
- pārtikas marķēšanas un cenu norādes prasības.

ES līmeņa pētījumā (Fiore, Natale, Hofherr, 2008) ir šādi ieteikumi:

- elektroniska dzīvnieku identifikācija to pārvietošanas laikā (iekraušana/izkraušana), kas samazina administratīvo slogu audzētājam;

¹³ Food safety. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/priority-areas/food/index_en.htm

- tīrīšanas un dezinfekcijas pierakstu atcelšana;
- dzīvnieku infekcijas un aizsargzonu kartēšana, kas sniedz iespēju dzīvnieku pārvadātājiem un institūcijām novērst riskus slimību izplatīšanai.

Analizējot 10 ES dalībvalstu likumdošanas izraisīto administratīvo slogu (Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2007), secināts, ka tas ir visaugstākais šādās jomās: veterinārā medicīna, mājlopu identifikācija un pārvietošana; lauksaimniecības dzīvnieku labturība.

Pētījumā konstatēts, ka lauksaimniecībā pamatā darbojas mazie uzņēmumi un tiem ir jāievēro vides, patērētāju aizsardzības, dzīvnieku veselības un labturības prasības. Rezultātā šim sektoram ir pārlietu jeb neproporcionāli augsts administratīvais slogs, skatīt 2. tabulu.

2. tabula. Administratīvais slogs dažās ES dalībvalstīs lauksaimniecības jomā

Likumdošanas prasību klasifikācija	Apvienotā Karaliste	Nīderlande	Dānija	Zviedrija
A	46%	32%	15%	88%
B	21%	54%	66%	8%
C	34%	14%	19%	4%

Avots: Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2007

Dažādās valstīs ES likumdošanas ieviešana un nacionālo prasību izvirzīšana ir atšķirīga, kur dažās valstīs nacionālās prasības ir necīgas, piemēram, Zviedrijā (2. tabula), bet citās nozīmīgas (Apvienotā Karaliste).

Nīderlande

Nīderlandē (Netherlands Cabinet, 2006) konstatēti šādi fakti un veikti šādi pasākumi:

- kopš 2006. gada atcelta govju identifikācijas un reģistrācijas instrukcija un govju īpašniekam, ja tas veic paziņojumu ar interneta palīdzību, nav nepieciešama govju reģistra uzturēšana papīra veidā, kur ziņošana var notikt trijos veidos: caur interneta vietni – online, elektroniski – e-pasta un ar telefona palīdzību, ierunājot informāciju (Van Ek, 2007). Ziņošana ir iespējama 24 stundas diennaktī visu gadu;
- kopš 2007. gada cūku un liellopu transportēšana notiek ar digitālās identifikācijas un reģistrācijas sistēmas palīdzību. Šajā sistēmā ir apvienotas visas datu plūsmas, kas skar: identifikāciju un reģistrāciju; cūku piegādi; dzīvnieku slimību kontroli. Bez tam informācija ir jāsniedz retāk, jo to izmanto vairakkārt.

Kopš 2007. gada netiek prasīts, lai pārtikas transporta tīrīšana un dezinfekcija tiktu reģistrēta.

Tiek atcelta tā nacionālā (valsts) likumdošana, kuras prasības nav noteiktas ES līmenī, piemēram, Maizes un Rauga noteikumi tika atcelti 2005. un 2006. gadā.

No 2009. gada janvāra tiek atceltas detalizētas pārtikas marķēšanas prasības. Marķējumā jānorāda sastāvdaļas un alergēni, bet informāciju par vitamīniem, minerāliem izplata interneta vietnē.

Apvienotā Karaliste

Priekšlikumos ir atzīmēta mājas lapas izveidošana, kas nodrošina uzņēmējiem ātru un efektīvu jaunākās informācijas saņemšanu no Apvienotās Karalistes (AK) Vides, pārtikas un lauku vides departamenta – administratīvie ietaupījumi 2,9 miljoni GBP/gadā.

Kaut gan vidēji AK inspekcijas lauksaimniekiem vidēji ir tikai 1,3 reizes gadā, tomēr zemnieki uzskata, ka tās vienalga ir pārāk bieži (Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2007).

Bez tam AK lauksaimnieki iebilst pret dažādo pierakstu veikšanu un uzglabāšanu, kas rada ievērojamu administratīvo slogu un ir neefektīva procedūra, nenodrošina prasību izpildi, jo ar pierakstiem var viegli manipulēt (Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2005).

Lauksaimnieki atbalsta vadlīniju izstrādi un to ievērošanu darbībā, kā arī vēlas inspektoros, kas ir elastīgi un sniedz padomus, bet, ja pārkāpumi ir nelieli, tad nepielieto sodus.

AK apzināts administratīvais slogs pārtikas un lauksaimniecības jomā un konstatēts, ka vislielākos slogu izraisa pierakstu veikšana (3. tabula).

3. tabula. Administratīvais slogs pārtikas un lauksaimniecības jomā Apvienotajā Karalistē

Informācijas sniegšanas pienākuma tips	Nozīmība
Pierakstu veikšana	38,4%
Pieteikums subsīdijām vai atbalstam	23,3%
Pieteikums atzīšanai	8,9%

Avots: pēc HM Governmen, 2008

Vācija

Vācijas Lauksaimnieku apvienība, 2006.gadā veicot aptauju (Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2007), izveidojusi birokrātijas „Melno grāmatu”, kur administratīvais slogs, pēc to nozīmības lauksaimnieku vērtējumā ir šāds:

- 1. vietā slogs, kas saistīts ar vienoto platību maksājumu un enerģētiskajiem augiem;
- 2. vietā „savstarpējās atbilstības” prasības un procedūras, it īpaši inspekcijas;

- 3. vietā veterinārās medicīnas regulējums, kas nosaka dažādu pierakstu veikšanu. Zemnieki pieprasa lielāku elastību un vēlas, lai viņi nebūtu pilnībā atbildīgi par dzīvnieku veselību;
- 4. vietā pēc zemnieku domām ir pārlietu birokrātiskās un neproporcionālās prasības, kas attiecas uz mājlopu identifikāciju un reģistrēšanu, it īpaši dzīvnieku apzīmēšanu un pārvietošanas reģistrēšanu.

Francija

Francijā Lauksaimniecības ministrija organizēja aptauju, kuras rezultātā no lauksaimniekiem saņemti 8000 ieteikumi administratīvā sloga samazināšanai (Department for Environment, Food and Rural Affairs, 2007). Kā viens no galvenajiem ieteikumiem tika minēta inspekciju vienkāršošana. Zemnieki pieprasa jaunus loģiskus politikas instrumentus un inspekcijas režīmus.

Dānija

Vislielākie iebildumi par administratīvo slogu pārtikas drošības jomā zemniekiem ir par veterinārajām prasībām, dzīvnieku veselības un labturības prasībām, dzīvnieku identifikācijas un reģistrēšanas prasībām. Pirmajā vietā sloga ziņā ir šādas informācijas reģistrēšana: veterināro medikamentu; dzīvnieku pārvietošanas, kā arī inspekciju veikšanas jomā.

Aptauja identificēja šādas lauksaimnieku vēlmes:

- radīt labākus, vienkāršākus un efektīvākus procesus;
- vienkāršāku un ciešāku institūciju sadarbību, lai apvienotu informācijas pieprasīšanu un inspekcijas;
- lielāku elastību likumdošanas prasībās;
- novērst prasību dublēšanos, tam sekojošu nevajadzīgu administrēšanu un inspekciju.

2.2. Pētījuma pirmā posma rezultāti

Pētījuma 1. posma ietvaros kopējais administratīvais slogs uzņēmējiem no analizētajiem normatīvajiem aktiem 2008.gadā pārtikas drošības normatīvajā regulējumā ir novērtēts 4,362 milj. LVL apmērā.

Vērtējot administratīvo slogu, ko veido atsevišķi normatīvie akti, ir jāatzīmē, ka absolūti lielākā sloga daļa veidojas no MK 2003. gada 1. decembra noteikumiem Nr. 712 „Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība”, veidojot aptuveni 71% no visa analizējamo likumdošanas aktu administratīvā sloga (**Error! Reference source not found..** tabula).

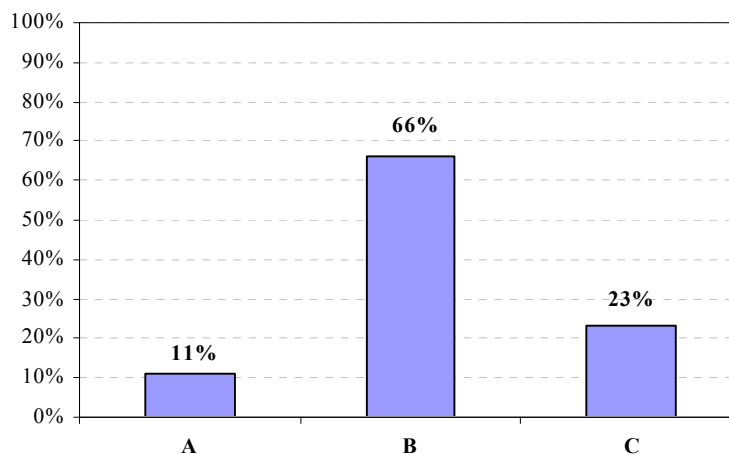
Turklāt trīs visvairāk apgrūtinātie normatīvie akti kopā veido 90% no administratīvā sloga, savukārt, 11 pirmie veido 99% no kopējā aprēķinātā sloga (4. tabula).

4. tabula. Administratīvais slogs no analizētajiem normatīviem aktiem

Normatīvais akts	Sloga lielums (LVL)	Sloga struktūra (%)
MK 2003. gada 1. decembra noteikumi Nr. 712 "Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība"	3 081 494	70,92
MK 2007. gada 27. novembra noteikumi Nr. 811 „Slaucamo govju pārraudzības kārtība”	647 790	14,92
MK 2008. gada 2. janvāra noteikumi Nr. 5 „Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasības”	179 688	4,15
MK 2008. gada 20. maija noteikumi Nr. 358 „Veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena aprītei”	100 394	2,14
MK 2007. gada 21. jūlija noteikumi Nr. 486 „Noteikumi par valsts nodevu atļaujas saņemšanai un atļaujas izsniegšanas kārtību transportlīdzekļu grupām, kurām nepieciešama atļauja pārtikas pārvadāšanai”	86 115	1,93
MK 2003. gada 18. marta noteikumi Nr. 127 „Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”	83 498	1,90
MK 2007. gada 14. augusta noteikumi Nr. 557 "Dzīvnieku barības aprīvē iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība"	44 432	0,90
MK 2008. gada 2. janvāra noteikumi Nr. 6 „Gaļas liellopu pārraudzības kārtība”	31 917	0,69
MK 2005. gada 6. septembra noteikumi Nr. 677 „Noteikumi par dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu aprīti un kārtību, kādā izsniedz veterināros (veselības) sertifikātus”	29 964	0,55
MK 2008. gada 13. maija noteikumi Nr. 327 “Dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu veterināro (veselības) sertifikātu izsniegšanas kārtība”	23 650	0,55
MK 2007. gada 18. decembra noteikumi Nr. 875 „Higiēnas un obligātās nekaitīguma prasības govju svaigpiena aprītei nelielā apjomā”	9 784	0,39
MK 2002. gada 2. jūlija noteikumi Nr. 287 „Cūku pārraudzības kārtība”	7 497	0,17
MK 2006. gada 18. jūlija noteikumi Nr. 596 „Obligātās nekaitīguma prasības zvejas produktu aprītei nelielā apjomā”	7 435	0,17
MK 2008. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 400 „Veterinārās prasības akvakultūras dzīvniekiem, no tiem iegūtiem produktiem un to aprītei, kā arī atsevišķu akvakultūras dzīvnieku infekcijas slimību profilaksei un apkarošanai”	6 587	0,15
MK 2005. gada 12. aprīļa noteikumi Nr. 246 „Medus bišu pārraudzības kārtība”	5 941	0,14
MK 2007. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 407 „Veterināro zāļu marķēšanas, izplatīšanas un kontroles noteikumi”	5 438	0,13
MK 2003. gada 18. februāra noteikumi Nr. 85 „Aitu pārraudzības kārtība”	3 215	0,05
MK 2004. gada 24. februāra noteikumi Nr. 97 „Piena šķirņu kazu pārraudzības kārtība”	2 011	0,04
MK 2006. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 470 „Higiēnas prasības augu izcelsmes produktu primārai ražošanai un tiešai piegādei galapatērētājam nelielā apjomā”	1 891	0,03
MK 2006. gada 11. aprīļa noteikumi Nr. 286 „Obligātās nekaitīguma prasības mājputnu un zaķveidīgo gaļas aprītei nelielos daudzumos”	1 261	0,03
MK 2007. gada 6. novembra noteikumi Nr. 742 „Noteikumi par valsts nodevu par atļaujas izsniegšanu transportlīdzeklim dzīvnieku pārvadāšanai”	982	0,02
MK 2007. gada 28. augusta noteikumi Nr. 589 „Noteikumi par kārtību, kādā mednieki piegādā medījumos dzīvniekus vai to gaļu mazos daudzumos, un veterinārajām prasībām medijamo dzīvnieku vai to gaļas aprītei”	358	0,01
MK 2007. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 665 „Higiēnas prasības olu aprītei nelielā apjomā”	329	0,01
MK 2003. gada 4. novembra noteikumi Nr. 626 „Dzīvnieku ārstnieciskās un diētiskās barības aprītes kārtība”	244	0,01
MK 2006. gada 10. oktobra noteikumi Nr. 842 „Noteikumi par šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecību atbilstības kritērijiem un šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecību statusa piešķiršanas kārtību”	184	0,00
MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 298 „Kārtība, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki”	172	0,00

MK 2003. gada 4. marta noteikumi Nr. 102 „Noteikumi par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību”	61	0,00
Veterinārmedicīnas likums, 2001 (26.04.)	26	0,00
MK 2007. gada 6. novembra noteikumi Nr. 741 „Noteikumi par kārtību, kādā kontrolē un apkaros salmonelozi un citas ar pārtikas produktiem pārnēsājamas infekcijas slimības mājputnu ganāmpulkos, kas paredzēti pārtikas produktu iegūšanai nelielā apjomā un tiešai piegādei galapatērētājam”	9	0,00
	4 362 366	100

Vērtējot datu prasību sadalījumu pēc izcelsmes, secināts, ka aptuveni divas trešdaļas (66%) no kopējā datu prasību sloga veido «B» līmeņa prasības, kuras izriet no ES un starptautiskiem dokumentiem. Turklāt vēl 11% veido «A» grupas datu prasības, kuras tiešā veidā ir noteiktas ES vai citos starptautiskajos dokumentos. Savukārt, nacionālās, vai «C» līmeņa prasības veido 23% no kopējā datu prasību veidotā sloga (4. attēls).

4. attēls. Datu prasību sadalījums pēc izcelsmes

Tas nozīmē, ka valstij ir iespējas mazināt slogu, mainot datu prasības. Taču ņemot vērā, ka aptuveni trīs ceturtdaļas ir «B» datu prasības, pastāv ierobežojumi.

Vēl viena no iespējām administratīvā sloga samazināšanai, ir mainīt procedūras un procesus. Tas ir īpaši aktuāli gadījumā, kad pēc iespējas ātrāk grib sasniegt efektu no sloga samazināšanas, jo tas neprasa mainīt ES vai starptautiskos dokumentus.

Pētījuma rezultātā ir izstrādāta virkne priekšlikumu administratīvā sloga samazināšanai. Ja kopējais administratīvais slogs gadā veido 4,362 milj. LVL, tad priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs uzņēmējiem samazinātos par 1,651 milj. LVL, kas veido 37,8%. Līdz ar to tiktu sasniegts ES un Latvijas mērķis samazināt administratīvo slogu vismaz par 25%.

5. tabula. Priekšlikumu ietekme uz administratīvo slogu

Normatīvais akts	Sloga lielums (LVL)	Priekšlikumi (LVL)	Sloga samazinājums (%)
MK 2003. gada 1. decembra noteikumi Nr. 712 "Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība"	3 081 494	1 270 090	41,2
MK 2007. gada 27. novembra noteikumi Nr. 811 „Slaucamo govju pārraudzības kārtība”	647 790	159 007	24,5
MK 2008. gada 2. janvāra noteikumi Nr. 5 „Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasības”	179 688	69 958	38,9
MK 2008. gada 20. maija noteikumi Nr. 358 „Veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena aprītei”	100 394	29 724	29,6
MK 2007. gada 21. jūlija noteikumi Nr. 486 „Noteikumi par valsts nodevu atļaujas saņemšanai un atļaujas izsniegšanas kārtību transportlīdzekļu grupām, kurām nepieciešama atļauja pārtikas pārvadāšanai”	86 115	21 263	24,7
MK 2003. gada 18. marta noteikumi Nr. 127 „Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”	83 498	37 011	44,3
MK 2007. gada 14. augusta noteikumi Nr. 557 "Dzīvnieku barības aprītē iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība"	44 432	29 261	65,9
MK 2008. gada 2. janvāra noteikumi Nr. 6 „Gaļas liellopu pārraudzības kārtība”	31 917	9 325	29,2
MK 2005. gada 6. septembra noteikumi Nr. 677 „Noteikumi par dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu aprīti un kārtību, kādā izsniedz veterināros (veselības) sertifikātus”	29 964	-	0,0
MK 2008. gada 13. maija noteikumi Nr. 327 “Dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu veterināro (veselības) sertifikātu izsniegšanas kārtība”	23 650	180	0,8
MK 2007. gada 18. decembra noteikumi Nr. 875 „Higiēnas un obligātās nekaitīguma prasības govju svaigpiena aprītei nelielā apjomā”	9 784	7 759	79,3
MK 2002. gada 2. jūlija noteikumi Nr. 287 „Cūku pārraudzības kārtība”	7 497	557	7,4
MK 2006. gada 18. jūlija noteikumi Nr. 596 „Obligātās nekaitīguma prasības zvejas produktu aprītei nelielā apjomā”	7 435	7 435	100,0
MK 2008. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 400 „Veterinārās prasības akvakultūras dzīvniekiem, no tiem iegūtiem produktiem un to aprītei, kā arī atsevišķu akvakultūras dzīvnieku infekcijas slimību profilaksei un apkarošanai”	6 587	2 272	34,5
MK 2005. gada 12. aprīļa noteikumi Nr. 246 „Medus bišu pārraudzības kārtība”	5 941	-	0,0
MK 2007. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 407 „Veterināro zāļu marķēšanas, izplatīšanas un kontroles noteikumi”	5 438	1 767	32,5
MK 2003. gada 18. februāra noteikumi Nr. 85 „Aitu pārraudzības kārtība”	3 215	1 559	48,5
MK 2004. gada 24. februāra noteikumi Nr. 97 „Piena šķirņu kazu pārraudzības kārtība”	2 011	995	49,5
MK 2006. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 470 „Higiēnas prasības augu izcelsmes produktu primārai ražošanai un tiešai piegādei galapatērētājam nelielā apjomā”	1 891	1 490	78,8
MK 2006. gada 11. aprīļa noteikumi Nr. 286 „Obligātās nekaitīguma prasības mājputnu un zaķveidīgo gaļas aprītei nelielos daudzumos”	1 261	657	52,1
MK 2007. gada 6. novembra noteikumi Nr. 742 „Noteikumi par valsts nodevu par atļaujas izsniegšanu transportlīdzekļiem dzīvnieku pārvadāšanai”	982	-	0,0
MK 2007. gada 28. augusta noteikumi Nr. 589 „Noteikumi par kārtību, kādā mednieki piegādā medījumos dzīvniekus vai to gaļu mazos daudzumos, un veterinārajām prasībām medījamo dzīvnieku vai to gaļas aprītei”	358	332	92,8

MK 2007. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 665 „Higiēnas prasības olu aprītei nelielā apjomā”	329	251	76,2
MK 2003. gada 4. novembra noteikumi Nr. 626 „Dzīvnieku ārstnieciskās un diētiskās barības aprītes kārtība”	244	-	0,0
MK 2006. gada 10. oktobra noteikumi Nr. 842 „Noteikumi par šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecību atbilstības kritērijiem un šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecību statusa piešķiršanas kārtību”	184	55	30,0
MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 298 „Kārtība, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki”	172	-	0,0
MK 2003. gada 4. marta noteikumi Nr. 102 „Noteikumi par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību”	61	4	7,1
Veterinārmedicīnas likums, 2001 (26.04.)	26	-	0,0
MK 2007. gada 6. novembra noteikumi Nr. 741 „Noteikumi par kārtību, kādā kontrolē un apkaro salmonelozi un citas ar pārtikas produktiem pārnēsājamas infekcijas slimības mājpūtnu ganāmpulkos, kas paredzēti pārtikas produktu iegūšanai nelielā apjomā un tiešai piegādei galapatērētājam”	9	-	0,0
Kopā	4 362 366	1 650 952	37,8

Jāatzīmē, ka priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs no dažādiem administratīvajiem aktiem samazināsies neproporcionāli – vienā gadījumā samazinājums ir par 100%, citā gadījumā - netika atrastas iespējas slogu samazināt (5. tabula). Vislielākā ietekme ir priekšlikumu ieviešanai MK 2003. gada 1. decembra noteikumiem Nr. 712, kuri arī veido lielāko daļu no šogad izpētītā kopējā administratīvā sloga.

3. Administratīvā sloga novērtējums pārtikas drošības jomā Latvijā

3.1. Pētījuma metodika

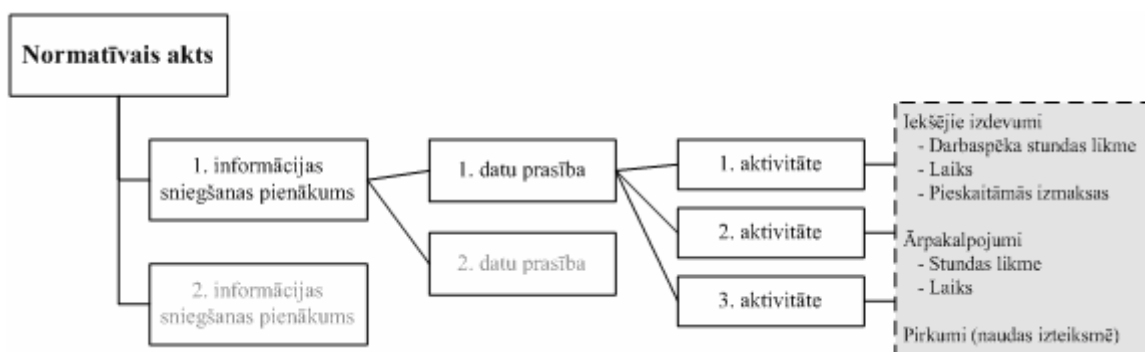
3.1.1. Standarta izmaksu modelis

Administratīvā sloga novērtējuma veikšanai pārtikas drošības normatīvajā regulējumā ir izmantots Standarta izmaksu modelis (SIM), ko ir izstrādājusi *SCM Network*¹⁴ ekspertu grupa. Vienlaikus tiek ņemtas vērā arī Eiropas Komisijas izstrādātās vadlīnijas ietekmes novērtējumu veikšanai¹⁵, kuras gan lielā mērā atkārtoti SIM metodiku.

SIM ir arī viena no visplašāk izmantotām pieejām administratīvo izmaksu un sloga novērtēšanai uzņēmējdarbībā. Modeļa teorētiskais pamatojums ir salīdzinoši vienkāršs, tomēr tajā pat laikā orientēts uz problēmas būtību – ar tā palīdzību tiek novērtēts administratīvais slogs saistībā ar normatīvajos dokumentos noteikto prasību izpildi. Šajā metodē uzmanība netiek koncentrēta uz politikas mērķiem un uzņēmēju finansiālajām saistībām, bet tikai uz administratīvajām darbībām, vai, precīzāk sakot, informācijas sniegšanas pienākumiem (angliski: *informational obligation*).

Informācijas sniegšanas pienākumi izriet no likumdošanas dokumentiem, kuros ir atrunāti uzņēmēju pienākumi nodrošināt publisko sektoru un trešās puses ar informāciju. Vienā likumdošanas dokumentā varētu būt vairāki informācijas sniegšanas pienākumi, bet var arī nebūt neviena. Saskaņā ar SIM metodi, informācijas sniegšanas pienākumi nozīmē ne tikai informācijas sniegšanu, bet arī tās apkopošanu un glabāšanu (un to sniegšanu nepieciešamības gadījumā).

Modelī pieņemts, ka katru atsevišķu informācijas sniegšanas pienākumu veido viena vai vairākas datu prasības (angliski: *data requirements*). Savukārt, lai sagatavotu informāciju saskaņā ar katru datu prasību, nepieciešams veikt vienu vai vairākas administratīvās aktivitātes (angliski: *activities*). Informācijas sniegšanas pienākumu, datu prasību un aktivitāšu savstarpējā saikne redzama 5. attēlā.

5. attēls. Administratīvā sloga novērtējuma shēma

¹⁴ Organizācijas mājas lapa: www.administrative-burdens.com

¹⁵ „Impact Assessment Guidelines”, EC SEC(2005)791

Sloga novērtējums tiek veikts naudas izteiksmē, vērtējot laika un finanšu resursu patēriņu dažādu prasību izpildei.

Saskaņā ar SIM, administratīvā sloga novērtēšanai nepieciešams veikt izmaksu novērtējumu katrai atsevišķai aktivitātei, tomēr ir svarīgi nodrošināt, lai visas administratīvās darbības tiktu korekti uzskaitītas un lai kāda no darbībām netiktu uzskaitīta vairākas reizes. Līdz ar to rezultātā jāizveidojas modelim, kas atspoguļo reālo situāciju, nevis balstīts tikai uz teorētiskiem pieņēmumiem.

SIM paredz administratīvo izmaksu sadalīšanu divās grupās – vienreizējās izmaksas sakarā ar biznesa pierašanu pie jaunām administratīvajām prasībām un periodiskās izmaksas, veicot administratīvās aktivitātes. Gan vienreizējās, gan periodiskās izmaksas parasti tiek iekļautas, veicot iepriekšēju (*ex-ante*) novērtējumu, savukārt paveiktā novērtējuma (*ex-post*) shēmā parasti tiek vērtētas tikai periodiskās izmaksas. No praktiskā viedokļa atšķirība starp *ex-ante* un *ex-post* ir tāda, ka *ex-ante* gadījumā tiek novērtēts dokumentu iespējamais administratīvais slogs, nākotnē to ieviešot, savukārt *ex-post* gadījumā tiek vērtēta spēkā esošu dokumentu faktiskā administratīvā sloga ietekme.

Šī pētījuma ietvaros novērtējums tiks veikts pēc *ex-post* shēmas, vērtējot tos noteikumus un piemērojot tādas izmaksas, kuras ir aktuālas pētījuma veikšanas laikā, tomēr atsevišķas pozīcijas tiks novērtētas arī pēc *ex-ante* sistēmas (atsevišķi neiekļaujot vienreizējās izmaksas), jo dažas informācijas sniegšanas saistības vēl tikai tiek plānots uzsākt, un uzņēmēji tās vēl nevar novērtēt, pamatojoties uz savu pieredzi.

Pētījuma ietvaros pamatā tiek vērtēts „vidējais” uzņēmums ar vidējo resursu izmantošanas efektivitāti. Šāds „vidējais” uzņēmums noteikts, veicot speciālās un detalizētās intervijas ar uzņēmējiem un analītiski vērtējot katras darbības efektivitāti, kārtojot administratīvās saistības. Konkrēti ir analizēts, cik liels katram no uzņēmumiem ir dažādu resursu patēriņš, veicot noteiktu administratīvu aktivitāti, un tad iegūtie rezultāti ir savstarpēji salīdzināti. Gadījumā, ja kādam no uzņēmumiem rezultāti ir izteikti zemāki vai izteikti augstāki par vidējiem grupas rezultātiem, tie nav iekļauti aprēķinos, pamatojoties uz to, ka šie uzņēmumi darbojas efektīvāk vai – gluži otrādi – neefektīvi, salīdzinot ar „vidējo” uzņēmēju grupu. Ja šādu gadījumu nav, tiek aprēķināts vidējais aritmētiskais skaitlis. Vairākos gadījumos aprēķinos izmantots arī ekspertu vērtējums „vidējam” uzņēmumam vai laika novērtējums līdzīgu aktivitāšu novērtējumam.

Lai definētu administratīvo prasību izcelsmi, SIM metodika paredz visu datu prasību sadalīšanu trijās kategoriju grupās:

- «A» grupa;
- «B» grupa;
- «C» grupa.

«A» grupas prasības ir tādas prasības, kas nacionālajos normatīvajos aktos ir tieši iekļautas no ES direktīvām, regulām vai citiem starptautiskiem dokumentiem un precīzi nosaka kāda informācija ir jānorāda uzņēmumiem.

«B» grupas prasības izriet no ES direktīvām, regulām vai starptautisko saistību prasībām. Šādu prasību mērķis ir formulēts ES normatīvajos aktos, bet to ieviešana, t. sk. specifiskas datu prasības, atstāta dalībvalstu pārziņā.

«C» grupas prasības ir tādas prasības, kas noteiktas vienīgi nacionālajos normatīvajos aktos.

SIM metodikā noteikts, ka prasību sadalījums trijās kategorijās ir ērts rīks, lai noteiktu, cik lielā mērā administratīvā sloga veidošana ir nacionālās politikas un cik lielā mērā starptautiskās politikas rezultāts. Nacionālā līmeņa normatīvo dokumentu mainīšana prasa mazāk laika un resursu, un valdībai to ir vieglāk izdarīt salīdzinājumā ar izmaiņām starptautiskajos dokumentos. Līdz ar to nacionālā līmenī izveidoto administratīvo slogu īstermiņā ir vieglāk samazināt.

SIM metode paredz plašu dažādu pušu iesaisti novērtēšanas procesā – uzņēmējus, profesionālās organizācijas, ekspertus, nevalstisko sektoru un valsts institūcijas¹⁶.

Pieredze iepriekšējos pētījumos liecina, ka no loģikas un pētījuma precizitātes viedokļa ne vienmēr iespējams strikti ievērot SIM metodiku. SIM metodika ir vispārējā bāze administratīvā sloga novērtējumiem, un tajā nav atrunātas dažādas nianšes, kuras izriet no dažādu analizējamo jautājumu specifikas. Līdz ar to no mūsu puses vairākās vietās šī metodika varētu tikt nedaudz papildināta (attiecīgi atzīmējot kur).

3.1.2. Normatīvo aktu identificēšana

SIM metodika paredz, ka viens no pirmajiem uzdevumiem šāda veida pētījumos ir normatīvo aktu identificēšana. Konsultējoties ar Zemkopības ministrijas speciālistiem, tika izvēlēti šādi LR normatīvie akti analīzes veikšanai pētījuma 2. posma ietvaros:

- 1998. gada 19. februāra likums “Pārtikas aprites uzraudzības likums”, ar grozījumiem: 2001. (13.12), 2002. (12.09.), 2003. (06.11.), 2004. (21.10.), 2005. (17.11.), 2005. (15.12.), 2006. (19.12.), 2007. (27.09.), 2007. (06.12.), 2008. (24.01.);
- 2007. gada 15. novembra likums “Ģenētiski modificēto organismu aprites likums”;
- MK 2008. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība”;
- MK 2008. gada 29. septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzišanas kārtība”;
- MK 2006. gada 01. augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku”, ar grozījumiem MK noteikumi Nr. 757. (16.09.2008.);

---

¹⁶ SCM Network (2005) „International Standard Costs Manual; measuring and reducing administrative burdens for businesses”, http://www.administrative-burdens.com/filesystem/2005/11/international_scm_manual_final_178.doc (skatīts 20.06.2009.)

- MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiekotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”;
- MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”, ar grozījumiem: MK noteikumi Nr. 1029 (27.12.2005.);
- MK 2004. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”;
- MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”, ar grozījumiem: MK noteikumi Nr. 1034 (21.12.2004.), MK noteikumi Nr. 1056 (16.12.2008.);
- MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”;
- MK 2003. gada 01. aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”;
- MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”;
- MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr. 156 „Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi”;
- MK 2008. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 30 “Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”;
- 2008. gada 23. oktobra likums „Dzīvnieku barības aprites likums”;
- MK 2009. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”;
- MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”;
- MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”, zaudēja spēku 2009. gada 30. jūnijā;
- MK 2004. gada 6. aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”;
- MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 „Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība”;

- MK 2005. gada 13. decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”, ar grozījumiem: MK noteikumi Nr. 408. (19.06.2007.);
- MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”;
- MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”, ar grozījumiem MK noteikumi Nr. 980. (20.12.2005.), MK noteikumi Nr. 299. (18.04.2006.);
- MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”;
- MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei”;
- MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”;
- MK 2007. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 415 „Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību”;
- MK 2006. gada 05. maija noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātājiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobo rezistenci”.

3.1.3. Informācijas sniegšanas pienākumu, datu prasību un aktivitāšu identificēšana

Šī darba posma ietvaros visos analizējamajos MK noteikumos vispirms identificēti un izdalīti informācijas sniegšanas pienākumi un tad arī datu prasības un nepieciešamās aktivitātes.

Saskaņā ar SIM metodiku, ir iespējamas ļoti dažādas informācijas sniegšanas pienākumu grupas, piemēram:

- informācijas reģistrēšana;
- informācijas ziņošana;
- iesniegumu sagatavošana un iesniegšana;
- ziņošana par izmaiņām;
- atļauju un sertifikātu saņemšana;
- produkcijas marķēšana;
- sadarbība ar kontrolējošām institūcijām, utt.

Ievērojami vairāk ir tā saucamo datu prasību. Vienā iesniegumā parasti ir vairākas datu prasības – kā, piemēram, iesnieguma iesniegšana, PVD kontroles, atļaujas saņemšana, kārtējās inspekcijas, informācijas uzskaitē žurnālā, utt.

Pilno informācijas sniegšanas pienākumu un datu prasību sarakstu var aplūkot atskaites pielikumos.

Lai labāk saprastu, kā tiek noteikti informācijas sniegšanas pienākumi, datu prasības un aktivitātes, izskatīsim vienu piemēru.

MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi” paredz, ka dzīvnieku pārvadāšanai ir jāsaņem dzīvnieka pārvadātāja atļauja vai atļauja transportlīdzeklim dzīvnieku pārvadāšanai.

Lai saņemtu šo atļauju, ir jāveic vairākas darbības. Faktiski tas notiek sekojoši – vispirms ir jāiziet apmācība un jāsaņem kvalifikācijas sertifikāts, tad ir jāsaņem veidlapa un šī veidlapa jāaizpilda, tad šo iesniegumu jāiesniedz PVD, kā arī jāsamaksā valsts nodeva par apliecības izsniegšanu un ar samaksu apliecinošu dokumentu jāiet saņemt šī atļauja PVD teritoriālajā struktūrvienībā (6. tabula).

6. tabula. Informācijas sniegšanas saistības, datu prasību un aktivitāšu piemērs

Informācijas sniegšanas pienākumi	Datu prasības	Aktivitātes
Dzīvnieka pārvadātāja atļaujas (apliecības) vai atļaujas transportlīdzeklim dzīvnieku pārvadāšanai saņemšana		Kvalifikācijas sertifikāta par zināšanām dzīvnieku pārvadāšanā saņemšana
		Veidlapas saņemšana
		Veidlapas aizpildīšana
	Juridiskās personas nosaukums vai fiziskās personas vārds, uzvārds	
	Reģistrācijas numurs vai personas kods	
	Adrese	
	Tālruņa numurs	
	Dzīvnieka pārvadājuma veids (tuvais, tālais)	
	Pārvadājamā dzīvnieka suga	
		Samaksas veikšana par apliecības izsniegšanu (valsts nodeva)
		Atļaujas saņemšana PVD teritoriālajā struktūrvienībā

Atsevišķos gadījumos vienā pozīcijā ir apvienotas vairākas datu prasības. Piemēram, 6. tabulā atspoguļotā datu prasībā „Personas vārds, uzvārds” teorētiski ir divas datu prasības, tomēr šajā gadījumā tās tiek analizētas kopā, jo pēc būtības ir viena grupa.

Datu prasību sniegšanai veicamas konkrētas aktivitātes. Šajā gadījumā personai vispirms ir jāiziet kursi kvalifikācijas sertifikāta par zināšanām dzīvnieku pārvadāšanai saņemšanai un jāsaņem šis sertifikāts, tad ir jāsaņem veidlapa (atsevišķos gadījumos tas varētu prasīt laiku, atsevišķos – nē). Taču bez šīs aktivitātes nevar iztikt, jo, nesaņemot veidlapu, to nevar aizpildīt. Aizpildot veidlapu, ir jāsamaksā valsts nodeva un jāsaņem maksājumu apliecinošs dokuments. Tad ir jāiesniedz iesniegumu un maksājumu apliecināšu dokumentu PVD teritoriālajā struktūrvienībā. Iesniedzot šos dokumentus, ir jāsaņem, kamēr atļauja tiks sagatavota, un tad PVD teritoriālajā struktūrvienībā tā ir jāsaņem.

SIM metodika paredz 16 standarta administratīvās aktivitātes. Tomēr, mūsdiā, šajā sarakstā nepieciešams iekļaut vēl dažas pozīcijas. Svarīgākā no tām – „Veidlapas iesniegšana”, jo atsevišķos gadījumos fiziski braukšana informācijas iesniegšanai varētu prasīt salīdzinoši daudz laika, ko uzņēmējs tērē sakarā ar informācijas sniegšanas saistību izpildi.

3.1.4. Datu prasību un aktivitāšu sadalījums pēc izcelsmes

Lai sniegtu pārskatu par administratīvā sloga izcelsmi, datu prasības sadalāmas trijās grupās («A», «B», vai «C») atkarībā no tā, vai šīs pozīcijas izcelsme meklējama ES vai valsts normatīvajos aktos.

Jāpiebilst, ka šajā darba posmā darba grupa secinājusi – kaut arī loģika un lietderība šādai sistematizēšanai ir, tomēr SIM ietvaros piedāvātā metodika noteikti ir pilnveidojama. Piemēram, SIM metodika paredz, ka datu prasības sadalāmas «A», «B» un «C» grupās, lai secinātu, kāda ir administratīvā sloga izcelsme. Taču, ja visas datu prasības kāda konkrēta informācijas sniegšanas pienākuma ietvaros ir «A» grupā, tas nozīmē, ka šo informācijas sniegšanas pienākumu administratīvais slogs ir ES veidots un valsts nacionālā līmenī to nevar ietekmēt. Ja valsts nolemj, ka visu šo ES pieprasīto informāciju uzņēmējs var nosūtīt pa internetu un viņam nav jābrauc pašam, kā tas bija agrāk, tad faktiski valsts var ietekmēt «A» grupas izcelsmes prasības un to radīto administratīvo slogu. Tas šķietami ir pretrunā ar «A» izcelsmes prasību definīciju.

Nemot vērā šāda veida neskaidrības, tika nolemts veikt šī jautājuma analīzi divos griezumos. Pirmais – aprēķinu veikšana saskaņā ar SIM metodiku, kas ļautu secināt, cik liela daļa no pieprasītās informācijas izriet no ES («A» grupa), cik – no valsts («C» grupa) un cik – no ES, bet ar valsts interpretāciju («B» grupa). Savukārt, otrs šī jautājuma analīzes griezumus ļautu atbildēt, cik lielu daļu no administratīvā sloga valsts teorētiski var ietekmēt nacionālā līmenī.

3.1.5. Saistīto prasību identificēšana un demarkācija

Pētījuma ietvaros ir vērtēti tādi informācijas sniegšanas pienākumi, kuri izriet no analizējamajiem normatīvajiem aktiem. Vienīgais izņēmums ir MK 2007. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 415 „Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību”, kur izanalizēti tikai tie informācijas sniegšanas pienākumi,

kuri ir noteikti veterināro zāļu tirgotājiem (bet netiek analizētas prasības cilvēkiem paredzēto zāļu kontekstā).

Atsevišķos normatīvajos aktos veidojas informācijas sniegšanas pienākumu pārklājums un dublēšanās. Piemēram, tas ir aktuāli gadījumā ar MK 2004. gada 18. marta noteikumiem Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”, kuros 21.1. punktā ir noteikts, ka personu, kura saņem produktus no citām dalībvalstīm vai kuras sadala šo produktu kravas, ir jāreģistrē PVD. Administratīvais slogs, ko veido šis informācijas sniegšanas pienākums, jau tika novērtēts šī pētījuma 1. posma ietvaros, kad tika analizēti MK 2008. gada 14. augusta noteikumi Nr. 557 „Dzīvnieku barības apritē iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība”.

Līdzīgā veidā arī likumos ir daudz tādu informācijas sniegšanas pienākumu, kuri dublējās ar MK noteikumu prasībām (kur šo prasību izpilde ir atrunāta detalizēti). Piemēram, Pārtikas aprites uzraudzības likumā no 16 informācijas sniegšanas pienākumiem, tikai viens ir atzīts par MK noteikumos nedublēto.

3.1.6. Segmentu identificēšana

Saskaņā ar SIM metodiku, pirms aprēķinu veikšanas nepieciešams identificēt uzņēmēju grupas, uz kurām prasības attiecas atkarībā no resursiem, kuri tiek prasīti informācijas sniegšanas pienākumu un datu prasību izpildei.

Jāatzīmē, ka lielākajai daļai informācijas sniegšanas pienākumu informācijas apjoms nav atkarīgs no uzņēmuma vai saimniecības lieluma vai reģiona. Līdz ar to šiem informācijas sniegšanas pienākumiem netika veikta segmentēšana. Attiecībā uz tiem informācijas sniegšanas pienākumiem, kur teorētiski ir atšķirības finanšu un laika resursu izlietojumā atkarībā no saimniecību lieluma, tika izmantoti vidējie rādītāji.

3.1.7. Kopu, daļu un biežuma identificēšana

SIM metodika nosaka, ka ir nepieciešams:

- identificēt tās kopas, uz kurām attiecināmas informācijas sniegšanas saistības;
- noteikt likmes datu prasībām;
- noteikt datu sniegšanas saistību biežumu.

Identificēt kopas nozīmē noteikt to vai nu uzņēmumu skaitu vai gadījumu skaitu, uz kuriem attiecināma konkrēta informācijas sniegšanas saistība. Piemēram, 2008. gadā tika veiktas 7548 dzīvnieku barības kravu dokumentu pārbaudes uz valsts robežas, brīvajā noliktavā vai muitas noliktavā, pirms tās ieviešanas valstī. Tā ir kopa, uz kuru attiecas informācijas sniegšanas pienākums saistībā ar šo pārbaūžu veikšanu.

Analizējamajos likumdošanas aktos ir identificēti vairāk kā 230 informācijas sniegšanas pienākumi. Šī iemesla dēļ šeit netiks detalizēti aprakstīts, kādā veidā tiek noteikta kopa katram no šiem pienākumiem.

Konceptuāli katras atsevišķas kopas noteikšanai tika izmantotas vairākas pieejas. Kaut arī šis ir administratīvā sloga novērtējums 2009. gadā, tomēr vairākos rādītājos 2009. gada dati vēl nav un arī pētījuma pabeigšanas brīdī nebūs pieejami, jo gads vēl nebūs beidzies. Viena no iespējam kopas noteikšanai ir 2008. gada datu izmantošana. Šajā gadījumā ir pieņemts izmantot 2008. gada datus, ja nav veiktas izmaiņas likumdošanā, kuru dēļ kopa var palielināties vai samazināties. Gadījumā, ja ir prognozējams kopas palielinājums vai samazinājums, tika izmantoti tie 2009. gada dati, kuri ir pieejami, tos ekstrapolējot uz visu gadu.

Attiecībā uz datu prasībām tiek piemērotas nevis kopas, bet daļas – tas nozīmē daļu no kopas, uz kuru attiecināma konkrētā datu prasība. Absolūti lielākajai daļai datu prasību piemērojams daļas koeficients, kas vienāds ar viens. Tas nozīmē, ka konkrētās informācijas sniegšanas saistības ietvaros šī datu prasība attiecināma uz visiem. Līdz ar to datubāzē atsevišķi netiek izdalītas kopas pirms koeficientiem un koeficienti atsevišķi. Datubāzē iekļautajās laika un finanšu resursu patēriņa summās jau ņemts vērā tas, uz kādu daļu no informācijas saistību pildošām personām konkrētā datu prasība attiecināma.

Arī informācijas sniegšanas pienākumu biežums netiks izdalīts atsevišķi, jo jau sākotnēji ir savākti dati (kopas), kuriem laika periods ir viens gads. Tas tika darīts, lai ievērojami vienkāršotu aprēķinus, neietekmējot rezultātu kvalitāti.

Tomēr atsevišķās pētījuma vietās tik precīzi dati nav pieejami – tur kopa ir noteikta, ņemot vērā arī informācijas sniegšanas pienākuma biežumu.

3.1.8. Laika un finanšu resursu patēriņa novērtējuma metodika

Saskaņā ar SIM, aprēķinu veikšanai nepieciešams novērtēt, cik daudz laika un finanšu resursu prasa katra atsevišķa informācijas sniegšanas pienākuma un datu prasības izpilde. Saskaņā ar SIM metodiku, faktiskās informācijas ieguvei izmantojamas biznesa intervijas vai ekspertu novērtējumi.

Administratīvo izmaksu un sloga novērtējumam tiek rekomendēts izmantot galvenokārt biznesa intervijas, kuras ir veicamas katra atsevišķa informācijas sniegšanas pienākuma novērtējumam. Tomēr administratīvā sloga novērtējumam var izmantot arī datus no biznesa intervijām par citiem līdzīgiem informācijas sniegšanas pienākumiem. Vēl viena metode ir ekspertu novērtējumi – šajā gadījumā eksperti, balstoties uz savu pieredzi un zināšanām, paši novērtē, cik lielu administratīvo slogu viens vai cits informācijas sniegšanas pienākums veido.

Taču gadījumos, kad izmaksu novērtējumam netiek izmantotas biznesa intervijas, nepieciešams pamatojums. SIM metodikas paredz izstrādāt kritērijus vienas vai citas metodes izmantošanai – kad ir veicamas tiešās intervijas, kad ir izmantojami dati no citām intervijām un kad – ekspertu vērtējumi.

Jāsaka, ka SIM metodikā nav definēti konkrētie kritēriji, pēc kuriem jāvadās, pieņemot lēmumu par to, kad veicama biznesa intervija un kad izmantojami ekspertu vērtējumi, bet tam ir visnotaļ loģisks izskaidrojums – vispārējā metodikā noteikt konkrētus kritērijus ir ļoti sarežģīti.

Šī novērtējuma veikšanai tika izmantoti šādi kritēriji vienas vai citas metodes izmantošanai:

m1 – Biznesa intervijas.

Šī ir pamatmetode informācijas saņemšanai par laika un finanšu resursu izlietojumu, pildot informācijas sniegšanas pienākumus.

m2 – Informācijas izmantošana par līdzīgām ISP.

Ja kopas lielums nepārsniedz 2000 personas, ir iespējams izmantot datus par laika un finanšu resursu patēriņu, pildot līdzīgus informācijas sniegšanas pienākumus. Izņēmums varētu būt absolūti identiskas veidlapas – piemēram, veterinārais sertifikāts.

m3 – Ekspertu metode.

Ja kopas lielums nepārsniedz 500 personas, ir iespējams izmantot ekspertu metodi. Tas nozīmē, ka vai nu tiek aptaujāti nozarē strādājošie eksperti, vai ir izdarīti analītiski pieņēmumi. Viens no piemēriem ir laika un finanšu resursu identificēšana administratīvo prasību izpildei, veicot medus bišu pārraudzību. Šajā gadījumā tika izmantoti Latvijas biškopības biedrības dati, kurus, savukārt, šī organizācija ir sagatavojusi, konsultējoties ar saviem biedriem.

m4 – Informācijas saņemšana no valsts iestādēm.

Izmantojama, ja ļauj saņemt informāciju, kas ir precīzāka par biznesa interviju ietvaros saņemto. Piemēram, no PVD ir iespējams saņemt ļoti precīzu informāciju par pārtikas aprītē strādājošiem uzņēmumiem vai kontrolēm, jo protokolā inspektors atzīmē laiku, kad ir uzsākta un kad ir beigusies inspekcija.

3.1.9. Biznesa intervijas

Biznesa interviju mērķis ir noskaidrot, kā personas organizē procesus, kā arī, cik laika un finanšu resursu prasa dažādu informācijas sniegšanas pienākumu izpilde.

Biznesa interviju veikšanas metodika balstīta uz SIM vadlīnijās aprakstīto. Intervijas tika veiktas, gan tiekoties ar intervējamām personām, gan veicot telefoniskas aptaujas. Katra persona tika aptaujāta par vairākiem informācijas sniegšanas pienākumiem. Kur vien iespējams, intervijas tika organizētas tādā veidā, lai par katru informācijas sniegšanas pienākumu tiktu aptaujāts vismaz viens mazs, viens vidējs un viens lielais uzņēmums.

SIM metodika paredz nelielu ģenerālkopas daļas intervēšanu un iegūto datu vispārināšanu uz visu kopu. Tas nozīmē, ka aprēķinos izmantojami pieņēmumi. Tomēr arī tas ir pietiekami labs atskaites punkts administratīvā sloga indikatīvai novērtēšanai un administratīvā sloga samazināšanas monitoringam.

3.1.10. Izmaksu parametru noteikšana

Izmaksu parametru identificēšana ir pētījuma posms, kad tiek noteikti pētījuma aprēķinos izmantojamie koeficienti.

SIM modeļa vadlīnijās iezīmētas trīs izmaksu pozīcijas:

- uzņēmuma iekšējie izdevumi;
- izdevumi par ārpalpojumiem;
- pirkumi.

Iekšējie izdevumi rodas uzņēmuma iekšējo resursu izmantošanas rezultātā – piemēram, papildu laika patēriņš esošiem darbiniekiem vai jauna darbinieka pieņemšana. SIM metodika paredz, ka aprēķinos ir jāņem vērā:

- cik laika prasa dažādu aktivitāšu veikšana;
- kāda ir darbaspēka stundas atalgojuma likme;
- cik lieli ir uzņēmuma infrastruktūras izmantošanas izdevumi.

Izdevumi ārpalpojumiem parasti nozīmē pakalpojumu pirkšanu no citām fiziskām vai juridiskām personām. Tas nozīmē: ja uzņēmējs pats nevar vai negrib veikt kādas aktivitātes, viņš šo pakalpojumu var nopirkt tirgū.

Pozīciju „pirkumi” veido izdevumi, kas nav tiešā veidā saistīti ar darbinieka nodarbināšanu vai ārpalpojumu pirkšanu. Pie pirkumiem pieder, piemēram, izdevumi degvielai vai biļetei, lai aizbrauktu līdz PVD vai dokumentu kopijas sagatavošana, lai to iesniegtu pielikumā, ja to prasa dažādas iestādes. Ja kādas administratīvās aktivitātes veikšanai nepieciešamas 2 darba stundas, darbaspēka izdevumu likme ir 2 lati stundā un uzņēmuma infrastruktūras izmantošana veido vēl 25%, tad kopējie izdevumi šīs aktivitātes veikšanai būtu 5 lati, un tie ir uzņēmuma iekšējie izdevumi. Tomēr, ja šim darbiniekam nepieciešams aizbraukt līdz atbildīgajai institūcijai, iztērējot vēl vienu latu biļetes iegādei (pirkums), tad kopā administratīvie izdevumi šajā gadījumā būtu 6 lati.

Tomēr iepriekš ir izklāstīta vispārējā metodika, kas, veicot administratīvā sloga novērtējumu pārtikas drošības normatīvajā regulējumā ir izmantota kā bāze.

Veicot aptauju šī pētījuma ietvaros, esam noskaidrojuši, ka absolūti lielāko daļu no administratīvām darbībām analizējamo informācijas sniegšanas pienākumu ietvaros veic paši uzņēmumi. Tas arī daļēji ir saistīts ar to, ka bieži vien likumdošanas aktos ir precīzi noteikts, ka virkne informācijas sniegšanas pienākumu ir jāveic konkrētam uzņēmumam, vai arī ar to, ka šie informācijas sniegšanas pienākumi ir tieši saistīti ar uzņēmuma pamatdarbību (piemēram, dažādu žurnālu aizpildīšana), un funkciju deleģēšanai nav ekonomiskā pamatojuma.

Darbaspēka izmaksu novērtējumam tika izmantoti CSP dati par vienas stundas vidējām darbaspēka izmaksām 2008. gada pirmajā pusgadā (līdzīgi kā tas bija pētījuma 1. posma ietvaros, lai arī rezultāti abos posmos būtu savstarpēji salīdzināmi). Vienas stundas

darbaspēka izmaksas lauksaimniecībā ir noteiktas 3,04 LVL, rūpniecībā 3,10 LVL, tirdzniecībā 2,98 LVL, bet transportēšanā 3,71 LVL līmeni¹⁷ (7. tabula).

Papildus darbaspēka izmaksām tiek rēķinātas pieskaitāmās izmaksas (*angliski: overhead costs*). Pieskaitāmās izmaksas lauksaimniecībā ir noteiktas 20% apmērā, savukārt, citos analizējamajos sektoros 25% apmērā, un tajās ietilpst tādas izmaksas, kā samaksa par tālrūni, elektroenerģiju, apkuri, izmaksas sakarā ar darbinieku slimībām, administrācija, utt. Pieskaitāmo izmaksu apmērs ir pieņemts balstoties uz konsultācijām ar uzņēmējiem.

7. tabula. Aprēķinos izmantotie pieņēmumi

Parametrs	Lielums
Darbaspēka izmaksas lauksaimniecībā	3,04 LVL/st.
Darbaspēka izmaksas rūpniecībā	3,10 LVL/st.
Darbaspēka izmaksas tirdzniecībā	2,98 LVL/st.
Darbaspēka izmaksas transportēšanā	3,71 LVL/st.
Darbaspēka izmaksas farmācijas nozarē	5,60 LVL/st
Pieskaitāmās izmaksas lauksaimniecībā	20%
Pieskaitāmās izmaksas rūpniecībā, tirdzniecībā, transportēšanā, farmācijā	25%
Degviela	0,75 LVL/l
Degvielas patēriņa norma	8 l/100 km
Auto nolietojums	0,058 LVL/km
Kopēšana (A4)	0,02 LVL/lpp.
Braukšanas laiks lauksaimniekam līdz PVD nodaļai un atpakaļ	60 min.
Braukšanas attālums lauksaimniekam PVD nodaļai un atpakaļ	60 km
Braukšanas laiks līdz PVD nodaļai un atpakaļ (ne lauksaimniekiem)	40 min.
Braukšanas attālums līdz PVD nodaļai un atpakaļ (ne lauksaimniekiem)	30 km
Apvienoto braucienu skaits uz PVD*	pamatā neapvieno
Informācijas nosūtīšana pa pastu uz PVD	pamatā pa pastu nesūta
Vidējās viena vēstules nosūtīšanas izmaksas	0,25 LVL
Komisijas nauda par naudas pārskaitījumu lauksaimniekiem	0,8 LVL
Burtnīca, mazā (A5, 48 lpp.)	0,35 LVL
Burtnīca, lielā (A4, 96 lpp.)	1,15 LVL
Mape informācijas glabāšanai, mazā	0,40 LVL
Mape informācijas glabāšanai, lielā	0,95 LVL
Viena zvana minūtes cena	0,03 LVL

* Gadījumā, ja uzņēmējs brauktu līdz vietai, kur atrodas PVD nodaļa, neatkarīgi no tā, vai viņam būtu nepieciešams apmeklēt PVD, šis brauciens tiek uzskatīts par apvienoto. Ja viņš brauc tikai speciāli uz PVD, tad brauciens netiek uzskatīts par apvienoto.

Degvielas cena ir pieņemta 0,75 LVL par vienu litru, pieņemot arī, ka vidējais degvielas patēriņš ir 8 litri uz 100 kilometriem un automobiļa vidējais nolietojums ir 0,058 LVL uz katru nobraukto kilometru.

¹⁷ Aprēķini tika veikti no kopējām vienas stundas darbaspēka izmaksām atskaitot izmaksas, kuras nav tiešā veidā saistītas ar pakalpojuma sniegšanu (piemēram, samaksa par atvaļinājumu, darba nespējas, atlaišanas pabalsti, brīvprātīgās sociālās iemaksas, utt.). Mērķis tam ir nodalīt tīras darbaspēka izmaksas administratīvo aktivitāšu veikšanai.

Pieņemts, ka vidēji vienas A4 lapas kopijas sagatavošana maksā 0,02 LVL par lapu. Tā tas tika darīts, jo sarežģīti noteikt, cik faktiski tiek maksāts par kopēšanas pakalpojumiem. Interviju laikā secināts, ka daļa dokumentus kopē savā uzņēmumā, daļa – citur un bez maksas, daļa – par maksu, bet ne visi varēja pateikt, cik konkrēti par to maksājuši.

Sarunā ar pārtikas aprītē iesaistītajām personām secināts, ka braukšanas laiks un attālums līdz PVD viņiem prasa vidēji 40 minūtes, un tas atrodas aptuveni 30 kilometru attālumā. Tas, ka ārpus lauksaimniecības strādājošiem nokļūšana līdz PVD prasa vairāk laika nekā lauksaimniekiem, ir saistīts ar to, ka liela daļa koncentrējas Rīgā vai ap to. Sakarā ar to, ka pilsētā mašīnas pārvietojas lēnāk, arī veidojas starpība.

Interviju laikā secināts, ka braucieni uz PVD parasti netiek apvienoti ar citām darbībām. PVD parasti apmeklē speciāli, šo darbību neapvienojot ar citām.

Veicot faktisko izmaksu aprēķinus, tika arī pieņemts, ka uz PVD informāciju pa pastu nesūta, tomēr atsevišķos gadījumos informācija tiek sūtīta pa faksu.

Nemot vērā šo apvienoto braucienu skaitu, attālumu, degvielas cenu un pieņemto automobiļu nolietojuma likmi un pa pastu un faksu nosūtīto veidlapu daļu, ir aprēķināts vidējais efektīvais braukšanas laiks un izdevumi (8. tabula).

8. tabula. Vidējais efektīvais braukšanas laiks un izdevumi

Parametrs	Lielums
Vidējais braukšanas laiks vienas veidlapas iesniegšanai PVD	40 min.
Vidējie izdevumi braukšanai vienas veidlapas iesniegšanai PVD	5,28 LVL
Vidējais braukšanas laiks transporta atļaujas iesniegšanai PVD	30 min.
Vidējie izdevumi transporta atļaujas iesniegšanai PVD	3,99 LVL

Atsevišķas administratīvās prasības paredz dažādu maksājumu veikšanu – par atļaujām, sertifikātiem, nodevas. Kaut arī šo maksājuma summa nav uzskatāma par administratīvo slogu, pati maksājuma veikšana ir administratīvais apgrūtinājums, jo prasa gan laiku, gan finanšu resursus pārskaitījuma vai maksājuma veikšanai. Jāatzīmē, ka komisijas maksa ir atkarīga no maksājuma veikšanas shēmas – vislētāk pārskaitījumu var veikt internetbankā, vidēji dārgi maksājumu var veikt pasta nodaļā, bet lielākie komisijas maksājumi ir bankās (turklāt katrā bankā ir savs cenrādis). Šī pētījuma ietvaros ir pieņemts, ka samaksa par pārskatījuma veikšanu vidēji ir 0,2 lati, un maksājuma veikšana vidēji prasa 5 minūtes. Tas prasa minimālus laika un finanšu resursus, jo maksājumus pamatā veic grāmatvedība.

Veicot aprēķinus ir pieņemts, ka žurnāliem tiek izmantotas burtnīcas, bet informācijas glabāšanai mapītes.

3.1.11. Administratīvā sloga samazināšanas pamatprincipi

Rīcības programmā administratīvā sloga samazināšanai ES¹⁸ norādīts, ka administratīvo prasību novērtēšana ES nav mērķis pats par sevi. Mērķis ir mazināt birokrātiju

¹⁸ Eiropas Komisija (2007b) „Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā”, COM(2007)23

uzņēmumiem Eiropā. Tādēļ, lai sasniegtu šo mērķi, Eiropas Komisija ierosina par procesa vadlīnijām noteikt šādus principus:

- kur vien iespējams, līdz minimumam samazināt ziņojumu sniegšanas biežumu;
- pārskatīt, vai netiek prasīts to pašu informāciju sniegt vairākas reizes, izmantojot dažādus kanālus, lai mazinātu pārklāšanos (piemēram, pašlaik vairāk nekā viens tiesību akts nosaka vairākus ISP vides jomā);
- cik vien iespējams aizstāt informācijas iesniegšanu papīra formātā ar ziņojumiem elektroniski un internetā;
- ieviest informācijas iesniegšanas prasību robežu, ja tas iespējams, samazinot to MVU vai izmantojot atlasī (MVU administratīvais slogs ir īpaši apgrūtināts – datu apkopošanai informācijas nolūkā tas jāņem vērā);
- apsvērt visu nozares uzņēmumu informācijas iesniegšanas prasību aizstāšanu ar riska metodi – noteiktu informācijas prasības tiem uzņēmējdarbības dalībniekiem, kuru darbība saistīta ar vislielāko risku;
- samazināt vai likvidēt informācijas iesniegšanas prasības jomās, kur tās saistītas ar pamatprasībām, kuras kopš informācijas iesniegšanas prasību pieņemšanas ir samazinātas vai grozītas (piemēram, autopārvadājumu nozarē joprojām ir spēkā ISP, kas apstiprinātas laikā, kad starptautiskajiem autopārvadājumiem bija vajadzīgas atļaujas);
- sniegtu oficiālus paskaidrojumus par sarežģītiem tiesību aktiem, kas var palēnināt uzņēmējdarbības pasākumus vai prasītu tiesību izpratnes iegūšanu.

Kopumā administratīvā sloga samazināšanas galvenie soļi ir sekojoši:

1. Nacionālo normatīvo aktu analīze un administratīvā sloga novērtējums.
2. Ieteikumu izstrādāšana administratīvā sloga samazināšanai.
3. Ieteikumu novērtēšana (ietekmes aprēķināšana, ieviešanas efektivitāte).

Saskaņā ar SIM metodikas principiem pastāv pieci galvenie veidi jeb iespējas administratīvā sloga samazināšanai (9. tabula).

9. tabula. Administratīvā sloga samazināšanas veidi un veicamās darbības¹⁹

Veids	Darbība
Samazināt, apvienot vai uzlabot normatīvos aktus	<ul style="list-style-type: none"> • Atcelt normatīvos aktus • Aizstāt normatīvos aktus ar atbilstošiem prakses kodeksiem • Atcelt informācijas sniegšanas pienākumus • Atbrīvot no prasībām noteiktas grupas vai sektorus, piemēram, mazos uzņēmumus • Apvienot sekundārus normatīvos aktus un prasības • Vienkāršot normatīvo aktu terminoloģiju un samazināt to sarežģītību

¹⁹ [SCM Network \(2008\) „International Standard Cost Model Network”](#)

Vienkāršot procesu, lai izpildītu normatīvo aktu prasības	<ul style="list-style-type: none"> • Atcelt nevajadzīgas veidlapas, pārbaudes vai datu prasības • Samazināt laiku, kas tiek patērēts veidlapu aizpildīšanai, uzlabojot to dizainu un formu • Noteikt prioritātes resursiem, piemēram, samazināt pārbaudes uzņēmumiem ar labiem rādītājiem (uz risku balstīta pieeja) • Samazināt informācijas sniegšanas biežumu līdz minimālam līmenim • Harmonizēt informācijas pieprasījumus ar citām informācijas sniegšanas saistībām
Nodrošināt datu plūsmu starp valsts institūcijām	<ul style="list-style-type: none"> • Iegūt datus no citām valsts institūcijām, nevis no iesaistītās puses (piemēram, uzņēmuma) • Izmantojot IT (informācijas un telekomunikāciju) tehnoloģijas iegūt datus tieši no iesaistītās puses • Izveidot vienas pieturas sistēmu iesaistītajām pusēm • Izstrādāt standarta definīcijas, kas tiek izmantotas normatīvajos aktos
Attīstīt IT tehnoloģiju izmantošanu	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt veidlapu un citu dokumentu pieejamību internetā • Veidlapas aizpildīt elektroniski • Izstrādāt veidlapas, kur nav nepieciešams sniegt nesvarīgu informāciju • Izveidot vienas pieturas elektronisko portālu
Nodrošināt labākas vadlīnijas un informācijas pieejamību	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt vadlīnijas, kuras būtu viegli saprotamas un visiem pieejamas, piemēram, nodrošinot vadlīniju pieejamību internetā • Pārrakstīt vadlīnijas vienkāršākā valodā • Nošķirt obligātās prasības no izvēles prasībām • Padarīt normatīvos aktus pieejamus tiešsaistē

Normatīvo aktu samazināšana, apvienošana vai uzlabošana

Likumdošanas jomā izstrādājot ieteikumus, kuru mērķis ir samazināt, apvienot vai uzlabot normatīvos aktus, jākoncentrējas uz ieteikumiem, kas attiecas uz normatīvo aktu izveidi un to ieviešanas procesiem. Šajā gadījumā nepieciešams analizēt, kā var izvairīties no atsevišķiem normatīvajiem aktiem un kādus normatīvo aktu ieviešanas mehānismus var pielietot.

Eiropas Komisija atzīmē, ka daudzas problēmas ir saistītas ar neskaidriem vai nepilnīgiem jēdzieniem, definīcijām vai noteikumiem, tāpēc nepieciešams vienkāršot normatīvo aktu terminoloģiju un samazināt to sarežģītību. Divdomību izraisa juridiskā nenoteiktība un pretrunas, transponējot ES direktīvas dalībvalstu tiesību aktos, kas, savukārt, izraisa konkurences kropļošanu un iekšējā tirgus sadrumstalošanu²⁰.

Nacionālo normatīvo aktu vienkāršošana iespējama, ja maksimāli tiek izslēgti informācijas sniegšanas pienākumi vai izmainīti to parametri (informācijas sniegšanas biežums, mērķa grupas u.tml.). Piemēram:

- novecojušo vai dublējošo informācijas sniegšanas prasību atcelšana;
- konkrētu mērķa grupu, piemēram, mazo uzņēmumu, atbrīvošana no noteiktām prasībām;
- informācijas ziņošanas biežuma samazināšana.

Izmainot normatīvos aktus, būtiski nemainot to galvenos mērķus, rodas daudzas iespējas administratīvā sloga samazināšanai. Tomēr šeit būtu jāņem vērā, ka noteiktu mērķa grupu atbrīvošana no normatīvo aktu prasībām var izkropļot godīgu un efektīvu konkurenci starp

²⁰ [Eiropas Komisija \(2005\) „Kopienas Lisabonas programmas ieviešana: normatīvās vides vienkāršošanas stratēģija”, COM\(2005\)535](#)

uzņēmumiem. Turklāt, lai veiktu izmaiņas normatīvajos aktos, nepieciešams salīdzinoši ilgs laiks.

Lai gan lielākā daļa ES dalībvalstu, samazinot administratīvo slogu, galveno uzsvāru liek uz esošās likumdošanas pārskatīšanu, nevis uz tās reformēšanu, jaunākā tendence liecina, ka uzmanība būtu jāpievērš tieši jaunās likumdošanas vai normatīvo aktu izvērtēšanai pirms to ieviešanas, lai samazinātu jauna administratīvā sloga rašanos²¹.

Normatīvo aktu prasību vienkāršošana

Izstrādājot ieteikumus informācijas sniegšanas jomā, jākoncentrējas uz informācijas apmaiņas procesa optimizēšanu starp uzņēmumiem un valsts institūcijām. Piemēram:

- informācijas sniegšanas prasību harmonizēšana, t.i., nodrošināt, lai viena un tā pati vai līdzīga informācija tiktu prasīta tikai vienu reizi;
- veidlapu, vadlīniju u.tml. dokumentu uzlabošana, padarot tos lietotājiem vieglāk saprotamus.

Datu plūsmas nodrošināšana starp valsts institūcijām

Efektīvai administratīvā sloga samazināšanai informācijas sniegšanas jomā svarīgi, lai valsts institūcijas labāk izprastu uzņēmējdarbības procesus, t.i., nepieciešama aktīvāka ieinteresēto pušu iesaistīšana likumdošanas izstrādāšanas procesā.

Informācijas apmaiņa starp valsts institūcijām un uzņēmumiem var nodrošināt efektīvu veidu, kā samazināt administratīvo slogu. Informācijas apmaiņa starp institūcijām bieži vien tiek īstenota, izmantojot IT tehnoloģijas, kas nodrošina efektīvu un drošu datu plūsmu²². Īstenojot šo pasākumu, uzņēmumiem nav jāsniedz informācija, kas jau vienreiz ir sniegta.

Informācijas un telekomunikācijas tehnoloģiju izmantošana

Izstrādājot ieteikumus e-valdības jomā, jākoncentrējas uz informācijas un telekomunikācijas (IT) tehnoloģiju izmantošanu, atvieglojot informācijas apmaiņu starp valsts institūcijām un uzņēmumiem. Eiropas Komisija norāda, ka droša integrēta elektroniskā pārvaldība var palīdzēt samazināt administratīvo slogu, paātrinot procedūras, samazinot papīra kaudzes, vienveidojot tiesību aktu piemērošanu un samazinot iespējamās kļūdas²³.

Arī OECD norāda, ka IT tehnoloģiju izmantošana var atvieglot administratīvo darbu, saņemot atļaujas un veicot statistikas datu ziņošanu. Daudzās valstīs jau tagad ir izveidoti nepieciešamie mehānismi, kas nodrošina pieeju veidlapām un nepieciešamās informācijas iegūšanu caur internetu²⁴.

---

²¹ [OECD \(2007c\) „Cutting Red Tape: National Strategies”](#)

²² [OECD \(2007b\) „Cutting Red Tape: Comparing Administrative Burdens Across Countries. Executive summary”](#)

²³ [Eiropas Komisija \(2005\) „Kopienas Lisabonas programmas ieviešana: normatīvās vides vienkāršošanas stratēģija”, COM\(2005\)535](#)

²⁴ [OECD \(2007b\) „Cutting Red Tape: Comparing Administrative Burdens Across Countries. Executive summary”](#)

Atļauju atjaunošanas sistēmas vienkāršošana

Novērtējot administratīvā sloga samazināšanas pasākumus, OECD īpašu uzmanību vērš uz atļauju atjaunošanas sistēmas vienkāršošanu. ES prasības atļauju atjaunošanai pamatā tiek noteiktas nacionālajos normatīvajos aktos, kur atļauju atjaunošana vidēji jāveic ik pēc 5 gadiem, tomēr daudzās pasaules valstīs, piemēram, Jaunzēlandē, atļauju atjaunošana nerada administratīvo slogu, jo daudzām atļaujām nav nepieciešams veikt atjaunošanu (izņemot gadījumus, kad tiek konstatēti pārkāpumi), tā kā tās tiek piešķirtas uz neierobežotu laiku.

Lai samazinātu administratīvo slogu, atsevišķās ES dalībvalstīs veikti attiecīgi pasākumi atļauju atjaunošanas sistēmas vienkāršošanai. Piemēram, Beļģijā atļauju atjaunošana notiek automātiski, bet Vācijā atļaujas jāatjauno tikai vienu reizi, pēc tam tās tiek piešķirtas uz neierobežotu laiku²⁵.

3.2. Normatīvo aktu analīze

Šajā sadaļā ir apskatīti analizējamie normatīvie akti, no tiem izrietošie informācijas sniegšanas pienākumi, kopu (personas, uz kurām šie pienākumi attiecas) noteikšanas metodika, kā arī finanšu un laika resursu patēriņa noteikšanas metodika un datu prasību izcelsme. Detalizēta informācija par katru informācijas sniegšanas pienākuma administratīvo slogu šeit netiks atspoguļota, jo to ir iespējams apskatīties 1. un 2. pielikumā, kas ir šī pētījuma neatņemama sastāvdaļa.

Jāatzīmē, ka ne visiem analizējamajiem normatīvajiem aktiem ir identificēti informācijas sniegšanas pienākumi.

1998. gada 19. februāra likums “Pārtikas aprites uzraudzības likums”

Šā likuma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas un cilvēka veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgas pārtikas apriti, novēršot risku, veicinot tirdzniecību un aizsargājot patērētāju intereses.

Likumā ir identificēti 16 informācijas sniegšanas pienākumi, taču 15 no šiem pienākumiem ir ietverti citos likumdošanas aktos, kuros šie informācijas sniegšanas pienākumi ir atrunāti detalizēti: atļaujas saņemšana pārtikas izplatīšanai, kura satur ģenētiski modificētus organismus vai ir ražota no tiem (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību); pārtikas uzņēmumu atzīšana (MK 2003. gada 18. marta noteikumi Nr.127 „Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”); pārtikas uzņēmumu, kuru darbība nav jāatzīst, reģistrēšana (MK 2003. gada 18. marta noteikumi Nr.127 „Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”); paškontroles veikšana pārtikas uzņēmumā (HACCP); atbalsta sniegšana un nodrošināšana, ka PVD varētu veikt tā kontroli (tiek analizēts katras kontroles prasības kontekstā); atļaujas saņemšana transportlīdzeklim, kas iesaistīts pārtikas pārvadāšanā (MK 2007. gada 21. jūlija noteikumi Nr.486 „Noteikumi par valsts nodevu atļaujas saņemšanai un atļaujas izsniegšanas kārtību transportlīdzekļu grupām, kurām nepieciešama atļauja pārtikas pārvadāšanai”); valsts nodevas samaksāšana par atļaujas

---

²⁵ Tas pats

izsniegšanu transportlīdzeklim, kas iesaistīts pārtikas pārvadāšanā (MK 2007. gada 21. jūlija noteikumi Nr.486 „Noteikumi par valsts nodevu atļaujas saņemšanai un atļaujas izsniegšanas kārtību transportlīdzekļu grupām, kurām nepieciešama atļauja pārtikas pārvadāšanai”); pārtikas marķēšana (MK 2004. gada 23. novembra noteikumi Nr.964 „Pārtikas preču marķēšanas noteikumi”); izmaksu segšana par PVD veikto dokumentu ekspertīzi uztura bagātinātāju reģistrēšanai (MK 2007. gada 18. decembra noteikumi Nr.901 "Noteikumi par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību samaksu"); izmaksu segšana par diētiskās pārtikas atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu (MK 2007. gada 18. decembra noteikumi Nr.901 "Noteikumi par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību samaksu"); izmaksu segšana par mātes piena aizstājēju reklāmas atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu (MK 2008. gada 26. maija noteikumi Nr.370 "Noteikumi par mākslīgajiem maisījumiem zīdaiņiem un mākslīgajiem papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem"); izmaksu segšana par dokumentu ekspertīzi ģenētiski modificēto organismu ierobežotas izmantošanas, izplatīšanas tirgū atļauju izsniegšanai (Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē vai tirgū, monitoringa un atļaujas izsniegšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā sniedzama informācija par ģenētiski modificēto organismu apriti un sabiedrība iesaistāma lēmumu pieņemšanā); izmaksu segšana jaunās pārtikas izplatīšanas tirgū atļauju izsniegšanai (MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr.628 "Noteikumi par izmaksu segšanas kārtību un izmaksu apjomu par atļauju izsniegšanu jaunās pārtikas izplatīšanai tirgū”); izmaksu segšana par atļauju izsniegšanu dabīgā minerālūdens izplatīšanai (MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr.634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”); izdevumu segšana par valsts uzraudzību un kontroli (MK 2007. gada 18. decembra noteikumi Nr.901 "Noteikumi par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību samaksu”).

Tas nozīmē, ka tiešā veidā administratīvo slogu veido tikai viens informācijas sniegšanas pienākums: rakstiska paziņošana attiecīgajai PVD teritoriālajai struktūrvienībai par to, ka neatbilstības pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām ir novērstas.

Kopas noteikšanai tika izmantota informācija par neatbilstību skaitu gadā.

Finanšu un laika patēriņa noteikšanai tika izmantoti dati no uzņēmēju intervijām un laiku, ko prasa līdzīgu procedūru veikšana citu informācijas sniegšanas pienākumu ietvaros.

Kopējais administratīvais slogs, kas tiešā veidā veidojas šī likuma ietvaros ir 227 LVL gadā.

Prasības izcelsme ir «B» līmenī un izriet no ES Regulas 852/2004.

2007. gada 15. novembra likums “Ģenētiski modificēto organismu aprites likums”

Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma mērķis ir nodrošināt ģenētiski modificēto organismu drošu apriti, novēršot negatīvo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, saglabājot bioloģisko daudzveidību, veicinot ilgtspējīgas lauksaimniecības un biotehnoloģijas attīstību, arī ģenētiski modificēto kultūraugu pastāvēšanu līdztekus bioloģiskajai un konvencionālajai lauksaimniecībai.

Kopumā likumā ir konstatēti 11 informācijas sniegšanas pienākumi: atļaujas saņemšana PVD vai Zāļu valsts aģentūrā, lai varētu izplatīt ģenētiski modificētos organismus vidē; atļaujas saņemšana PVD, lai varētu izplatīt ģenētiski modificētos organismus tirgū; reģistrēšanās ģenētiski modificēto kultūraugu audzētāju reģistrā, lai varētu audzēt Eiropas Savienībā atzītos ģenētiski modificētos kultūraugus; atļaujas saņemšana Zāļu valsts aģentūrā zāļu, kas satur ģenētiski modificētos organismus, klīniskās izpētes veikšanai; ētikas komitejas atzinuma saņemšana, zāļu klīniskās izpētes veikšanai; PVD atzinuma saņemšana par ģenētiski modificēto organismu riska novērtējumu zāļu klīniskās izpētes veikšanai; monitoringa pasākumu īstenošana; kompetento institūciju informēšana par monitoringa rezultātiem; attiecīgo kompetento iestāžu un sabiedrības informēšana, ja ir kļuvusi pieejama jauna informācija un ir pamats uzskatīt, ka pastāv risks cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi; tādas informācijas sistematizēšana un uzglabāšana, kas saistīta ar ģenētiski modificēto organismu apriti (arī uzrādīšana pēc kompetento institūciju pieprasījuma); attiecīgo kompetento institūciju un sabiedrības informēšana par gadījumiem, kad saņemti zinātniski pamatoti atzinumi par ģenētiski modificēto organismu iespējamo negatīvo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi.

Līdzīgi kā citos likumos, arī šajā likumā atsevišķas prasības ir izvirzītas vispārējā formā. Savukārt, detalizētas darbības, kuras ir saistītas ar prasību izpildi, ir atrunātas MK noteikumos. Šī likuma kontekstā tie ir MK 2008. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 30 "Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzaspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību", MK 2008. gada 22. septembra noteikumi Nr. 784 "Ģenētiski modificēto organismu ierobežotās izmantošanas un atļaujas izsniegšanas kārtība", MK 2009. gada 19. maija noteikumu Nr. 453 "Noteikumi par valsts nodevu par ģenētiski modificēto organismu riska novērtējuma atzinuma sagatavošanu", MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1078 "Ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģija" un MK 2009. gada 26. maijā noteikumi Nr. 457 "Noteikumi par kārtību, kādā ģenētiski modificētos organismus izplata vidē vai tirgū, monitoringa un atļaujas izsniegšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā sniedzama informācija par ģenētiski modificēto organismu apriti, un sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā".

Vērtējot to pārtikas aprītē iesaistīto organizāciju skaitu, uz kuriem šie noteikumi attiecas, tika izmantota PVD Pārtikas centra sniegtā informācija. Saskaņā ar šīs institūcijas datiem 2009. gada vasaras vidū nebija tādu uzņēmumu, uz kuriem šie noteikumi būtu attiecināmi.

Nemot vērā tādu uzņēmumu neesamību, uz kuriem šie noteikumi būtu attiecināmi, arī administratīvais slogs uzņēmējiem šī likuma kontekstā patlaban neveidojas.

Indikatīvi analizējot, cik birokrātiski sarežģītas ir šī likuma prasības, jāatzīmē, ka šīs prasības ir birokrātiski sarežģītas. Nozares eksperti atzīmē, ka administratīvā sloga lielums šajā gadījumā lielā mērā ir saistīts ar Latvijas vēlmi ierobežot ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu valstī. Tā kā tiešā veidā aizliegt ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu neļauj ES likumdošana, tiek pielietoti birokrātiski šķēršļi.

Kaut arī ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas politika ir politisks lēmums (un pētījuma grupas kompetences ietvaros nav tiesību apstrīdēt politisko virzību ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas ierobežošanai), taču gribam vērst uzmanību, ka birokrātiskie šķēršļi padara valsts sistēmu mazāk produktīvu, un līdz ar to tā nav labākā pieeja politikas īstenošanai.

Administratīvais slogs šī likuma kontekstā pašreiz neveidojas.

MK 2008. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība”

Noteikumi nosaka veterinārās prasības mājputnu un inkubējamo olu apritei starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un importam no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis.

Noteikumos ir identificēti 24 informācijas sniegšanas pienākumi. Seši no šiem informācijas sniegšanas pienākumiem ir detalizēti atrunāti citos noteikumos, un šī iemesla dēļ šo noteikumu kontekstā aprēķinos nav iekļauti: uzņēmuma reģistrēšana (atbilstoši MK 2003. gada 16. decembra noteikumiem Nr. 712); uzņēmuma atzīšana (MK 2003. gada 18. marta noteikumos Nr. 127 “Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”); samaksa par atzīšanu (2007. gada 18. decembra noteikumos Nr. 901 “Noteikumi par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību samaksu”); uzņēmuma apsekošana atzīšanas procedūras ietvaros (MK 2003. gada 18. marta noteikumos Nr. 127 “Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”); atzīšanas apliecības saņemšana (MK 2003. gada 18. marta noteikumos Nr. 127 “Pārtikas uzņēmumu darbības atzīšanas un reģistrācijas kārtība”).

Šo noteikumu analīzes kontekstā iekļauti šādi informācijas sniegšanas pienākumi: ziņošana PVD par slimības uzliesmojumiem saimniecībā; uzņēmumu uzraudzība un kontrole no PVD puses; ziņošana veterinārārstam par izmaiņām mājputnu uzvedībā vai produktivitātē, kas liecina vai rada aizdomas par infekcijas slimības uzliesmojumu; ziņošana PVD gadījumā, ja ir aizdomas par infekcijas slimības uzliesmojumu; ziņošana PVD gadījumā, ja tiek konstatēta mājputnu infekcijas slimība; informācijas reģistrēšana un glabāšana (prasības šķirnes un vaislas mājputnu un šķirnes un produktīvo cāļu audzēšanas uzņēmumam); informācijas reģistrēšana (prasības inkubatoram); ziņošana veterinārārstam par izmaiņām cāļu uzvedībā vai produktivitātē, kas liecina vai rada aizdomas par infekcijas uzliesmojumu; ziņošana PVD, ja ir aizdomas par infekciju cāļiem; ziņošana PVD gadījumā, ja tiek konstatēta cāļu infekcijas slimība; mājputnu infekcijas slimību kontroles programmas izveidošana; uzņēmuma pārbaudīšana, ja tiek izvestas olas tirdzniecībai ar ES valstīm; mājputnu veselības pārbaude pirms to nosūtīšanas tirdzniecībai ar ES valstīm; mājputnu, kas paredzēti kaušanai, veselības pārbaude pirms to nosūtīšanas tirdzniecībai ar ES valstīm; to mājputnu pārbaudīšana pirms to nosūtīšanas tirdzniecībai ar ES valstīm, kuri vecāki par 72 stundām un kuri paredzēti medījamo savvaļas putnu krājumu papildināšanai; veterinārā sertifikāta sagatavošana, veicot mājputnu un inkubējamo olu tirdzniecību starp dalībvalstīm; konteineru, kuros transportē mājputnus un inkubējamās olas, marķēšana; sprostu vai krātiņu, kuros transportē vaislas vai produktīvos mājputnus, marķēšana.

Kopējais uzņēmumu skaits, uz kuriem šie noteikumi attiecas, ir noteikts konsultējoties ar PVD speciālistiem.

Finanšu un laika resursu patēriņa noteikšanai dažādās kombinācijās ir izmantotas visas pieejas – biznesa intervijas, bet arī PVD speciālistu sniegtā informācija, ekspertu vērtējumi un informācija no līdzīgiem informācijas sniegšanas pienākumiem.

Kopējā administratīvā sloga apmērs, kas veidojas šo noteikumu kontekstā ir novērtēts 11 194 LVL gadā.

Visām šo noteikumu kontekstā administratīvo slogu veidojošām prasībām ir ES izcelsme (ES Regula Nr. 90/539/EEK). Aptuveni pusei no šiem noteikumiem ir «A» līmeņa izcelsme, pusei «B» līmeņa izcelsme.

MK 2008. gada 29. septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto avenu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzīšanas kārtība”

Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā atzīst pārstrādei paredzēto avenu un zemeņu savācējus un pirmos pārstrādātājus saskaņā ar Komisijas 2004. gada 29. oktobra Regulu (EK) Nr. 1973/2004, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1782/2003 piemērošanai attiecībā uz šīs Regulas IV un IV “a” sadaļā minētajām atbalsta shēmām un atmatā atstātas zemes izmantošanu izejvielu ražošanai.

Noteikumos ir 11 informācijas sniegšanas pienākumi. Noteikumi nosaka, ka pirmajiem pārstrādātājiem ir nepieciešama atzinuma saņemšana par atbilstību pārtikas higiēnas prasībām no PVD; tāpat ir atrunāts, ka ir jāveic savācēja un pirmā pārstrādātāja atzīšana LAD; pirms atzīšanas savācējam vai pārstrādātājam ir jāreģistrējas LAD klientu reģistrā (gadījumā, ja tie vēl nav šajā reģistrā); savācējam kopā ar atzīšanas iesniegumu jāiesniedz LAD iepriekšējā gadā ar pirmo pārstrādātāju noslēgtā līguma kopija vai nodomu protokols par pārstrādei paredzēto avenu un zemeņu nodošanu kārtējā gadā; gan savācējam, gan primārajam pārstrādātājam ir jāreģistrē un jāglabā virkne datu gan par to, cik ir savāks, kas un kam tika pārdots, pārstrādāts, likvidēts, utt.; tāpat LAD ir jāinformē par iesniegtās informācijas izmaiņām; LAD veic uzņēmumu pārbaudi gan pirms atzīšanas, gan tiem jau veicot saimniecisku darbību.

Kaut arī informācijas sniegšanas saistību ir visai daudz, to personu skaits, uz kuriem šīs prasības patlaban attiecas, ir tikai 5 uzņēmumi.

Vērtējot laika un finanšu vajadzības administratīvo prasību izpildei, par pamatu novērtējuma veikšanai tika izmantota valsts iestāžu sniegtā informācija, kā arī informācija par resursu izlietojumu līdzīgu prasību izpildei citu ISP ietvaros.

Kopējais administratīvais slogs, ko veido šie noteikumi ir 105 LVL gadā.

Visas prasības ir «B» līmenī un izriet no ES Regulas Nr. 1973/2004 un Regulas Nr. 1782/2003.

MK 2006. gada 01. augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku

Šie noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku.

Noteikumos ir 3 informācijas sniegšanas pienākumi: iesnieguma iesniegšana PVD Pārtikas centrā, lai izmantotu materiālu un priekšmetu ražošanā vielas, kuras nav noteikumu sarakstā; visos tirdzniecības posmos, izņemot mazumtirdzniecību, plastmasas materiāliem un priekšmetiem, kā arī vielām, kas paredzētas šo materiālu un priekšmetu ražošanai, pievieno ražotāja izsniegtu deklarāciju; visos tirdzniecības posmos keramikas izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, pievieno rakstisku deklarāciju, kas ļauj identificēt preci.

Ir ļoti grūti precīzi noteikt, cik uzņēmumiem tas ir aktuāli un cik reižu katram ir jāgatavo deklarācija. Turklāt, veicot uzņēmumu aptaujas, tika secināts, ka ne visi šo noteikumu prasības izpilda. Ņemot vērā, ka šis jautājums no PVD puses netiek kontrolēts, prasību neizpildei nav nekādu konsekvencu. Arī ārkārtas gadījumi šī jautājuma kontekstā nav bijuši. Līdz ar to tika izmantoti aptuveni novērtējumi par gadījumu skaitu, kad šo noteikumu prasības būtu ievērojamas.

Veicot finanšu un laika patēriņa novērtējumu, tika izmantoti dati no uzņēmumu intervijām, kā arī analītiski aprēķini, kas balstās gan uz uzņēmumu interviju ietvaros gūto informāciju, gan un ekspertu vērtējumiem par iespējamo resursu ieguldījumu.

Kopējais administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu kontekstā, ir novērtēts 26 612 LVL gadā.

Praktiski visas datu prasības tiešā veidā izriet no ES likumdošanas un ir klasificējamās «A» līmenī.

MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”

Šie MK noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru.

Noteikumos ir 4 informācijas sniegšanas pienākumi: rakstiska apliecinājuma sagatavošana par to, ka tiek veikta tvertņu tīrīšana, norādot tīrīšanas veidu un izmantotos līdzekļus; dokumentu glabāšana par kuģa iepriekšējo triju pārvadājumu saturu un veikto kravas tvertņu tīrīšanu; apliecinājuma glabāšana par tvertņu atbilstību šiem noteikumiem gadījumā, ja eļļa un tauki pārvadāšanas laikā tiek pārkrauti citā jūras kuģī; dokumentu uzrādīšana PVD.

Vērtējot personu skaitu, kurām šo noteikumu prasības veido administratīvo slogu, ir jāsecina, ka Latvijā tādu nav bijis.

Līdz ar to šie MK noteikumi pašreiz neveido administratīvo slogu uzņēmējiem.

Visas datu prasības tiešā vai netiešā veida izriet no ES likumdošanas un to izcelsme ir «A» un «B» līmenī.

MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”

Šie noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma un marķējuma prasības dabīgajam minerālūdenim un avota ūdenim, kā arī kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz ar to izsniegšanu saistītās izmaksas.

Noteikumos ir 7 informācijas sniegšanas pienākumi, taču divi no šiem pienākumiem ir atrunāti citos noteikumos – ūdens resursu atļaujas saņemšana no Valsts Vides dienesta un citi par zemes dzīlēm noteiktie pazemes ūdens ieguves uzsākšanai nepieciešamie dokumenti.

Pirmais no noteikumu tieši izrietošajiem pienākumiem ir izpētes un pārskata sagatavošana un iesniegšana Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā, kas izsniedz atļauju, uz kuras pamata Valsts Vides dienests izsniedz atradnes pasi. Otrkārt, iesnieguma iesniegšana PVD, ja vēlas veikt minerālūdens vai avota ūdens apstrādi ar ozona un gaisa maisījumu. Treškārt, atļaujas saņemšana no PVD, lai varētu izplatīt Latvijā iegūto dabīgo minerālūdeni. Ceturtkārt, dabīgā minerālūdens vai avota ūdens marķēšana. Pēdējais no pienākumiem ir PVD inspekcijas.

To uzņēmumu noteikšanai, uz kuriem attiecas šie noteikumi, tika izmantoti PVD Pārtikas centra dati par šajā jomā strādājošo uzņēmumu skaitu.

Nepieciešamo laika un finanšu resursu noteikšanai tika veiktas uzņēmumu aptaujas un izmantota valsts institūciju sniegtā informācija, kā arī analītiskās kalkulācijas.

Kopējais administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu piemērošanas rezultātā, ir 13 138 LVL gadā. Kaut arī, vērtējot kopējo administratīvo slogu pārtikas drošības jomā, šis slogs nav liels, ņemot vērā nelielo uzņēmumu skaitu, uz kuriem noteikumi attiecas (aptuveni seši tūkstoši LVL uz vienu uzņēmumu), tas ir būtisks.

Visas administratīvās prasības ir «A» un «B» līmenī un izriet ES Direktīvas 80/777, Direktīvas 40/2003 un Regulas 882/2004.

MK 2004. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”

Šo noteikumu 1. pantā ir teikts, ka “Noteikumi nosaka ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz vispārīgus pārtikas aprites tiesību aktu principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, IV nodaļas 1. iedaļai, kā arī atbilstoši normatīvajiem aktiem par pārtikas apriti”.

Noteikumos ir identificēti 2 informācijas sniegšanas pienākumi: pārtikas aprītē iesaistītai personai nekavējoties jāziņo PVD, ja pārtika rada vai var radīt tiešu vai netiešu risku cilvēku veselībai vai dzīvībai, un pārtikas aprītē iesaistītai personai ir jāinformē PVD par veiktajiem pasākumiem.

Sarunās ar PVD speciālistiem ir secināts, ka šo pienākumu izpildes gadījumu skaits ir ļoti neliels – tikai daži gadījumi gadā.

Laika un finanšu resursu patēriņa noteikšanai tika veiktas sarunas ar PVD speciālistiem un izmantoti dati no saturiski līdzīga MK 2009. gada 27. janvāra noteikumu Nr. 80 analīzes.

Tā kā informācijas sniegšanas pienākumi laika patēriņa ziņā ir salīdzinoši mazietilpīgi, arī šo MK noteikumu veidojošais administratīvais slogs ir neliels – naudas izteiksmē aptuveni 8 LVL gadā.

Abi informācijas sniegšanas pienākumi izriet no ES Regulas 178/2002 un ir klasificējami pie «B» līmeņa informācijas sniegšanas pienākumiem.

MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”

MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 nosaka zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijus, atzīšanas kārtību, darbības nosacījumus un darbības kontroli.

Noteikumos ir identificēti divi informācijas sniegšanas pienākumi: zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupas atzīšana Lauku atbalsta dienestā; nosacījuma izpilde, ka zvejas kuģiem ir jābūt reģistrētiem valsts aģentūras “Latvijas Zivju resursu aģentūra” zvejas kuģu sarakstā. Zvejas kuģu reģistrēšanas pienākums tiešā veidā neizriet no šiem noteikumiem un ir attiecināms uz MK 2007. gada 2. maijā noteikumiem Nr. 296 “Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos”.

Tāpat noteikumos ir atrunāts, ka atzīta zvejas vai akvakultūras produktu ražotāju grupa, kura pretendē uz kompensāciju, nodrošina informācijas un dokumentu iesniegšanu LAD saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem, taču tas ir visai vispārīgs pienākums, kas atsevišķi nav analizējams (to var analizēt, piemēram, kontekstā ar inspekcijām, kontrolēm vai citiem konkrētiem informācijas sniegšanas pienākumiem).

Mērķa auditorija, uz kuru šie noteikumi attiecas ir tikai 2 ražotāju grupas. Turklāt abas ražotāju grupas tika izveidotas pirms vairākiem gadiem, un nedz 2008. gadā, nedz 2009. gadā neviena jauna ražotāju grupa netika nodibināta. Ņemot vērā, ka administratīvo slogu šie noteikumi veido tieši jaundibināmām ražotāju grupām, faktiski administratīvais slogs neveidojas. Taču, konsultējoties ar LAD speciālistiem, tika secināts, ka tuvākajā laikā varētu tikt nodibināta vēl viena vai pat vairākas ražotāju grupas. Līdz ar to ir pieņemts, ka administratīvais slogs veidojas vienai ražotāju grupai gadā.

Laika un resursu nepieciešamības noteikšanai administratīvo prasību izpildei, tika izmantota informācija par to, cik laika resursu prasa tādu vai līdzīgu datu prasību un aktivitāšu veikšana, kā arī ekspertu pieņēmumi.

Kopējais administratīvais slogs, kas veidojas prasības izpildes rezultātā ir 44 LVL gadā.

Datu prasību izcelsme ir ES likumdošana un tās ir uzskatāmas par «B» līmeņa prasībām.

MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”

Noteikumi nosaka veterinārās prasības dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm un valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts.

Noteikumos ir 26 informācijas sniegšanas pienākumi: produkcijas paraugu noņemšana un nogādāšana PVD (7.2. pants); informācijas par pārbaūžu rezultātiem glabāšana (7.3. pants); informācijas par pārbaūžu rezultātiem uzrādīšana PVD (7.3. pants); PVD informēšana par uzņēmumā pastāvošiem nopietniem draudiem dzīvnieku vai sabiedrības veselībai (7.5. pants); uzņēmuma reģistrēšana PVD (8.2. pants); dokumentu sagatavošana dzīvnieku zarnu tirdzniecībai ar ES dalībvalstīm, norādot uzņēmuma atzīšanas numuru (16. pants); tirdzniecības sertifikāta sagatavošana tirdzniecībai ar pārstrādātu dzīvnieku

izcelsmes proteīnu, kas paredzēts cilvēka patēriņam (55. pants); izlases veida organoleptisko pārbažu veikšana varžu kājām, kas paredzētas cilvēka patēriņam un tirdzniecībai ar ES dalībvalstīm (65. pants); uzņēmuma, kas ražo želatīnu, atzīšana un reģistrēšana (75.2. pants); uzņēmuma, kas ražo želatīnu, ražošanas apstākļu pārbaude (75.3. pants); dokumentu par saražoto produkciju un iepirktajām izejvielām glabāšana (75.5. pants); savākšanas centru un miecētavu, kas piegādā izejvielas želatīna ražošanai, atzīšana un reģistrēšana PVD (83. pants); savākšanas centru un miecētavu, kas piegādā izejvielas želatīna ražošanai, regulāras PVD pārbaudes un dokumentu kontroles (83.4. pants); identifikācijas zīmes norādīšana uz želatīna iesaiņojuma vai iepakojuma (91. pants); tirdzniecības dokumenta ar tekstu “želatīns cilvēka patēriņam” sagatavošana (92. pants); uzņēmuma, kas ražo kolagēnu, atzīšana un reģistrēšana (96. pants); uzņēmuma, kas ražo kolagēnu, ražošanas apstākļu pārbaude (96. pants); paškontroles veikšana uzņēmumā, kas ražo kolagēnu (96. pants); sistēmas ieviešana, kas paredz iespēju nodrošināt katras saražotās produkcijas kravas, ienākošo izejvielu kravas, ražošanas apstākļu un ražošanas laika uzraudzību (96. pants); savākšanas centru un miecētavu, kas piegādā izejvielas kolagēna ražošanai, atzīšana un reģistrēšana PVD (103. pants); regulāras PVD pārbaudes un dokumentu kontroles (103.4. pants); kolagēna iesaiņojuma vai iepakojuma marķēšana ar identifikācijas zīmi (113. pants); tirdzniecības dokumenta sagatavošana kolagēnam (114. pants).

Administratīvās prasības absolūtā vairākumā attiecināmas uz šauru uzņēmumu grupu – 2 želatīna pārpackošanas, 4 zarnu pārpackošanas, 4 tauku ražošanas un 1 zarnu ražošanas uzņēmumu.

Neliela uzņēmumu skaita dēļ, uz kuriem šīs prasības ir attiecināmas, finanšu un laika resursu patēriņa novērtēšanai administratīvo prasību izpildei tika izmantoti gan dati par līdzīgu informācijas sniegšanas pienākumu izpildi, gan veikta uzņēmumu intervēšana un ekspertu vērtējumi.

Kopējais administratīvais slogs, ko veido šie noteikumi, ir novērtēts 164 LVL gadā.

Datu prasību izcelsme lielākoties ir «A» līmenī (atsevišķas datu prasības ir «B» līmenī) un pamatā izriet no ES Direktīvas 92/118/EEK un ES Regulas 853/2004.

MK 2003. gada 01. aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”

Noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma prasības un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos.

Noteikumos nav informācijas sniegšanas pienākumu.

MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”

Noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma prasības un higiēnas prasības ātri sasaldēto pārtikas produktu aprītei, kā arī prasības ātri sasaldēto pārtikas produktu marķēšanai.

Noteikumos ir četri informācijas sniegšanas pienākumi. Pirmais no tiem ir veikt temperatūras mērījumus transportlīdzekļos, vairumtirdzniecības aukstuma kamerās un saldētavās, tos pierakstot. Šī informācija ir jāuzglabā ne mazāk kā vienu gadu, kas ir otrs informācijas sniegšanas pienākums. Tāpat tiek prasīts norādīt papildus informāciju mazumtirdzniecībai un vairumtirdzniecībai paredzētajiem ātri sasaldētajiem pārtikas produktiem, kā arī norādīt papildus informāciju produktiem, kuri ir paredzēti tālākai pārstrādei vai citu produktu ražošanai.

Ņemot vērā statistikas neesamību, kvantitatīvo aprēķinu veikšanai ir izmantoti PVD ekspertu vērtējumi un uzņēmumu aptaujas attiecībā uz objektu skaitu, kuriem ir jāveic temperatūras mērījumi un pieraksti, kā arī jauno ātri sasaldēto produktu skaitu, kuri nonāk mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā, kā arī produktiem, kuri ir paredzēti tālākai pārstrādei un citu produktu ražošanai.

Laika un finanšu resursu noteikšanai tika izmantota gan uzņēmēju sniegta informācija, gan informācija no līdzīgiem informācijas sniegšanas pienākumiem.

Administratīvais slogs, kas veidojas uzņēmējiem šo MK noteikumu prasību ievērošanas rezultātā, ir 345 721 LVL gadā.

MK noteikumu kontekstā datu prasību izcelsme ir gan «A» un «B» līmenī, gan arī «C» grupas līmenī.

MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr. 156 „Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi”

MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr. 156 nosaka veselības un identifikācijas marķējuma prasības gaļai, maltai gaļai, mehāniski atdalītai gaļai, gaļas izstrādājumiem un gaļas produktiem, kurus iegūst Latvijā un izplata vietējā tirgū.

Šajos noteikumos ir identificēti divi galvenie informācijas sniegšanas pienākumi: dzīvnieku liemeņu marķēšana ar veselības marķējumu; sadalītās gaļas, maltās gaļas, mehāniski atdalītās gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšana ar identifikācijas marķējumu.

Noteikumos ir arī atrunātas prasības, kāds marķējums jāizmanto, veidojot septiņas marķēšanas aktivitātes. Taču, ņemot vērā, ka šie marķēšanas tipi kopā veido sistēmu, tika nolemts neveikt salīdzinoši sarežģītus aprēķinus administratīvā sloga dalīšanai šajās apakšgrupās, jo šiem rezultātiem būtu vien informatīvs raksturs. Līdz ar to arī administratīvais slogs ir novērtēts divās grupās – saistīts ar veselības marķēšanu un saistīts ar identifikācijas marķēšanu.

Kopas noteikšanai ir izmantoti LDC dati liemeņu skaita noteikšanai, kā arī ekspertu vērtējumi attiecībā uz to objektu skaitu, kuriem ir liekami identifikācijas zīmogi.

Finanšu resursu noteikšanai tika veikta piecu uzņēmēju aptauja, nosakot viņu izdevumus. Laiks, ko prasa šo veselības marķējumu uzlikšanu uz liemeņiem, šeit netiek iekļauts, jo to veic PVD nozīmēts veterinārais eksperts, par kura laiku un pakalpojumiem tiek maksāts atsevišķi.

Šo noteikumu kontekstā administratīvais slogs naudas izteiksmē veido 14 839 LVL gadā.

Administratīvais slogs, ko veido abi informācijas sniegšanas pienākumi (veselības marķējums un identifikācijas marķējums), tiešā veidā noteikts ES Regulā 854/2004 un ES Regulā 853/2004, un līdz ar to tie ir uzskatāmi par «A» līmeņa pienākumiem.

MK 2008. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 30 “Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”

Šie MK noteikumi nosaka prasības ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību.

Noteikumos ir 15 informācijas sniegšanas pienākumi: reģistrēšanās ģenētiski modificēto kultūraugu reģistrā; rakstiska biškopju informēšana 3000 m rādiusā par tādu ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanu, kas ir nektāraugi; rakstiska blakus esošo lauku īpašnieku vai lietotāju informēšana par ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu; rakstiska paziņojuma sniegšana Valsts augu aizsardzības dienestam par katra veida sēklas materiāla novākšanu vismaz 48 stundas pirms novākšanas; rakstiskas informācijas sniegšana Valsts augu aizsardzības dienestam pēc ražas novākšana; lauku vēstures par visiem lauksaimnieciskajā ražošanā izmantotajiem (arī nomas) laukiem kārtošana; dokumentācijas kārtošana par izlietotajām sēklām; dokumentu un pierakstu glabāšana (6 gadus) par visiem ar ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu un iegūto produktu apriti saistītajiem notikumiem; Valsts augu aizsardzības dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta un Valsts vides dienesta kontroļu veikšana; zemes nomas līguma slēgšana, ja persona vēlas audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus trešajai personai piederošā zemē; tehnisko noteikumu saņemšana Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē; Valsts augu aizsardzības dienesta rakstiska informēšana par jebkurām izmaiņām informācijā, kas tika norādīta iesniegumā; personas, kura vēlas uzglabāt, sagatavot un saiņot ģenētiski modificētos kultūraugus, iesnieguma sagatavošana Valsts augu aizsardzības dienestā par iekļaušanu audzētāju reģistrā; rakstiska Valsts augu aizsardzības dienesta informēšana par jebkurām izmaiņām informācijā, kuru iesniegumā sniegusi persona, kura uzglabā, sagatavo un saiņo ģenētiski modificētos kultūraugus; iesnieguma iesniegšana par izslēgšanu no audzētāju reģistra.

Vērtējot to pārtikas aprītē iesaistīto organizāciju skaitu, uz kuriem šie noteikumi attiecas, tika izmantota PVD Pārtikas centra sniegtā informācija. Saskaņā ar šīs institūcijas datiem, 2009. gada vasaras vidū nebija tādu uzņēmumu, uz kuriem šie noteikumi būtu attiecināmi.

Nemot vērā tādu uzņēmumu neesamību, uz kuriem šie noteikumi būtu attiecināmi, arī administratīvais slogs uzņēmējiem šī likuma kontekstā patlaban faktiski neveidojas.

Vērtējot teorētisko laika un finanšu resursu nepieciešamību, tika secināts, administratīvais slogs ģenētiski modificēto kultūraugu audzētājiem ir uzlikts visnotaļ liels. Vienlaikus jāatzīmē, ka atbildīgās valsts institūcijas apzinās to, pamatojot, ka tas tika izdarīts tīši ģenētiski modificēto kultūraugu izplatīšanas ierobežošanai.

Visas administratīvās prasības ir «B» līmeņa prasības un līdz ar to pienākumi izriet no EK puses, taču to realizēšana ir atstāta Latvijas kompetencē.

Kopumā administratīvais slogs šo MK noteikumu kontekstā pašreiz neveidojas.

2008. gada 23. oktobra likums „Dzīvnieku barības aprites likums”

Dzīvnieku barības aprites likuma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas, cilvēku un dzīvnieku veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgas dzīvnieku barības apriti.

Likumā ir identificējami seši informācijas sniegšanas pienākumi. Taču piecu informācijas sniegšanas pienākumu gadījumā precīza šo pienākumu izpildes shēma ir aprakstīta MK noteikumos. Saskaņā ar metodiku šādos gadījumos no informācijas sniegšanas pienākumiem izrietošais slogs ir aprēķināms no zemākā līmeņa dokumentiem – šajā gadījumā no MK noteikumiem. Kā jau tika aprakstīts metodikas daļā, tas tiek darīts, lai novērstu administratīvo pienākumu veidojoša sloga dubulto uzskaiti.

Četri no sešiem informācijas sniegšanas pienākumiem jau tika izanalizēti šī pētījuma 1. posma ietvaros, analizējot MK 2008. gadā 14. augusta noteikumus Nr. 557 “Dzīvnieku barības aprītē iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība” (barības aprītē iesaistītā uzņēmuma atzīšana un reģistrācija, kā arī valsts nodevas un citu izmaksu segšana, kuras ir saistītas ar uzņēmuma atzīšanu un reģistrēšanu) un MK 2003. gada 4. novembra noteikumus Nr. 626 „Dzīvnieku ārstnieciskās un diētiskās barības aprites kārtība” (veterinārārsta pieprasījums ārstnieciskās barības ražošanai un laišanai tirgū).

Viens no informācijas sniegšanas pienākumiem ir analizēts šī pētījuma 2. posma ietvaros. Tā ir prasība par barības marķēšanu, lai to varētu laist tirgū, un to nosaka MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 “Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība”.

Vienīgais informācijas sniegšanas pienākums, kas ir aprēķināms tiešā veidā šī likuma kontekstā, ir rakstiska ziņošana PVD teritoriālajai struktūrvienībai par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu.

Mērķa grupas noteikšana analizējamajam informācijas sniegšanas pienākumam ir veikta, izmantojot PVD sniegto informāciju par pārkāpumu gadījumu skaitu 2008. gadā.

Lai noteiktu laika un finanšu resursu nepieciešamību prasības izpildei, ir lūgts uzņēmējiem aprakstīt, kādā veidā viņi veiktu šīs prasības izpildi gadījumā, ja viņiem šo prasību būtu nepieciešams izpildīt. Uz šīs informācijas pamata ir veikti finanšu un laika resursu nepieciešamības aprēķini.

Šī ir «B» līmeņa administratīvā prasība – veids, kā līdz valsts institūcijām nonāk informācija par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu, ir valsts kompetencē.

Administratīvais slogs patlaban tieši no likuma neveidojas.

MK 2009. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”

Šie noteikumi nosaka ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē.

Noteikumos ir identificēti 2 informācijas sniegšanas pienākumi: dzīvnieku barības aprītē iesaistītai personai ir jāziņo PVD gadījumā, ja dzīvnieku barība rada vai var radīt tiešu vai

netiešu apdraudējumu cilvēku vai dzīvnieku dzīvībai, veselībai vai videi; par veiktajiem pasākumiem dzīvnieku barības radītā apdraudējuma novēršanai vai mazināšanai ir jāinformē PVD.

Konsultējoties ar PVD speciālistiem, secināts, ka mērķa auditorija šo informācijas sniegšanas pienākumu piemērošanai ir ļoti neliela – daži gadījumi gadā.

Ņemot vērā, ka gan mērķa grupa ir neliela, gan arī prasību izpilde nav administratīvi sarežģīta, laika un finanšu resursu patēriņa noteikšanai tika veiktas sarunas ar PVD speciālistiem, pielietojot ekspertu metodi.

Tā kā informācijas sniegšanas pienākumi laika un finanšu patēriņa ziņā ir salīdzinoši mazietilpīgi, bet to gadījumu skaits, kad šie pienākumi ir piemērojami, ir daži gadījumi gadā, arī šo MK noteikumu veidojošais administratīvais slogs ir neliels. Naudas izteiksmē administratīvais slogs ir tikai nepilni 7 LVL gadā.

Abi informācijas sniegšanas pienākumi izriet no ES Regulas 183/2005 un ir klasificējami pie «B» līmeņa informācijas sniegšanas pienākumiem.

MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”

Noteikumi nosaka kārtību, kādā Pārtikas un veterinārā dienesta Sanitārā robežinspekcija kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās.

Noteikumos ir trīs informācijas sniegšanas pienākumi. Vispirms, robežinspekcija veic no trešajām valstīm ievesto dzīvnieku barības kravu pārbaudi uz valsts robežas, brīvajā zonā, brīvajā noliktavā vai muitas noliktavā. Otrais informācijas sniegšanas pienākums ir barības paraugu ņemšana, ko veic robežinspekcija. Trešais informācijas sniegšanas pienākums ir gaidīšana, kamēr robežinspekcija noformē dokumentu, kurš apliecina, ka no trešās valsts ievestajai dzīvnieku barībai Latvijā ir veiktas attiecīgas pārbaudes.

Dati par to uzņēmumu skaitu, uz kuriem katrs no informācijas sniegšanas pienākumiem attiecas un kuriem bija jāveic minētie informācijas sniegšanas pienākumi, tika saņemti no PVD Robežkontroles departamenta.

Laika un finanšu resursu patēriņš datu prasībām un aktivitāšu izpildei tika noteikts, intervējot atsevišķus uzņēmumus un izmantojot PVD Robežkontroles departamenta informāciju.

Administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu piemērošanas rezultātā ir 23 363 LVL gadā.

Datu prasības pamatā izriet no ES Direktīvas 98/68 un 95/53. Divas no trim datu prasībām ir «A» līmenī, viena – «B» līmenī.

MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”

Šie noteikumi ir zaudējuši spēku pētījuma veikšanas brīdī 30. jūnija 2009. gadā.

MK 2004. gada 6. aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”

Šie noteikumi nosaka dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtās vielas un barības sastāvdaļu, premiksu, barības piedevu, barības un citu ēdināšanā izmantojamu produktu nekaitīguma prasības.

Noteikumos ir divi informācijas sniegšanas pienākumi: barības aprītē iesaistītai personai ir jāinformē PVD par katru gadījumu, ja konstatē, ka barības piesārņojums pārsniedz maksimāli pieļaujamo daudzumu; barības aprītē iesaistītai personai ir jāinformē PVD par katru gadījumu, ja konstatē, ka barības piesārņojums var radīt nopietnus draudus cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi.

Sarunā ar PVD speciālistiem ir noskaidrots, ka gada laikā šāda informācija PVD tika sniegta dažas reizes. Līdz ar to ir pieņemts, ka to uzņēmumu skaits, kuri izpilda šo administratīvo prasību, ir pa vienam uzņēmumam katram informācijas sniegšanas pienākumam.

Nemot vērā ļoti mazu šīs informācijas sniegšanas gadījumu skaitu, izpildei nepieciešamo laiku un finanšu resursu noteikšana ir veikta, pamatojoties uz līdzšinējās PVD prakses analīzi un to, kādā veidā šāda veida informācijas sniegšana ir notikusi līdz šim.

Kopējais administratīvais slogs ir niecīgs, veidojot tikai 3 LVL gadā.

Šo informācijas sniegšanas prasību izcelsme ir vairākas ES direktīvas, taču šajos ES dokumentos nav noteikts, kādā veidā ir jānotiek PVD informēšanai – līdz ar to prasības ir uzskatāmas par «B» līmeņa saistībām.

MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 „Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība”

MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 “Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība” nosaka kārtību, kādā marķējama dzīvnieku barība.

Noteikumos ir 10 informācijas sniegšanas pienākumi. Noteikumu 2. punktā ir noteikts, ka dzīvnieku barības, tās sastāvdaļu, barības maisījumu, premiksu, barības piedevu, diētiskās un ārstnieciskās barības marķējumā ir jābūt sešām obligātām pozīcijām; 5. punktā ir atrunāts, ka gadījumā, kad dzīvnieku barību tirgo no autocisternām vai līdzīgiem transportlīdzekļiem (ja barība ir nelielos daudzumos un paredzēta gala patērētājam), marķējumā sniedzamo informāciju norāda pavaddokumentā; 6. pants paredz, ka marķējumā ir jānorāda barības sastāvdaļas (ir arī atrunāts- ja barības sastāvdaļas ievad no trešās valsts, kura nevar veikt nepieciešamos analītiskos mērījumus, marķējumā var nenorādīt prasīto informāciju, taču ir jāveic citi informācijas sniegšanas pienākumi). Noteikumu 12.1. punktā ir atzīmēts – ja barības sastāvdaļas sadala vairākos iepakojumos vai konteineros, marķējumā nepieciešamo informāciju un atsauci uz sākotnējo marķējumu norāda uz katra iepakojuma, konteineru vai pavaddokumentā. Tāpat noteikumi nosaka,

kādā veidā ir veicama barības piedevu, barības maisījumu, premiksu, ārstnieciskās un diētiskās barības marķēšana (21., 22., 24., 25., 26., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 44. punkts). Gadījumā, ja barība satur dzīvnieku valsts olbaltumvielas un paredzēta izbarošanai lauksaimniecības dzīvniekiem, marķējumā norāda "Neizbarot atgremotājiem", kas ir noteikts 47. punktā. Noteikumu 20. punkts paredz, ka pavaddokumentos norāda ziņas par dzīvnieku sugu un grupu, lietošanas norādījumus, sastāvdaļas, obligāti norādāmo vielu un neto svaru, ja barības maisījumu ražo Latvijā un realizē gala patērētājam neiekasot vai pārdod mājas (istabas) dzīvnieku barības maisījumos no atvērta oriģinālā iepakojuma. Tāpat ir noteikts (32. pants), ka barības sastāvdaļas barības maisījumos jāuzskaita, un tas ir darāms dilstošā secībā, norādot to svara procentus barības maisījumā. Pēdējais no informācijas sniegšanas pienākumiem ir 34. punkta nosacījums, ka mājas (istabas) dzīvniekiem paredzētā barības maisījuma marķējumā sastāvdaļas norāda atbilstoši obligāti norādāmo vielu sarakstam vai sagrupē kategorijās.

Šie noteikumi ir saistoši uzņēmumiem, kuriem ir jāveic barības marķēšana. Saskaņā ar PVD datiem Latvijā ir 42 atzīti uzņēmumi, kas veic barības iepakojumu un pārpakošanu, un tieši uz šo uzņēmumu grupu attiecas absolūti lielākā šo noteikumu administratīvā sloga daļa pārtikas drošības jautājuma kontekstā.

Sešos no šiem 42 uzņēmumiem tika veikta biznesa aptauja, lai noteiktu laika un finanšu resursu patēriņu administratīvo prasību izpildei, taču, ņemot vērā, ka uzņēmumiem pašiem bija grūtības nosaukt laiku atsevišķu aktivitāšu veikšanai, tika veikti arī teorētiskie aprēķini, modelējot, kā tas būtu noticis, ja šādu prasību būtu jāizpilda jebkurai šajā nozarē strādājošai personai.

Kopējais šo noteikumu administratīvais slogs ir novērtēts 29 026 LVL apmērā gadā.

Datu prasību izcelsme ir «A» un «B» līmenī un izriet no ES Direktīvas 79/373/EEK un Direktīvas 96/25/EEK.

MK 2005. gada 13. decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”

Šie 947. MK noteikumi nosaka labturības prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmuma mazumtirdzniecības vietā no zivju saņemšanas brīža līdz to pārdošanai patērētājam.

Noteikumos ir pieci informācijas sniegšanas pienākumi. Pirmais no informācijas sniegšanas pienākumiem ir piegādātājam sniegt rakstisku informāciju par zivju turēšanu un nogalināšanu gadījumā, ja suga nav minēta starp deviņām noteikumu pielikumā minētajām. Otrkārt, katrā mazumtirdzniecības vietā ir jābūt izstrādātai zivju apdullināšanas un nogalināšanas instrukcijai. Treškārt, mazumtirdzniecības vietā par zivīm atbildīgai personai ir jāveic informācijas reģistrēšana, t.sk. pierakstot zivju izcelsmes vietu, zivju skaitu, svaru, ievietošanas datumu, blīvumu, uzskaitot iznīcinātās un nobeigušās zivis un reģistrējot informāciju par turēšanas tvertnes atbrīvošanu no zivīm, kā arī tvertnes mazgāšanu un dezinfekciju. Ceturtkārt, visa šī reģistrētā informācija ir jāglabā vismaz vienu gadu. Piektkārt, pēc pieprasījuma šī informācija ir jāuzrāda inspektoram.

Pēc PVD speciālistu sniegtās informācijas tādu objektu skaits, uz kuriem šīs prasības ir attiecināmas, vidēji gadā ir ap 50.

Vērtējot kopu, laika un finanšu resursu patēriņu, tika veikta uzņēmumu aptauja, izmantoti ekspertu vērtējumi, kā arī valsts iestāžu speciālistu sniegtā informācija.

Secināts, ka administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu piemērošanas rezultātā, ir 2 282 LVL gadā.

Visām datu prasībām ir nacionāla izcelsme.

MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”

Noteikumi nosaka: dzīvnieku (mugurkaulnieku un bezmugurkaulnieku) pārvadāšanas kārtību; labturības prasības dzīvnieku pārvadāšanai transportlīdzekļos; to dzīvnieku pārvadātāju reģistrācijas kārtību, kuri veic dzīvnieku pārvadāšanu saistībā ar saimniecisku darbību; to transportlīdzekļu reģistrācijas kārtību, kurus izmanto dzīvnieku pārvadāšanai saistībā ar saimniecisku darbību.

Noteikumos ir 4 informācijas sniegšanas pienākumi: dokumentācijas sagatavošana, kas nepieciešama dzīvnieku pārvadāšanai; dokumentācijas sagatavošana, ja dzīvniekus izved no Latvijas; rakstisku norādījumu par dzīvnieka barošanu, dzirdināšanu un jebkuru citu nepieciešamo īpašo aprūpi sagatavošana (sagatavo dzīvnieku īpašnieks, ja viņš nav klāt pārvadājuma laikā (neattiecas uz zirgu, liellopu, aitu, kazu un cūku pārvadāšanu)); dzīvnieka pārvadātāja atļaujas (apliecības) vai atļaujas transportlīdzeklim dzīvnieku pārvadāšanai saņemšana.

Sākotnēji šķiet, ka šie noteikumi varētu veidot lielu administratīvo slogu, taču pēc analīzes var secināt, ka virkne jautājumu detalizētā līmenī tiek regulēta citu MK noteikumu kontekstā. Tā, prasība, ka visiem lauksaimniecības dzīvniekiem ir nepieciešama dzīvnieku pārvietošanas deklarācija (dokumentācijas sagatavošana, kas nepieciešama dzīvnieku pārvadāšanai) jau tika izanalizēts MK 2003. gada 16. decembra 712. noteikumu ietvaros un līdz ar to šo noteikumu ietvaros vairs nav analizējama. Tāpat arī veterinārā un veselības sertifikāta un citu normatīvajos aktos par veterināro kontroli noteikto dokumentu saņemšanas kārtību regulē citi MK noteikumi.

Finanšu un laika resursu patēriņa noteikšanai tika izmantota PVD informācija par izsniegtajiem dokumentiem, kā arī dati par resursu nepieciešamību līdzīgu aktivitāšu veikšanai.

Kopējais administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu ietvaros, ir 6 483 LVL gadā.

Datu prasību izcelsme pamatā ir «B» līmenī (atsevišķas prasības «A» līmenī) un izriet no ES Regulas Nr. 1/2005.

MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”

Šie MK noteikumi nosaka veterinārās prasības un veterinārās kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Noteikumos ir identificēti 13 informācijas sniegšanas pienākumi. Četri no šiem 13 informācijas sniegšanas pienākumiem primāri izriet no citiem normatīvajiem aktiem: dzīvnieku izcelsmes produktu marķēšana pirms produkcijas tirdzniecības (šo noteikumu 1. pielikumā ir normatīvo aktu saraksts, uz kuriem attiecas šī prasība); veterinārā sertifikāta vai cita pavaddokumenta saņemšana (izriet no vairākiem MK noteikumiem par veterināro sertifikātu saņemšanas kārtību); paškontroles pasākumu veikšana (nosaka noteikumi par paškontroles pasākumu veikšanu); personu, kuras saņem produktus no citām dalībvalstīm vai kuras sadala šo produktu kravas, reģistrēšana PVD (MK 2008.gadā 14.augusta noteikumos Nr.557 "Dzīvnieku barības aprīte iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība").

Deviņi no identificētajiem informācijas sniegšanas pienākumiem izriet no šiem MK noteikumiem un to administratīvais slogs tiešā veidā ir attiecināms uz šiem noteikumiem: regulāras pārbaudes uzņēmumā, ko veic PVD (tiem uzņēmumiem, kuri veic dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecību ar ES valstīm); PVD produktu kontrole, ja ir aizdomas par produktu neatbilstību; atsevišķa pavaddokumenta sagatavošana katrai produkcijas saņemšanas vietai; pavaddokumentu un marķējuma pārbaudīšana (ja uzņēmums, kas neatrodas oficiālā veterinārārsta uzraudzībā, ievēd produktus no citām dalībvalstīm); PVD informēšana par neatbilstībām, kuras konstatētas pavaddokumentu un marķējuma pārbaudes rezultātā; saņemto kravu reģistrēšana; paziņošana PVD par saņemto kravu (pēc PVD pieprasījuma); PVD kravu kontroles; pavaddokumentu glabāšana.

Mērķa grupa šīm prasībām ir uzņēmumi, kuri ir iesaistīti dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībā ar ES dalībvalstīm. Lai noteiktu to uzņēmumu skaitu, uz kuriem katrs no informācijas sniegšanas pienākumiem ir attiecināms, tika izmantoti PVD 2008. gada dati par pārbaudi, kontroli un inspekciju skaitu, kā arī ekspertu vērtējumi par kravu skaitu un kopējo uzņēmumu skaitu, uz kuriem šīs prasības ir attiecināmas.

Laika un finanšu resursu noteikšanai tika izmantota gan uzņēmēju intervēšanas rezultātā gūtā informācija un PVD speciālistu sniegtie dati, gan PVD ekspertu novērtējumi un informācija no līdzīgiem informācijas sniegšanas pienākumiem.

Rezultātā tika aprēķināts administratīvais slogs, kas izriet no šiem MK noteikumiem un veido 18 183 LVL gadā.

Visas šo MK noteikumu informācijas sniegšanas pienākumi izriet no Eiropas Savienības likumdošanas, pamatā ES Direktīvas 89/662/EEK. Četri no informācijas sniegšanas pienākumiem ir «A» līmeņa prasības, bet pārējie ir «B» līmeņa prasības, kuru piemērošanas formai un veidam Latvijai ir zināma brīvība.

MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”

Noteikumi nosaka veterinārās prasības aitu un kazu aprītei starp Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Noteikumos ir identificēti 17 informācijas sniegšanas pienākumi un vēl viens informācijas sniegšanas pienākums, kas nav atrunāts noteikumos, bet faktiski pastāv.

Noteikumos ir šādi informācijas sniegšanas pienākumi: apstiprinājuma sniegšana, ka viņam nav zināms pamatojums tam, ka dzīvniekiem ir vairākas bīstamas slimības; savākšanas centra atzīšana; savākšanas centra kontrole; informācijas par aitām un kazām reģistrēšana savākšanas centra datubāzē; reģistrētās informācijas glabāšana; tirgotāja atzīšana; tirgotāja telpu reģistrēšana; informācijas par aitu un kazu tirdzniecību reģistrēšana tirgotāja datubāzē; reģistrētās informācijas glabāšana; tirgotāja kontrole; aprīkojuma transportlīdzekļa tīrīšanai un dezinficēšanai, aprīkojuma vircas un kūtsmēsļu uzglabāšanai saskaņošana ar PVD (vai dokumenta sagatavošana, kas apliecina, ka minētās darbības veic cita PVD atzīta persona; informācijas reģistrēšana par to transportlīdzekli, ko izmanto aitu un kazu pārvadāšanai; informācijas glabāšana par aitu un kazu transportēšanu; pārvadātāja rakstiska apliecinājuma iesniegšana par to, ka pārvadāšanas laikā par aitām vai kazām atbildīgs ir personāls, kuram ir profesionālo kompetenci un zināšanas apliecinošs dokuments; veterinārā (veselības) sertifikāta saņemšana, lai varētu izvest aitas un kazas uz citu dalībvalsti; otra veterinārā (veselības) sertifikāta saņemšana; aitu un kazu kustību reģistrēšana datorizētajā sistēmā AMINO.

Noteikumos nekas nav minēts par iesnieguma sagatavošanu, uz kura pamata oficiālais veterinārārsts izsniedz veterināro (veselības) sertifikātu. Faktiski šādu iesniegumu brīvā formā prasa no uzņēmējiem.

To uzņēmumu skaits, kuriem šie noteikumi ir saistoši, ir neliels. Tā, valstī ir viens savākšanas centrs, neviena tirgotāja un, saskaņā ar PVD sniegto informāciju, 2008. gadā ir bijušas tikai piecas kravas uz citām Eiropas Savienības valstīm.

Laika un finanšu resursu patēriņa noteikšanai ir izmantoti dati par līdzīgu prasību izpildi (galvenokārt, no saturiski līdzīgiem MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumiem Nr. 301 "Veterinārās prasības govju un cūku aprītei"), kā arī PVD ekspertu un vetārstu sniegtā informācija.

Administratīvais slogs, kas veidojas šo noteikumu definēto prasību rezultātā, ir tikai 179 LVL gadā.

Visu šo noteikumi datu prasību izcelsme ir ES likumdošanas akti. Absolūti lielākā datu prasību daļa pēc izcelsmes ir «A» līmenī, ar dažām «B» līmeņa prasībām.

MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei”

Noteikumi nosaka veterinārās prasības govju un cūku, izņemot savvaļas cūkas, aprītei starp Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Noteikumos ir 17 informācijas sniegšanas pienākumi, no kuriem viens nedarbojas (jo ir saistīts ar AMINO datubāzi, kura faktiski neeksistē), bet viens primāri izriet no citiem MK noteikumiem. Turklāt papildus pastāv administratīvā prasība, kura noteikumos nav atrunāta.

Noteikumos ir šādi informācijas sniegšanas pienākumi, kuri teorētiski vai faktiski prasa uzņēmēju laika un finanšu resursus: veterinārā sertifikāta saņemšana; informācijas reģistrēšana AMINO sistēmā; otrā veterinārā sertifikāta saņemšana; savākšanas centru atzīšana PVD; savākšanas centru kontrolēšana; informācijas par dzīvniekiem reģistrēšana savākšanas centra reģistrā; šīs informācijas glabāšana trīs gadus; aprīkojuma

transportlīdzekļa tīrīšanai un dezinficēšanai, arī aprīkojuma vircas un kūtsmēslu uzglabāšanai saskaņošana ar PVD vai arī apliecinājuma sagatavošana par to, ka minētās darbības veic cita PVD atzīta persona; transportlīdzekļa, kuru izmanto govju un cūku uzglabāšanai, reģistrēšana PVD; reģistra kārtošana katram transportlīdzeklim; rakstiska apliecinājuma iesniegšana par to, ka tiek ievērotas šo noteikumu prasības par to, ka pārvadāšanas laikā par dzīvniekiem atbildīgs ir personāls, kuram ir profesionālo kompetenci un zināšanas apliecinošs dokuments; tirgotāja reģistrēšana PVD; tirgotāja atzīšana; informācijas par dzīvniekiem reģistrēšana tirgotāja reģistrā; reģistra informācijas glabāšana; tirgotāja un tirgotāja komercdarbībā izmantoto telpu kontrole.

Noteikumos nav atrunāts pienākums pēc iesnieguma, lai saņemtu veterināro sertifikātu, kaut arī faktiski šī prasība pastāv. Savukārt, prasība par transportlīdzekļa reģistrēšanu PVD (lai izmantotu cūku un govju pārvadāšanai) primāri ir analizējama MK 2008.gada 22.decembra noteikumu Nr. 1079 "Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi" kontekstā.

Nosakot to uzņēmēju grupu, uz kuriem šie noteikumi attiecas, tika izmantoti PVD dati par nosūtīto kravu un dzīvnieku skaitu, kā arī savākšanas centru un tirgotāju skaitu un cita analītiskā informācija (primāri PVD ekspertu vērtējumi).

Laika un finanšu resursu patēriņa noteikšanai tika izmantoti dati no uzņēmēju aptaujām, informācija no līdzīgu informācijas sniegšanas pienākumu izpildes un analītiskie vērtējumi.

Kopējais administratīvais slogs, kas veidojas no šiem noteikumiem, ir novērtēts 12 847 LVL gadā.

Vērtējot prasību izcelsmi, tika secināts, ka noteikumos ir «A» un «B» līmeņa prasības un izriet no ES regulām un direktīvām.

MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”

Šie MK noteikumi nosaka veterinārās prasības zirgu aprītei starp Latviju un citām ES dalībvalstīm un importam no valstīm, kas nav ES dalībvalstis.

Kopumā šajos MK noteikumos ir identificēti 5 informācijas sniegšanas pienākumi. Pirmais no šiem pienākumiem ir prasība transportlīdzekļu dezinficēšanai izmantot dezinfekcijas līdzekļus, kuri saskaņoti ar PVD. Noteikumiem nav pievienots saskaņoto dezinfekcijas līdzekļu saraksts un arī nav atsauces uz šī saraksta vietu internetā. Tāpēc faktiski uzņēmējam pašam ir jāmeklē šis saraksts vai jāzvana uz PVD, tērējot gan savu, gan PVD darbinieku laiku. Tomēr, ja uzņēmējs jau ilgus gadus veic transportlīdzekļu dezinficēšanu, lielu administratīvu slogu tas neveido. Arī pēdējos gados nav bijis pieteikumu atļaujai izmantot tādus dezinficēšanas līdzekļus, kuri nav sarakstā.

Otrs no informācijas sniegšanas pienākumiem ir apstiprinājuma nosūtīšana par dzīvnieka nokaušanu tās vietas kompetentai iestādei, no kuras šis dzīvnieks ir iegūts. Šo noteikumu kontekstā, veicot uzņēmēju aptauju, tika secināts, ka zirgi absolūtā vairākumā netiek ievesti kaušanai. Līdz ar to ir pieņemts, ka zirgu gadījumā šīs prasības administratīvais slogs ir minimāls. Vēl viens informācijas sniegšanas pienākums, kura ietekme uz

administratīvo slogu ir minimāla, ir identifikācijas dokumentu ņemšana līdzī, pārvadājot zirgus.

Nākamais no informācijas sniegšanas pienākumiem ir prasība iesniegt informāciju par dzīvnieku veselības stāvokli (pirmajā gadījumā ja dzīvnieki ir paredzēti tirdzniecībai ar dalībvalstīm, otrajā gadījumā, ja dzīvnieki tiek pārvadāti vaislai, nobarošanai un kaušanai). Taču šīs prasības neatbilst tam, kas faktiski tiek prasīts, jo pašreizējā brīdī PVD strādā ar TRACES sistēmu, kuras veidlapas "Sertifikācija" daļas prasības ir nedaudz atšķirīgas no šo MK noteikumu prasībām.

Vēl viens informācijas sniegšanas pienākums, kas faktiski eksistē, bet šajos MK noteikumos nav noteikts (kaut arī no loģikas viedokļa ir saistīts ar šiem noteikumiem), ir iesnieguma sagatavošana un iesniegšana PVD iekšējā tirdzniecības sertifikāta saņemšanai. Iesniegumam ir brīva forma, taču tajā ir nepieciešams uzrādīt informāciju tādā apjomā, lai inspektors varētu aizpildīt Veselības sertifikāta iekšējās tirdzniecības daļu "Informācija par kravu".

Uzņēmēju kopa, uz kuru ir attiecināmi šajos MK noteikumos minētie informācijas sniegšanas pienākumi, ir noteikta izmantojot PVD sniegto informāciju par gada laikā izrakstīto veterināro sertifikātu skaitu, kā arī ekspertu vērtējums, ka absolūti lielākā daļa no zirgiem ir izvesta tirdzniecībai, nevis vaislai, nobarošanai un kaušanai.

Finanšu un laika resursu noteikšanai ir izmantoti dati no līdzīgiem informācijas sniegšanas pienākumiem (pamatā no MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumiem Nr. 301 "Veterinārās prasības govju un cūku aprītei"), kā arī PVD ekspertu viedokļi un vērtējumi.

Šajos noteikumos definētās prasības izriet no Eiropas Direktīvas 90/426 EEK. Daļa no informācijas sniegšanas pienākumiem ir tiešā veidā noteiktas ES likumdošanā («A» līmeņa), daļai ir zināmas interpretēšanas iespējas («B» līmenis).

Kopējais administratīvais slogs uzņēmējiem, kas veidojas šo noteikumu piemērošanas rezultātā, naudas izteiksmē ir 1 368 LVL gadā.

MK 2007. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 415 „Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību”

Noteikumi nosaka kārtību, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atvēršanai (darbībai), zāļu, tai skaitā pētāmo un veterināro zāļu, ražošanai vai importēšanai no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis vai Eiropas brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kuras parakstījušas Eiropas Ekonomiskās zonas līgumu, zāļu vai veterināro zāļu lieltirgotavas atvēršanai (darbībai) un aptieku atvēršanai (darbībai). Tāpat noteikumi nosaka zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu un aptieku atbilstības novērtēšanas kārtību un kārtību, kādā novērtē labu zāļu izplatīšanas praksi; valsts nodevas apmēru par speciālas atļaujas (licences) izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī valsts nodevas iekasēšanas kārtību.

Noteikumi ir attiecināmi gan uz darbībām ar veterinārām zālēm, gan ar humānām zālēm. Taču, ņemot vērā šī pētījuma mērķi analizēt normatīvos aktus pārtikas drošības jomā, administratīvā sloga novērtējuma veikšanā ir izmantoti tikai tie informācijas sniegšanas pienākumi un dati, kuri ir attiecināmi uz veterināro zāļu ražotājiem/importētājiem un lieltirgotavām.

Attiecībā uz darbībām, kuras saistītas ar veterināro zāļu ražošanu vai izplatīšanu, ir identificēti 17 informācijas sniegšanas pienākumi. Tie ir saistīti ar speciālu atļauju (licenču) saņemšanu, labas ražošanas prakses un atbilstības pārbaūžu veikšanu pirms atļaujas izsniegšanas, atkārtotu pārbaūžu veikšanu, iepazīšanos ar ziņojumiem, pārreģistrāciju, informācijas sniegšana sakarā ar sākumā iesniegumā ierakstīto datu izmaiņām, regulāro uzraudzību, iesniegumu iesniegšanu atļaujas nozaudēšanas vai bojājumu gadījumos, atļauju anulēšanu, atļauju apturēšanu un informācijas sniegšanu pēc dažādu institūciju pieprasījuma.

No 17 informācijas sniegšanas pienākumiem vienā gadījumā pienākums primāri izriet no citiem likumdošanas aktiem un līdz ar to administratīvais slogs šīs prasības kontekstā nav vērtēts.

Uzņēmumu skaits, uz kuriem šie noteikumi attiecas, ir noteikts, izmantojot ZVA datus un šīs institūcijas ekspertu vērtējumus.

Vērtējot laika un finanšu resursu vajadzības informācijas sniegšanas pienākumu izpildei, tika izmantota informācija, ko ir snieguši ZVA speciālisti, izmantojot speciālistu komentārus un pielietojot ekspertu vērtējumus.

Jāsecina, ka pārrēķinot uz vienu uzņēmumu, administratīvais slogs šo noteikumu kontekstā veidojas ļoti liels. Daļēji tas varētu būt skaidrojams ar šīs jomas īpašo svarīgumu gan no pārtikas un sabiedrības veselības jautājumiem, gan no dzīvnieku labturības viedokļa. Kopējais administratīvais slogs šo noteikumu izpildē ir 56 087 LVL gadā.

Datu prasību izcelsme lielākoties ir «B» līmenī un izriet no ES Direktīvām 2005/28, 2001/83, 2001/82. Tomēr atsevišķas prasības saistībā ar licences zaudēšanu, bojāšanu un anulēšanu vai apturēšanu ir «C» līmenī.

MK 2006. gada 05. maija noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātājiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobo rezistenci”.

Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātājiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobo rezistenci.

Noteikumos ir četri uz uzņēmumiem attiecināmi informācijas sniegšanas pienākumi: ziņošana par izolēto zoonozes ierosinātāju PVD amatpersonai; laboratorisko izmeklējumu rezultātu iesniegšana PVD pēc pieprasījuma; laboratorisko izmeklējumu rezultātu glabāšana; izolāta nogādāšana uz PVD norādītu laboratoriju (pēc PVD amatpersonu pieprasījuma).

Konsultējoties ar PVD speciālistiem ir secināts, ka šo informācijas sniegšanas pienākumu izpildes gadījumu skaits gadā ir neliels – daži ziņošanas gadījumi gadā par izolēto zoonozes ierosinātāju un laboratorisko izmeklējumu rezultātu iesniegšanu PVD. Savukārt, izolāta nogādāšanu uz PVD līdz šim ir veikuši inspektori.

Tāpat ar PVD speciālistu līdzdalību tika veikta informācijas sniegšanas pienākumu izpildei nepieciešamo laika un finanšu resursu novērtēšana.

Administratīvais slogs, ko veido šie MK noteikumi ir 24 LVL gadā.

Prasību izcelsme ir ES Direktīva 99/2003 un tās ir ievietojamas «B» grupā.

3.3. Rezultāti

Pētījuma ietvaros ir novērtēts kopējais administratīvais slogs uzņēmējiem no analizētajiem normatīvajiem aktiem pārtikas drošības normatīvajā regulējumā, kas veido 561 904 LVL gadā (2008. gada cenās). Administratīvo slogu veido 22 no 28 analizētajiem normatīvajiem aktiem.

Jāatzīmē, ka slogs ir novērtēts vienam gadam. Tas nozīmē, ka administratīvās izmaksas nav vienreizējas izmaksas, un tās uzņēmējiem veidosies arī katru nākamo gadu.

Vērtējot administratīvo slogu, ko veido atsevišķi normatīvie akti, ir jāatzīmē, ka absolūti lielākā sloga daļa – 61% veidojas no MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi” (10. tabula).

Turklāt trīs visvairāk apgrūtināšie normatīvie akti kopā veido 76% no administratīvā sloga, savukārt, deviņos gadījumos administratīvais slogs ir minimāls un nepārsniedz 250 LVL gadā (10. tabula).

10. tabula. Administratīvais slogs no analizējamiem normatīviem aktiem

Normatīvie akti	Slogs (LVL gadā)	Sloga struktūra (%)
Kopējais slogs	561 904	100
<u>Higiēnas un nekaitīguma prasības</u>		
Pārtikas aprites uzraudzības likums	227	0,0
Ģenētiski modificēto organismu aprites likums, 2007 (15.11.)	0	0
MK 2008.gada 13.oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība”	11 194	2,0
MK 2008.gada 29.septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzīšanas kārtība”	105	0,0
MK 2006.gada 1.augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku”	26 612	4,7
MK 2006.gada 18.aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”	0	0

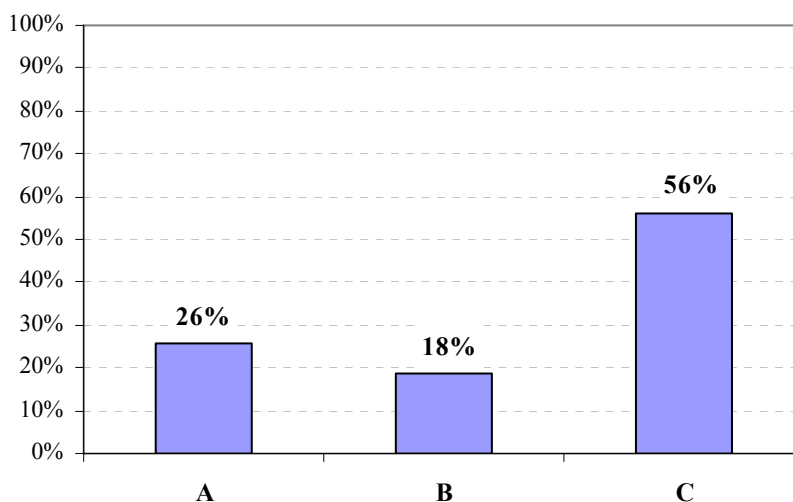
MK 2005.gada 23.augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”	13 138	2,3
MK 2004.gada 27.jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”	8	0,0
MK 2004.gada 8.aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”	44	0,0
MK 2004.gada 30.marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”	164	0,0
MK 2003.gada 01.aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”	-	-
MK 2001.gada 3.jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”	345 721	61,5
MK 2007.gada 27.februāra noteikumi Nr. 156 "Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi"	14 839	2,6
MK 2008.gada 15.janvāra noteikumi Nr. 30 “Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”	0	0
<u>Prasības dzīvnieku barībai</u>		
Dzīvnieku barības aprites likums, 2008. (23.10.)	0	0
MK 2009.gada 27.janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”	7	0,0
MK 2005.gada 31.maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”	23 363	4,2
MK 2005.gada 24.maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”, zaudēja spēku no 30.06.2009.	-	-
MK 2004.gada 6.aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”	3	0
MK 2004.gada 25.marta noteikumi Nr. 166 "Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība", zaudējuši spēku ar 30.06.2009.	29 026	5,2
<u>Dzīvnieku labturības un veselības prasības</u>		
MK 2005.gada 13.decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvju zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”	2 282	0,4
MK 2008.gada 22.decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”	6 483	1,2
MK 2004.gada 18.marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”	18 183	3,2
MK 2004.gada 30.marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”	179	0,0
MK 2004.gada 13.aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei,”	12 847	2,3

MK 2004.gada 18.marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”	1 368	0,2
MK 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr. 415 "Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību"	56 087	10,0
MK 2006.gada 5.septembra noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātajiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobu rezistenci”	24	0,0

Tas nozīmē, ka, izstrādājot priekšlikumus administratīvā sloga samazināšanai, ir jāpievērš īpaša uzmanība tiem normatīvajiem aktiem, kuri veido lielāku slogu, jo bez būtiskas šo normatīvo aktu sloga samazināšanas nebūs iespējams sasniegt stratēģisko mērķi – samazināt kopējo administratīvo slogu pārtikas drošības jomā par 25%.

Vērtējot datu prasību sadalījumu pēc izcelsmes, secināts, ka nedaudz vairāk kā puse (56%) no kopējā datu prasību sloga veido «C» līmeņa prasības, kuras izriet no nacionālā līmeņa prasībām. Tajā pat laikā 26% veido «A» grupas datu prasības, kuras tiešā veidā ir noteiktas ES vai citos starptautiskajos dokumentos, bet «B» līmeņa prasības, kuras izriet no ES un starptautiskiem dokumentiem, veido 18% no kopējā datu prasību veidotā sloga (6. attēls).

6. attēls. Datu prasību sadalījums pēc izcelsmes

Tas nozīmē, ka valstij ir salīdzinoši lielas iespējas mazināt slogu.

4. Priekšlikumi administratīvā sloga samazināšanai

4.1. Priekšlikumu kopējā ietekme

Kopējais administratīvais slogs 2009. gadā analizētajos normatīvajos dokumentos ir 561,9 tūkst. LVL gadā. Izstrādātie priekšlikumi dotu 47,6% samazinājumu, ietaupot 267,7 tūkst. LVL gadā.

11. tabula. Administratīvais slogs, ko veido 2009. gadā analizētie normatīvie akti

Normatīvie akti	Slogs (LVL gadā)	Priekšlikumi (LVL gadā)
Kopējais slogs	561 904	267 730
<u>Higiēnas un nekaitīguma prasības</u>		
Pārtikas aprītes uzraudzības likums	227	92
Ģenētiski modificēto organismu aprītes likums, 2007 (15.11.)	0	0
MK 2008.gada 13.oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprītes kārtība”	11 194	512
MK 2008.gada 29.septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzīšanas kārtība”	105	60
MK 2006.gada 1.augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku”	26 612	0
MK 2006.gada 18.aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”	0	0
MK 2005.gada 23.augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”	13 138	0
MK 2004.gada 27.jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”	8	2
MK 2004.gada 8.aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”	44	21
MK 2004.gada 30.marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”	164	0
MK 2003.gada 01.aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”	-	-
MK 2001.gada 3.jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprītes noteikumi”	345 721	217 832
MK 2007.gada 27.februāra noteikumi Nr. 156 "Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi"	14 839	0
MK 2008.gada 15.janvāra noteikumi Nr. 30 "Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzaspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”	0	0

<u>Prasības dzīvnieku barībai</u>		
Dzīvnieku barības aprites likums, 2008. (23.10.)	0	0
MK 2009.gada 27.janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”	7	3
MK 2005.gada 31.maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”	23 363	0
MK 2005.gada 24.maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”, zaudēja spēku no 30.06.2009.	-	-
MK 2004.gada 6.aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”	3	0
MK 2004.gada 25.marta noteikumi Nr. 166 "Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība", zaudējuši spēku ar 30.06.2009.	29 026	19 555
<u>Dzīvnieku labturības un veselības prasības</u>		
MK 2005.gada 13.decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvju zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”	2 282	2 213
MK 2008.gada 22.decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”	6 483	5 835
MK 2004.gada 18.marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”	18 183	5 542
MK 2004.gada 30.marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”	179	96
MK 2004.gada 13.aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei,”	12 847	6 790
MK 2004.gada 18.marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”	1 368	1 222
MK 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr. 415 "Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību"	56 087	7 955
MK 2006.gada 5.septembra noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātajiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobu rezistenci”	24	0

Jāatzīmē, ka priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs no dažādiem administratīvajiem aktiem samazināsies neproporcionāli – vienā gadījumā samazinājums ir tuvu 100%, citā gadījumā – netika atrastas iespējas slogu samazināt (9. tabula). Vislielākā ietekme ir priekšlikumu ieviešanai MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”.

4.2. Konkrētie priekšlikumi sloga samazināšanai

4.2.1. 1998. gada 19. februāra likums “Pārtikas aprites uzraudzības likums”

1. Priekšlikums

Atcelt prasību rakstiski ziņot PVD teritoriālai struktūrvienībai par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu gadījumā ja uzņēmuma darbība ir apturēta. Tā kā šīs prasības mērķis ir vienpusīgi sniegt informāciju PVD, rakstisku ziņošanu var bez jebkādam materiālām konsekvencēm aizvietot ar ziņošanu pa e-pastu un telefonu. No administratīvā sloga samazināšanas viedokļa ietaupījums būtu 92 LVL gadā.

Kopsavilkums

Priekšlikuma ieviešanas rezultātā administratīvais slogs samazinātos par 41%. ZM ir jāveic izmaiņas šī likuma 28. pantā.

4.2.2. 2007. gada 15. novembra likums “Ģenētiski modificēto organismu aprites likums”

Administratīvais slogs varētu veidoties, realizējot atbilstoši šim likumam pieņemtos MK noteikumus. Daļa no paredzētajiem MK noteikumiem vēl nav pieņemti, tāpēc pašlaik administratīvais slogs neveidojas, tomēr teorētiski tas varētu būt ievērojams.

4.2.3. MK 2008. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 844 „Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība”

1. Priekšlikums

Pašreizējā brīdī noteikumos nav noteikta faktiski pastāvoša prasība par nepieciešamību brīvā veidā sagatavot iesniegumu veterinārā sertifikāta saņemšanai. Iesakām atteikties no prasības uzņēmējiem iesniegt formālus iesniegumus. Tā kā veterinārā sertifikātā sagatavošanai PVD inspektoram jebkurā gadījumā ir vajadzīga informācija, šo informāciju var iegūt jebkādā uzņēmējam ērtā veidā (rakstiski, elektroniski, mutiski). Iesakām PVD mainīt procesu un pieņemt arī elektroniski nosūtīto informāciju, vai informāciju kas ir uz datu nesēja (USB datu nesēja vai CD diska).

Tas administratīvo slogu varētu samazināt par aptuveni 5 LVL gadā, pieņemot, ka puse no uzņēmējiem sūtīs iesnieguma informāciju elektroniski un tas viņiem uz pusi ietaupīs iesnieguma rakstīšanas laiku. Izmaiņas likumdošanā nav jāveic.

2. Priekšlikums

Atvieglot nelieliem ražotājiem informācijas reģistrēšanu. Patlaban saskaņā ar noteikumu 31. punktu, citā starpā ir jāreģistrē informācija par mājputnu kustību uz uzņēmumu vai no tā, laboratoriskie izmeklējumi, olu nosūtīšanas galamērķis. Varētu noteikt, ka izņemot lielākus ražotājus (kuri tik un tā reģistrē šo informāciju), pietiek ar dokumentu glabāšanu par putnu kustību uz uzņēmumu vai no tā, dokumentu glabāšanu par laboratoriskiem

izmeklējumiem, dokumentu glabāšanu par olu nosūtīšanas galamērķi. Tas ļautu samazināt slogu par 506 LVL gadā.

Kopsavilkums

No administratīvā sloga viedokļa ietaupījums varētu būt 512 LVL gadā, kas ir aptuveni 5%. ZM izmaiņas ir veicamas šajos MK noteikumos.

4.2.4. MK 2008. gada 29. septembra noteikumi Nr. 806 „Pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu savācēju un pirmo pārstrādātāju atzīšanas kārtība”

1. Priekšlikums

Iesakām savācēja vai pirmā pārstrādātāja atzīšanas iesniegumā atteikties no tādas informācijas pieprasīšanas, kā uzņēmuma vienotais reģistrācijas numurs (vai LAD numurs), juridiskā adrese, pasta kods, faktiskā adrese, tālruņa numurs, e-pasta adrese. Visa šī informācija jau tika prasīta, reģistrējot personu LAD klientu reģistrā. Līdz ar to pietiktu ar uzņēmuma nosaukumu un unikālu identifikāciju (reģistrācijas numurs). Administratīvā sloga samazināšanas ziņā šajā gadījumā ietaupījums būtu niecīgs, un šis ir jautājums par attieksmes maiņu – neprasīt to, kas nav vajadzīgs. Priekšlikuma ieviešanai, ZM izmaiņas ir jāveic šajos MK noteikumos.

2. Priekšlikums

Tāpat aicinām atteikties no prasības kopā ar atzīšanas iesniegumu iesniegt iepriekšējā gadā ar pirmo pārstrādātāju noslēgtā līguma kopiju vai nodomu protokolu par pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu nodošanu kārtējā gadā. Tā vietā atzīšanas iesnieguma veidlapā pievienot ailīti, kurā ir jāatzīmē, vai un par kādu summu ir bijis noslēgts līgums un vai ir sagatavots nodomu protokols. Tas ļautu ietaupīt 21 LVL gadā. Priekšlikuma ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas noteikumos.

3. Priekšlikums

Iesakām atteikties no informācijas reģistrēšanas un 5 gadu uzglabāšanas, kas ir jāveic savācējam (7.2. punkts). No produkcijas izsekojamības viedokļa pietiek ar komercdokumentiem, kuri būtu atrodamī gan savācēja, gan pirmā pārstrādātāja grāmatvedības dokumentos. Ar šiem dokumentiem ir nodrošināta izsekojamība. No administratīvā sloga viedokļa tas ļautu ietaupīt 11 LVL gadā. Priekšlikuma ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas noteikumos.

4. Priekšlikums

Pamatojoties uz līdzīgu argumentāciju, piedāvājam atteikties no prasības veikt stingru informācijas reģistrēšanu un 5 gadu uzglabāšanu pie pirmā pārstrādātāja (8.2. punkts). No administratīvā sloga samazināšanas viedokļa ietaupījums būtu 28 LVL gadā. Priekšlikuma ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas noteikumos.

Kopsavilkums

Visu priekšlikumu ieviešana ļautu administratīvo slogu samazināt par 60 LVL gadā, kas ir samazinājums par 58%.

4.2.5. MK 2006. gada 01. augusta noteikumi Nr. 637 „Obligātās nekaitīguma prasības materiāliem un priekšmetiem, kas nonāk saskarē ar pārtiku”

Priekšlikumu nav.

4.2.6. MK 2006. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 300 „Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai paredzētās neiepakotās šķidrās eļļas un tauku pārvadāšanai pa jūru”

Priekšlikumu nav.

4.2.7. MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 634 „Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas”

Priekšlikums

Pašreizējā sistēma ir vērsta ne tikai uz ūdens drošību un nekaitīgumu (kā tas izriet no šo noteikumu nosaukuma), bet arī uz produkcijas kvalitātes kontroli. Iesakām ZM izvērtēt iespēju ES līmenī koncentrēties tikai uz ūdens drošības un nekaitīguma jautājumiem. Ir grūti prognozēt, cik lielā mērā tas ietekmēs administratīvo slogu, jo precīza robeža starp produkta drošības un nekaitīguma rādītājiem un kvalitātes rādītājiem ir jānosaka šīs jomas ekspertiem.

4.2.8. MK 2004. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 631 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē”

Priekšlikums

Iesakām ZM precizēt noteikumus, precīzi nosakot, ka par risku cilvēku veselībai un dzīvībai, kā arī par veiktajiem pasākumiem pārtikas radīto risku novēršanā vai mazināšanā ir atļauts ziņot pa tālruni, vai nepieciešamības gadījumā pa e-pastu vai faksu. Tiesa, ievērojot salīdzinoši reto nepieciešamību pielietot šajos noteikumos iekļautās normas, administratīvo slogu tas samazinātu vien par aptuveni 2 LVL gadā.

4.2.9. MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”

1. Priekšlikums

Ir iespējams vienkāršot zvejas / akvakultūras produktu ražotāju grupas atzīšanas iesnieguma veidlapu.

Var vienkāršot pozīcijas “Pilnvarotā(-ās) persona(-as) /vārds, uzvārds, adrese, tālruņa numurs, faksa numurs, e-pasta adrese/” un “Kontaktpersona(-as) /vārds, uzvārds, adrese, tālruņa numurs, faksa numurs, e-pasta adrese/”, tos sadalot grupās “Pilnvarotā(-ās) persona(-as) /vārds, uzvārds/” un “Kontaktinformācija /tālruņa numurs, faksa numurs, e-pasts/. Rezultātā uzņēmējiem nebūs jāraksta/jāpārraksta vismaz 3 adreses, 3 tālruņa numuri, 3 faksa numuri un 3 e-pasta adreses. LAD saņems konkrētu kontaktinformāciju. Jebkurā gadījumā LAD salīdzinoši vienkārši var iegūt informāciju arī par katru ražotāju grupas biedru no Latviju Zivju resursu aģentūras, LAD datubāzes vai uzņēmumu katalogiem internetā.

2. Priekšlikums

Iesakām arī atteikties no tādu formālu dokumentu pievienošanas iesniegumam, kā ražotāju grupas reģistrācijas apliecības kopija, ražotāju grupas nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecības kopija, ražotāju grupas statūtu kopija – visa šī informācija jau ir valsts institūciju rīcībā, un nav vajadzības to prasīt vēlreiz. Tāpat nav vajadzības prasīt ražotāju grupas iekšējās kārtības noteikumu kopiju, jo šo dokumentu faktiski neviens nelasa (savukārt, ja valsts institūcijām ir konkrētas prasības, kam ir jābūt iekšējās kārtības noteikumos, tie ir nosakāmi normatīvajos aktos). Tāpat nav vajadzības pielikumā prasīt to personu sarakstu, kuras ir pilnvarotas darboties ražotāju grupas vārdā, jo tie jau ir minēti iesnieguma pozīcijā “Pilnvarotā(-ās) persona(-as)”. Nav vajadzības prasīt iesnieguma pielikumā pievienot Valsts ieņēmumu dienesta apstiprināto gada pārskatu par pēdējo noslēgto darbības gadu pirms iesnieguma iesniegšanas – šī informācija jau ir valsts institūciju rīcībā.

Kopsavilkums

Tas ļautu administratīvo slogu nākotnē samazināt par 21 LVL gadā, kas ir 47% samazinājums. ZM izmaiņu veikšanai ir jāveic grozījumi šajos MK noteikumos.

4.2.10. MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 207 „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem”

Priekšlikumu nav.

4.2.11. MK 2003. gada 01. aprīļa noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma prasībām un maksimāli pieļaujamo zāļu atlieku daudzumu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos”

Sakarā ar to, ka MK noteikumos nav informācijas sniegšanas prasību, neveidojas administratīvais slogs un nav priekšlikumu tā mazināšanai.

4.2.12. MK 2001. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 302 „Ātri sasaldēto pārtikas produktu aprites noteikumi”

Priekšlikums

Iesakām atteikties no prasības veikt temperatūras pierakstus tādām saldētavu iekārtām mazumtirdzniecībā, kuru tilpums ir mazāks par 10 kubikmetriem. Pašreizējā brīdī Latvijas MK noteikumu prasības par ātri sasaldēto pārtikas produktu apriti ir stingrākas par EK Regulas Nr. 37/2005 prasībām. Šajā regulā ir teikts, ka temperatūras pierakstu prasību attiecināšana uz nelielām ierīcēm, kas izmantotas mazumtirdzniecībā, būtu lieka, taču Latvijā šī prasība pastāv. Tas ļautu samazināt administratīvo slogu indikatīvi par 217 tūkst. LVL gadā un ZM izmaiņas ir veicamas tikai šajos MK noteikumos.

Gribam vērst jūsu uzmanību tam, ka pieraksti žurnālā negarantē, ka prasība tiek izpildīta. Diskusijās ar uzņēmējiem esam konstatējuši, ka uzņēmēji pamatā cenšas izvairīties no problēmām ar PVD un tas veido risku, lai pieraksti tiek veikti godīgi, nevis formāli. Šajā kontekstā arī iesakām mainīt kontrolējošo institūciju pieeju, pārbaužu laikā koncentrējoties uz faktisko situāciju, nevis veicot formālo dokumentu (pierakstu) analīzi.

Kopsavilkums

Šī priekšlikuma ieviešanas rezultātā administratīvais slogs uzņēmējiem samazinātos par 217 tūkst. LVL gadā. Tas ļautu samazināt šo MK noteikumu administratīvo slogu par 63%.

4.2.13. MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr. 156 „Gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi”

Priekšlikumu nav.

4.2.14. MK 2008. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 30 “Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību”

Pagaidām šie noteikumi praktiski nedarbojas, jo nav uzņēmēju, kam tie būtu jāievēro. Tāpēc arī administratīvais slogs pašlaik neveidojas, bet teorētiski tas varētu būt ievērojams, kas gan ir attaisnojams, lai ierobežotu uzņēmēju vēlmi audzēt ģenētisko modificētus kultūraugus.

4.2.15. 2008. gada 23. oktobra likums „Dzīvnieku barības aprites likums”

Priekšlikums

Atcelt prasību rakstiski ziņot PVD teritoriālai struktūrvienībai par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu gadījumā ja uzņēmuma darbība ir apturēta. Tā kā šīs prasības mērķis ir vienpusīgi sniegt informāciju PVD, rakstisku ziņošanu var bez jebkādam materiālām konsekvencēm aizvietot ar ziņošanu pa e-pastu un telefonu.

ZM izmaiņu veikšanai ir jāpārstrādā Dzīvnieku barības aprites likuma 27. pants.

4.2.16. MK 2009. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 80 „Noteikumi par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē”

Priekšlikums

Šie noteikumi zināmā mērā pārklājas ar Dzīvnieku barības aprites likumu, kurā ir noteikts, ka uzņēmumā par barības apriti atbildīgā persona rakstveidā ziņo PVD attiecīgajai teritoriālajai struktūrvienībai par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu. Līdz ar to MK noteikumu prasība - ziņot par veiktajiem pasākumiem, lai novērstu vai mazinātu dzīvnieku barības radīto apdraudējumu cilvēku un dzīvnieku dzīvībai, veselībai vai videi - lielā mērā ir saprotama kā rakstiska ziņošana (jo bieži apdraudējums veidojas tieši normatīvo aktu neievērošanas dēļ).

ZM veicot izmaiņas Dzīvnieku barības aprites likumā un papildinot šo noteikumu 3.2. punktu ar atļauju ziņot arī ar e-pasta un tālruņa palīdzību, administratīvais slogs samazinātos par 41%. Tiesa, naudas izteiksmē samazinājums ir niecīgs – nedaudz vairāk par 3 LVL gadā.

4.2.17. MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 382 „Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”

Nav priekšlikumu.

4.2.18. MK 2005. gada 31. maija noteikumi Nr. 358 „Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”, zaudēja spēku ar 2009. gada 30. jūniju

Šajos noteikumos nav nosacījumu, kas būtu jāievēro ražotājam, paraugus ņem veterinārie inspektori un noformē protokolu. Šie MK noteikumi ir jāvērtē saistībā ar 2004. gada 25. marta MK noteikumiem Nr. 166 (arī atceltajiem), ja samaksu par veterināro ekspertu darbu veic uzņēmējs.

4.2.19. MK 2004. gada 6. aprīļa noteikumi Nr. 237 „Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”

Priekšlikums

Noteikumos nav precīzi noteikts, kādā veidā ir jāinformē PVD (par katru gadījumu, ja konstatē, ka barības piesārņojums pārsniedz maksimāli pieļaujamo daudzumu vai var radīt nopietnus draudus cilvēku un dzīvnieku veselībai un videi), līdz ar to ir zināma noteikumu interpretēšanas brīvība. Ņemot vērā, ka valsts iestādēs praktizē oficiālu komunikāciju ar vēstuļu palīdzību, nav izslēgts, ka arī šajā gadījumā varētu tikt pieprasīta informācijas sniegšana rakstiskā formā. Tāpēc ZM ir ieteicams precizēt MK noteikumu 10. pantu, nosakot, ka informēšana var būt arī mutiska.

4.2.20. MK 2004. gada 25. marta noteikumi Nr. 166 „Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība”

1. Priekšlikums

Neskatoties uz to, ka prasība marķējumā norādīt precīzu barībā izmantojamo izejvielu īpatsvaru praktiski neveido administratīvo slogu, daudzi uzņēmēji izsaka neapmierinātību ar šo prasību, jo spiež atklāt produkcijas receptūru (un potenciāli veido zaudējumus komercnoslēpuma atklāšanas dēļ). Līdz ar to iesakām ZM izvērtēt iespēju reaģēt uz šo uzņēmēju viedokli. Jāatzīmē, ka ne visiem importa produktiem šī prasība ir izpildīta un līdz ar to veidojas pret Latvijas ražotājiem negodīga biznesa vide. Izmaiņu veikšanai ZM ir jāmaina šie MK noteikumi. Piemēram, Apvienotajā Karalistē var nenorādīt barības sastāvdaļas, kas ir mazāk par 15%, ja vien tā nav obligāti norādāmā sastāvdaļa. EK izstrādā jaunu regulu, kurā tiks mainīta un atvieglota dzīvnieku barības tirdzniecības un marķēšanas kārtība.

2. Priekšlikums

Priekšlikums ZM izvērtēt iespēju atcelt prasību precīzi norādīt barības sastāvdaļas un obligāti norādāmas vielas. Pamatojums šādam viedoklim – valstij nav jākontrolē pārtikas ražotāja un viņa klienta attiecības. Ja klientam ir svarīgi zināt, kādas un cik daudz ir dažādu vielu barībā, tad viņš to var pieprasīt no ražotāja vai atteikties no šīs preces iegādes. Jāatzīmē, ka patlaban informācija par dzīvnieku barību tiek pieprasīta daudz detalizētāka nekā ir informācija cilvēkiem paredzētajā pārtikas marķējumā.

Kopsavilkums

Prasību atcelšana par detalizētu barības sastāvdaļu norādīšanu ļautu atvieglot administratīvo slogu par 19 555 LVL gadā, kas ir samazinājums par 67%. Priekšlikuma ieviešanai ZM ir jāierosina veikt izmaiņas ES likumdošanā. EK izstrādā jaunu regulu, kurā tiks mainīta un atvieglota dzīvnieku barības tirdzniecības un marķēšanas kārtība.

4.2.21. MK 2005. gada 13. decembra noteikumi Nr. 947 „Labturības prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”

Priekšlikums

Iesakām atteikties no valsts līmenī definētās prasības mazumtirdzniecības vietā veikt informācijas reģistrēšanu (noteikumu 19. punkts) un šīs informācijas glabāšanu vienu gadu (20. punkts). Šajos MK noteikumos ir definētas prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās, un šīs prasības uzņēmējam ir jāievēro. Jautājums, kādā veidā notiek šo prasību ievērošana, ir jāatstāj uzņēmumu kompetencē (ar vai bez informācijas reģistrēšanas). Atbildīgajām institūcijām ir jāpārbauda faktiskā situācija prasību ievērošanā, nevis formāli ieraksti dokumentos (kā, piemēram, turēšanas tvertnē ievietoto zivju izcelsmes vieta- informācija, kas nedz uzlabo, nedz pasliktina labturību).

Šī priekšlikuma ieviešanas rezultātā administratīvais slogs uzņēmējiem samazinātos par 2 213 LVL gadā, kas ir šo noteikumu administratīvā sloga samazinājums par 97%. Priekšlikuma ieviešanai ir jāprecizē šie MK noteikumi. PVD ir jāmaina pārbažu veikšanas process, inspektoriem galveno uzmanību pievēršot faktiskai prasību ievērošanai, nevis formālo ierakstu pārbaudei.

4.2.22. MK 2008. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1079 „Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi”

1. Priekšlikums

Atteikties no prasības savvaļas sugu dzīvnieku īpašniekiem gatavot rakstiskus apliecinājumus dzīvnieku pārvietošanai Latvijas teritorijā. Šīs prasības ievērošana faktiski netiek pārbaudīta un ir visai formāla. Turklāt to bieži vien arī neievēro. No administratīvā sloga samazinājuma viedokļa, tas indikatīvi dotu ietaupījumu 2 129 LVL gadā. Prasības ieviešanai ZM ir nepieciešams veikt izmaiņas MK noteikumos, kas paredzētu diferencētas prasības dažādu dzīvnieku kārtām vai sugām.

2. Priekšlikums

Atteikties no prasības speciālu kursu apguvei un pārvadātāja atļaujas saņemšanai dzīvnieku pārvadāšanai Latvijas teritorijā un īsās distancēs (līdz 8 stundām). Tas ļautu administratīvo slogu samazināt par 3 260 LVL gadā. Pārskatīt prasības apmācībām, kuras varētu veikt attiecīgajā uzņēmumā instruktāžas veidā.

3. Priekšlikums

Mainīt pieeju, kādā notiek atļaujas saņemšana dzīvnieku pārvadāšanai garās distancēs. Patlaban atļauju var saņemt, apgūstot vienas dienas kursus LLKC (Ozolniekos), un šie kursi tiek organizēti 2 reizes gadā. Tas ievērojami kavē atļaujas saņemšanu. Aicinām sagatavot skaidri saprotamu izglītojošu materiālu par visiem ar dzīvnieku pārvadāšanu saistītiem jautājumiem un ievietot to internetā, lai cilvēks varētu apgūt nepieciešamās zināšanas pašmācības ceļā vai tiktu apmācīts, instruēts un pārbaudīts attiecīgajā uzņēmumā. Savukārt, izsniedzot PVD atļauju, veikt īsu cilvēka eksamināciju par būtiskākiem jautājumiem. Šo materiālu cilvēks varētu ņemt līdzi pārvadāšanas laikā. Tas ļautu gan ievērojami atvieglot atļauju saņemšanas procesu, gan samazināt administratīvo slogu par 446 LVL gadā (pieņemot, ka puse no visiem atļauju saņēmējiem izmantos iespēju iziet šādā veida apmācību). Izmaiņu veikšanai ZM ir jāmaina tikai šie MK noteikumi.

Kopsavilkums

Visu minēto priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs no šiem noteikumiem samazinātos par 90%.

4.2.23. MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par veterinārajām prasībām un kontroles un uzraudzības kārtību dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm”

1. Priekšlikums

Jāatzīmē, ka pētījuma veikšanas brīdī viena no birokrātiski apgrūtinotākajām prasībām – PVD informēšana par katras kravas saņemšanu – tika mainīta, nosakot, ka informācija jāsniedz tikai pēc PVD pieprasījuma. Tomēr iesakām iet soli tālāk un atļaut paziņojuma nosūtīšanu elektroniski no PVD reģistrētās e-pasta adreses (bez e-paraksta). Administratīvo slogu tas ļautu samazināt par aptuveni 211 LVL gadā. ZM ir jāmaina šie noteikumi.

2. Priekšlikums

Atteikties no atsevišķas kravas saņemšanas reģistrēšanas (21.1. punkts). Kravu īpašnieka maiņas statusu pietiekami labi regulē citi – preču aprites dokumenti un tie arī ļauj izsekot produkcijai un līdz ar to papildus žurnāli nav nepieciešami. Šīs prasības atcelšana ļautu samazināt administratīvo slogu par indikatīvi 5 331 LVL gadā. ZM izmaiņu veikšanai ir jāprecizē šie MK noteikumi.

Kopsavilkums

Kopumā tas ļautu samazināt šo noteikumu administratīvo slogu par 30%.

4.2.24. MK 2004. gada 30. marta noteikumi Nr. 206 „Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”

1. Priekšlikums

Atteikties no prasības novietnes īpašniekam rakstiski apliecināt, ka viņam nav zināms pamatojums tam, ka dzīvniekiem ir bīstamās slimības. Novietnes īpašniekiem parasti nav veterinārārsta izglītības, lai šādu apliecinājumu varētu sniegt. Atteikšanās no šāda dokumenta ļautu administratīvo slogu samazināt par 14 LVL gadā. ZM izmaiņas ir jāveic šo noteikumu 12.3. punktā, jo tā ir «B» līmeņa prasība un ES likumdošana nenosaka, ka novietnes īpašniekam ir jāpasagatavo šāda veida apliecinājums.

2. Priekšlikums

Iesakām atteikties no prasības tirgotājam datubāzei par aitu un kazu tirdzniecību pievienot to pārvietošanas maršruta kopijas. Datubāzē jau ir veterināro (veselības) sertifikātu sērijas numuri. Tāpat šis veterinārais sertifikāts ir gan papīra formātā, gan TRACES datubāzē, un nepieciešamības gadījumā atbildīgās personas to var viegli sameklēt. Latvijas gadījumā atteikšanās no šīs prasības administratīvo slogu samazinātu par 31 LVL gadā. ZM izmaiņas ir veicamas MK noteikumos.

3. Priekšlikums

Mainīt prasību, ka visiem pārvadātājiem ir rakstiski jāapliecina, ka tiek ievērotas šo noteikumu prasības, saskaņā ar kurām pārvadāšanas laikā par aītām vai kazām atbildīgs ir personāls, kuram ir profesionālo kompetenci un zināšanas apliecinošs dokuments. Administratīvo slogu var atvieglot, nosakot, ka šāds apliecinājums ir jāpasagatavo tikai

gadījumos, ja dzīvniekus ceļā pārvadā ilgāk par 8 stundām. ZM izmaiņas ir veicamas šo noteikumu 29. punktā.

4. Priekšlikums

ZM nepieciešams svītrot prasību MK noteikumos par informācijas ievietošanu AMINO datubāzē, kas jau sen ir novecojusi.

5. Priekšlikums

Pašreizējā brīdī noteikumos nav atrunāta faktiski esošā prasība par nepieciešamību brīvā veidā sagatavot iesniegumu veterinārā sertifikāta saņemšanai. Iesakām PVD atteikties no prasības uzņēmējiem iesniegt formālus iesniegumus. Tā kā veterinārā sertifikātā sagatavošanai PVD inspektoram jebkurā gadījumā ir vajadzīga informācija, šo informāciju var iegūt jebkādā uzņēmējam ērtā veidā (rakstiski, elektroniski, mutiski).

Patlaban, iesniedzot dzīvnieku sarakstu PVD, uzņēmējs gaida, kamēr inspektors dzīvnieku numurus pārrakstīs veterinārā sertifikāta veidlapā. Ja krava ir liela, veterinārā sertifikāta saņemšana PVD var prasīt pat vairākas stundas. Iesakām PVD mainīt procesu:

a) Ieviest pielikumu pievienošanas pieeju. Tas nozīmē, ka gadījumā ja uzņēmējs ir izdrukājis sarakstu ar dzīvnieku numuriem, PVD inspektors numurē šo sarakstu kā pielikumu un veterinārā sertifikāta sadaļā "Dzīvnieku identifikācija" ieliek atsauci uz šo pielikumu. Savukārt, tālāk ievadīt informāciju TRECES datubāzē PVD inspektors jau var bez uzņēmēja klātbūtnes.

b) Pieņemt arī elektroniski nosūtīto informāciju, vai informāciju, kas ir uz datu nesēja (USB datu nesēja vai CD diska), lai inspektors netērētu savu un uzņēmēju laiku ciparu manuālai pārrakstīšanai. Tā kā lielākie uzņēmumi izmanto skenerus dzīvnieku numuru nolasīšanai, tad būtu loģiski, ja šie dati uzreiz tiktu pārkopēti veterinārā sertifikāta sadaļā par dzīvnieku identifikāciju. Nav saprotami, kāpēc patlaban uzņēmējam noskenētā informācija ir jāizdrukā un tad PVD inspektoram no šīs izdrukas cipari jāpārraksta ar roku.

Tas administratīvo slogu varētu samazināt par aptuveni 11 LVL gadā.

6. Priekšlikums

Vel viena iespēja, kas vēl vairāk atvieglotu dzīvi uzņēmējiem, būtu veterinārā sertifikāta izsniegšana elektroniski. Tas nozīmē, ka uzņēmējs elektroniski nosūta visu nepieciešamo informāciju un PVD inspektors sagatavo veterināro sertifikātu un nosūta to elektroniski uzņēmējam. Šī iespēja ļautu samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem par 51 LVL gadā, kas ir samazinājums par 88% šo MK noteikumu kontekstā. Idejas ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas MK noteikumos.

Kopsavilkums

Šo priekšlikumi ieviešana ļautu kopumā administratīvo slogu samazināt par 96 LVL gadā, tas ir par 54%.

4.2.25. MK 2004. gada 13. aprīļa noteikumi Nr. 301 „Veterinārās prasības govju un cūku aprītei”

1. Priekšlikums

Pašreizējā brīdī noteikumos nav atrunāta faktiski esošā prasība par nepieciešamību brīvā veidā sagatavot iesniegumu veterinārā sertifikāta saņemšanai. Iesakām PVD atteikties no prasības uzņēmējiem iesniegt formālus iesniegumus. Tā kā veterinārā sertifikātā sagatavošanai PVD inspektoram jebkurā gadījumā ir vajadzīga informācija, šo informāciju var iegūt jebkādā uzņēmējam ērtā veidā (rakstiski, elektroniski, mutiski).

2. Priekšlikums

Patlaban iesniedzot dzīvnieku sarakstu, uzņēmējs gaida kamēr PVD inspektors dzīvnieku numurus pārrakstīs veterinārā sertifikāta veidlapā. Ja krava ir liela, veterinārā sertifikāta saņemšana PVD brīžiem prasa pat 2-3 stundas. Iesakām PVD mainīt procesu:

a) Ieviest pielikumu pievienošanas pieeju. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja uzņēmējs ir izdrukājis sarakstu ar dzīvnieku numuriem, PVD inspektors numurē šo sarakstu kā pielikumu un veterinārā sertifikāta sadaļā “Dzīvnieku identifikācija” ieliek atsauci uz šo pielikumu. Savukārt, tālāk ievadīt informāciju TRECES datubāzē PVD inspektors jau var bez uzņēmēja klātbūtnes.

b) Pieņemt arī elektroniski nosūtīto informāciju vai informāciju, kas ir uz datu nesēja (USB datu nesēja vai CD diska), lai inspektors netērētu savu un uzņēmēju laiku ciparu manuālai pārrakstīšanai. Tā kā lielākie uzņēmumi izmanto skenerus dzīvnieku numuru nolasīšanai, tad būtu loģiski, ja šie dati uzreiz tiktu pārkopēti veterinārā sertifikāta sadaļā par dzīvnieku identifikāciju. Nav saprotams, kāpēc patlaban uzņēmējam noskenētā informācija ir jāizdrukā un tad PVD inspektoram no šīs izdrukas cipari jāpārraksta manuāli.

Tas administratīvo slogu varētu samazināt par aptuveni 1 679 LVL gadā, kas ir samazinājums par 13%. Izmaiņu veikšanai ZM ir jāprecizē šie MK noteikumi.

3. Priekšlikums

Mainīt prasību, ka visiem pārvadātājiem ir rakstiski jāapliecina, ka tiek ievērotas šo noteikumu prasības, saskaņā ar kurām pārvadāšanas laikā par dzīvniekiem atbildīgs ir personāls, kuram ir profesionālo kompetenci un zināšanas apliecinošs dokuments. Administratīvo slogu var atvieglot, nosakot, ka šāds apliecinājums ir jāgatavo tikai gadījumos, ja dzīvniekus ceļā pārvadā ilgāk par 8 stundām. ZM izmaiņas ir veicamas šo noteikumu 29. Punktā, un atvieglojums uzņēmējiem būtu aptuveni 17 LVL gadā.

4. Priekšlikums

ZM svītrot MK noteikumu prasību par informācijas ievietošanu AMINO datubāzē.

5. Priekšlikums

Vel viena iespēja, kas atvieglotu dzīvi uzņēmējiem, būtu veterinārā sertifikāta izsniegšana elektroniski. Tas nozīmē, ka uzņēmējs elektroniski nosūta PVD visu nepieciešamo informāciju, un PVD inspektors operatīvi sagatavo veterināro sertifikātu un nosūta to elektroniski uzņēmējam. Šī iespēja ļautu samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem par 6 790 LVL gadā, kas ir samazinājums par 53% šo MK noteikumu kontekstā. Jāatzīmē, ka

citas valstis (skat. Citu valstu pieredzes sadaļu) šādu praksi realizē. Idejas ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas MK noteikumos.

Kopsavilkums

Pirmo četru priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs samazinātos par 1 697 LVL gadā, kas ir par 13%.

Savukārt, ja izdotos realizēt arī piekto priekšlikumu, kopējais administratīvā sloga samazinājums būtu par 6 807 LVL, kas ir samazinājums -53%.

4.2.26. MK 2004. gada 18. marta noteikumi Nr. 145 „Noteikumi par veterinārajām prasībām zirgu aprītei un importam no trešajām valstīm”

1. Priekšlikums

Vispirms gribas atzīmēt, ka ZM noteikumi ir jāaktualizē vai jāmaina PVD prasības, jo citādi noteikumu prasības neatbilst realitātei un līdz ar to maldina uzņēmējus. Šajos noteikumos nav aktualizēta informācija par prasībām informācijas sagatavošanai par dzīvnieku veselības stāvokli.

Tāpat dezinfekcijas veikšanai uzņēmējam ir jāmeklē biocīdu saraksts, jo noteikumos vien pieminēts, ka dezinficēšanai izmanto dezinfekcijas līdzekļus, kuri saskaņoti ar Pārtikas un veterināro dienestu. No administratīvā sloga viedokļa tas ir papildus slogs 15 LVL apmērā.

2. Priekšlikums

Pašreizējā brīdī noteikumos nav atrunāta faktiski esošā PVD prasība par nepieciešamību brīvā veidā sagatavot iesniegumu veterinārā sertifikāta saņemšanai. Iesakām PVD atteikties no prasības uzņēmējiem iesniegt formālus iesniegumus. Tā kā veterinārā sertifikāta sagatavošanai PVD inspektoram jebkurā gadījumā ir vajadzīga informācija, šo informāciju var iegūt jebkādā uzņēmējam ērtā veidā (rakstiski, elektroniski, mutiski).

Patlaban, iesniedzot dzīvnieku sarakstu, uzņēmējs gaida, kamēr PVD inspektors dzīvnieku numurus pārrakstīs veterinārā sertifikāta veidlapā. Ja krava ir liela, veterinārā sertifikāta saņemšana PVD brīžiem prasa pat vairākas stundas. Iesakām PVD mainīt procesu:

a) Ieviest pielikumu pievienošanas pieeju. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja uzņēmējs ir izdrukājis sarakstu ar dzīvnieku numuriem, PVD inspektors numurē šo sarakstu kā pielikumu un veterinārā sertifikāta sadaļā “Dzīvnieku identifikācija” ieliek atsauci uz šo pielikumu. Savukārt, tālāk ievadīt informāciju TRECES datubāzē PVD inspektors var bez uzņēmēja klātbūtnes.

b) Pieņemt arī elektroniski nosūtītu informāciju vai informāciju, kas ir uz datu nesēja (USB datu nesēja vai CD diska), lai inspektors netērētu savu un uzņēmēju laiku ciparu manuālai pārrakstīšanai. Tā kā lielākie uzņēmumi izmanto skenerus dzīvnieku numuru nolasīšanai, tad būtu loģiski, ja šie dati uzreiz tiktu pārņemti veterinārā sertifikāta sadaļā par dzīvnieku identifikāciju. Nav saprotami, kāpēc patlaban uzņēmējam noskenētā informācija ir jāizdrukā un tad PVD inspektoram no šīs izdrukātas kopijas jāpārraksta ar roku.

Tas administratīvo slogu ļautu samazināt par aptuveni 290 LVL gadā. Ieviešot šo priekšlikumu, noteikumu faktiskais administratīvais slogs samazinātos par 21%. Izmaiņu veikšanai ZM vajadzētu precizēt šos MK noteikumus.

3. Priekšlikums

Veterinārā sertifikāta izsniegšana elektroniski. Tas nozīmē, ka uzņēmējs elektroniski nosūta visu nepieciešamo informāciju, un PVD inspektors sagatavo veterināro sertifikātu un elektroniski to nosūta uzņēmējam. Šī iespēja ļautu samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem par 1 207 LVL gadā, kas ir samazinājums par 88% šo MK noteikumu kontekstā. Idejas ieviešanai ZM ir jāveic izmaiņas MK noteikumos.

Kopsavilkums

Visu priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs samazinātos par 1 222 LVL gadā, kas ir 89% samazinājums. Savukārt, ja netiek ieviests tikai 1. un 2. priekšlikums, samazinājums būtu 305 LVL un 21%.

4.2.27. MK 2007. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 415 „Kārtība, kādā izsniedz, aptur, pārreģistrē un anulē speciālas atļaujas (licences) farmaceitiskajai un veterinārfarmaceutiskajai darbībai, maksā valsts nodevu par to izsniegšanu un pārreģistrēšanu, kā arī novērtē aptieku, zāļu un veterināro zāļu lieltirgotavu, zāļu un veterināro zāļu ražošanas uzņēmumu atbilstību un zāļu labas izplatīšanas prakses atbilstību”

1. Priekšlikums

Iesakām ZM veikt izmaiņas MK noteikumos, lai precizētu informāciju iesniegumā par speciālas atļaujas (licences) zāļu ražošanai iesniegšanu vai pārreģistrēšanu, vai par izmaiņām iesniegtajā informācijā.

Atteikties no prasības aizpildīt informāciju par personām, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt personālsabiedrību vai kapitālsabiedrību. Šī informācija ir valsts rīcībā. Turklāt, mainoties paraksttiesīgām personām, patlaban tiek prasīts atkal aizpildīt šo veidlapu, kas veido nevajadzīgo administratīvo slogu.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot komersanta reģistrācijas apliecības kopiju. Šī informācija ir valsts institūciju rīcībā. Turklāt, ja aģentūrai ir aizdomas par reģistrācijas neesamību, to var pārbaudīt inspekcijas laikā (taču ir grūti iedomāties, ka kāda persona ir gatava joka pēc reģistrēt neesošu uzņēmumu, samaksājot 500 latus). Līdzīgi kā arī nākamajos pielikumos prasītā informācija, šī informācija tiek publicēta Latvijas Vēstnesī (par ko uzņēmējiem arī ir jāmaksā).

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “personālsabiedrības personiski atbildīgo biedru un komandītu vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta, juridiskai personai – nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese”. Šī informācijas ir valsts institūciju rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “personālsabiedrības biedru vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta, juridiskai personai – nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese, kuri ir īpaši pilnvaroti pārstāvēt personālsabiedrību, norādot, vai viņiem ir

tiesības pārstāvēt personālsabiedrību atsevišķi vai kopīgi”. Šī informācijas ir valsts institūciju rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “kapitālsabiedrības valdes locekļu, padomes locekļu, padomes locekļu (ja kapitālsabiedrībai ir izveidota padome) vārds, uzvārds un personas kods, dzīvesvieta un amats”. Šī informācija ir valsts rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “viena vai vairāku kapitālsabiedrības valdes locekļu tiesības pārstāvēt sabiedrību atsevišķi vai kopīgi”. Šī informācija ir valsts rīcībā. Turklāt uzņēmējam arī ir pienākums šo informāciju publicēt Latvijas Vēstnesī, kas arī tiek darīts.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “dokumenta kopija (uzrādot oriģinālu), kas apliecina iesniedzēja tiesības izmantot telpas”. ZVA nav jāiejaucas divu personu (nomnieka un iznomātāja) savstarpējās attiecībās, vienkārši nepieciešamības gadījumā jānosaka prasības attiecībā uz telpām.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “izziņa par darba devēja un šī iesnieguma 4. punkta minēto amatpersonu darba tiesiskajām attiecībām, to ilgumu, darbinieka veikto darbu, kā arī uzņēmuma vadītāja apstiprinātu dokumentu kopijās, kas apliecina personas iecelšanas atbilstošajā amatā”. ZVA uzdevums nav kontrolēt attiecības, bet izvirzīt prasības. Līguma esamība šodien nenozīmē, ka to nevar lauzt rīt, tāpēc šis dokuments negarantē situācijas nemainību.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “atbildīgās amatpersonas par narkotisko vielu un zāļu apriti rakstisks apliecinājums, ka persona iepriekšējās darbības laikā nav krimināli sodīta, tai nav uzlikti administratīvie sodi vai disciplinārsodi par farmaceitiskās darbības pārkāpumiem un kurai sodāmība nav dzēsta vai noņemta likumā noteiktajā kārtībā”. ZVA nepārbauda šo informāciju. Tāpēc pietiktu paredzēt ailīti, kura ir jāatņemas, ka persona nav krimināli sodīta, utt.”. Tas ļautu uzņēmējiem ietaupīt iesnieguma sagatavošanas procesa laiku un izvairīties no liekiem dokumentiem.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “nodarbināto personu ar farmaceitisko izglītību saraksts (vārds, uzvārds, kvalifikācija), kuru apstiprinājis darba devējs”. Svarīgākās personas jau ir atzīmētas gan iesniegumā, gan Ražotnes aprakstā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “iesniedzēja organizācijas shēma, kurā norādīta amatpersonu administratīvā pakļautība, atbilstoši funkcionālajiem pienākumiem”. Organizācijas struktūru tiek prasīts aprakstīt arī ražotnes aprakstā. Turklāt, ja likumdevējam ir konkrētas prasības, tās ir konkrēti jāizvirza.

Iesakām atteikties no prasības pievienot kvīti par valsts nodevas samaksu. Daudzi uzņēmumi tagad veic apmaksu ar interneta bankas palīdzību. Tā kā valsts institūcijas prasa oficiālu bankas apliecinājumu, uzņēmējam ir jātērē laiks, izdrukājot maksājuma uzdevumu, stāvot rindā, lai saņemtu zīmogu uz izraksta (pēdējā laikā tas ir maksas pakalpojums). Ņemot vērā, ka tas ir visai ilgs un nopietns process, pietiktu ar izdruku no internetbankas. Ja valsts institūcija nav pārliecināta, šī institūcija varētu pati interesēties Valsts kasē par saņemto maksājumu. Ja valsts nav izveidojusi ērtu maksājumu veikšanas sistēmu uzņēmējiem, tas nav attaisnojums administratīvā sloga pārlikšanai uz uzņēmējiem.

Visu šo priekšlikumu ieviešana administratīvo slogu samazinātu par 77 LVL gadā. Tehniski ZM izmaiņas ir veicamas tikai šajos MK noteikumos.

2. Priekšlikums

Iesakām veikt izmaiņas iesniegumā par atbilstības novērtēšanu un speciālas atļaujas (licences) zāļu vai veterināro zāļu lieltirgotavas atvēršanai (darbībai) izsniegšanu vai pārreģistrēšanu, vai par izmaiņām iesniegtajā informācijā un dokumentos.

Atteikties no prasības aizpildīt informāciju par personām, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt personālsabiedrību vai kapitālsabiedrību. Šī informācija ir valsts institūciju rīcībā. Turklāt, mainoties organizāciju pārstāvošām personām, patlaban tiek prasīts atkal aizpildīt šo veidlapu, kas veido nevajadzīgo administratīvo slogu.

Atteikties no informācijas pieprasīšanas par to, vai organizācija nodrošina zāļu pasūtījumu pieņemšanu visu diennakti (9.6.punkts veidlapā). Šī informācija reāli netiek izmantota. Gadījumā, ja pēkšņi šī informācija būtu vajadzīga, to ir ļoti vienkārši dabūt piezvanot. Turklāt tā būs aktuāla, nevis fakta konstatēšana uz reģistrācijas brīdi. Līdzīga veidā var atteikties no informācijas pieprasīšanas par darbības lauku (9.7.punkts). Tāpat iesakām atteikties no informācijas pieprasīšanas par atbildīgās amatpersonas un atbildīgās amatpersonas vietnieka darba laiku. Ir jāizvirza izpildāmi nosacījumi, nevis prasīt tik detalizētu informāciju, kuru reāli dzīvē ir grūti paredzēt. Turklāt patlaban sanāk, ka personīgo iemeslu dēļ uz laiku mainoties atbildīgās personas darba grafikam, ir jāiet atkal uz VZA aizpildīt šo veidlapu.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot komersanta reģistrācijas apliecības kopiju. Šī informācija ir valsts institūciju rīcībā. Turklāt, ja aģentūrai ir aizdomas par reģistrācijas neesamību, to var pārbaudīt inspekcijas laikā (taču ir grūti iedomāties, ka kāda persona ir gatava joka pēc reģistrēt neesošu uzņēmumu, samaksājot 500 latus). Līdzīgi kā nākamajos pielikumos prasītā informācija, šī informācija tiek publicēta Latvijas Vēstnesī (par ko uzņēmējiem arī ir jāmaksā).

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “personālsabiedrības personiski atbildīgo biedru un komandītu vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta, juridiskai personai – nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese”. Šī informācijas ir valsts institūciju rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot „personālsabiedrības biedru vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta, juridiskai personai – nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese, kuri ir īpaši pilnvaroti pārstāvēt personālsabiedrību, norādot, vai viņiem ir tiesības pārstāvēt personālsabiedrību atsevišķi vai kopīgi”. Pirmkārt, ir grūti saprotams kas vispār šeit tiek prasīts. Otrkārt, šī informācija lielākoties jau ir veidlapā. Treškārt, šī informācijas ir valsts institūciju rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “kapitālsabiedrības valdes locekļu, padomes locekļu, padomes locekļu (ja kapitālsabiedrībai ir izveidota padome) vārds, uzvārds un personas kods, dzīvesvieta un amats”. Šī informācija ir valsts institūciju rīcībā.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “viena vai vairāku kapitālsabiedrības valdes locekļu tiesības pārstāvēt sabiedrību atsevišķi vai kopīgi”. Šī informācija ir valsts institūciju rīcībā. Turklāt, uzņēmējam arī ir pienākums šo informāciju publicēt Latvijas Vēstnesī, kas arī tiek darīts.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “dokumenta kopija (uzrādot oriģinālu), kas apliecina iesniedzēja tiesības izmantot telpas”. ZVA nav jāiejaucas divu personu (nomnieka

un iznomātāja) savstarpējās attiecībās, vienkārši nepieciešamības gadījumā jānosaka prasības attiecībā uz telpām.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “darba devēja izsniegtā rakstiska izziņa par darba devēja un atbildīgās amatpersonas, atbildīgās amatpersonas vietnieka un zāļu lieltirgotavas nodaļu atbildīgo personu darba tiesiskajām attiecībām, to ilgumu, darbinieka veikto darbu, kā arī uzņēmuma vadītāja apstiprinātu dokumenta kopiju, kas apliecina personas iecelšanu atbilstošajā amatā (neattiecas uz individuālo komersantu). ZVA uzdevums nav kontrolēt tiesiskās attiecības, bet izvirzīt prasības. Līguma esamība šodien nenozīmē, ka to nevar lauzt rīt, tāpēc šie dokumenti negarantē situācijas nemainību.

Atteikties no prasības „darba devēja rīkojums par atbildīgo amatpersonu norīkošanu par speciālās darbības nosacījumu nodrošināšanu (kopijas, kuras apstiprina uzņēmuma vadītājs)”. Nav saprotams kāpēc tieši šāds valsts pārvaldes iestādes lietots dokuments ir vajadzīgs, ja, piemēram, tiesiskās attiecības un atbildība jau ir atrunāta līgumā?

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “zāļu lieltirgotavā un zāļu lieltirgotavas nodaļās nodarbināto personu ar farmaceitisko izglītību saraksts (vārds, uzvārds, kvalifikācija), kuru apstiprinājis darba devējs”. Kas, piemēram, notiek, ja pēc mēneša no iesnieguma sagatavošanas šis saraksts mainās?

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot „zāļu lieltirgotavas atbildīgās amatpersonas un atbildīgās amatpersonas vietnieka rakstisks apliecinājums, ka persona iepriekšējās darbības laikā nav krimināli sodīta, tai nav uzlikti administratīvie sodi vai disciplinārsodi par farmaceitiskās darbības pārkāpumiem un ka tai sodāmība nav dzēsta vai noņemta likuma noteiktajā kārtībā”. ZVA nepārbauda šo informāciju. Tāpēc pietiktu paredzēt ailīti, kura ir jāatšķēse, ka persona nav krimināli sodīta, utt. Tas ļautu uzņēmējiem ietaupīt iesnieguma sagatavošanas procesa laiku un izvairīties no liekiem dokumentiem.

Atteikties no prasības iesniegumam pievienot “iesniedzēja organizācijas shēma, kurā norādīta amatpersonu administratīvā pakļautība, atbilstoši funkcionālajiem pienākumiem”. Ja likumdevējam ir konkrētas prasības attiecībā uz organizācijas shēmām, tās ir skaidri jāizvirza. Veidlapā varētu atstāt ailīti, kurā uzņēmējs atšķēse, ka viņa organizācijas shēma atbilst prasībām, iztiekot bez zīmēšanas.

Iesakām atteikties no prasības pievienot kvīti par valsts nodevas samaksu. Daudzi uzņēmumi tagad veic apmaksu ar interneta bankas palīdzību. Tā kā valsts institūcijas prasa oficiālu bankas apliecinājumu, uzņēmējam ir jātērē laiks, izdrukājot maksājuma uzdevumu, stāvot rindā, lai saņemtu zīmogu uz izraksta (pēdējā laikā tas ir maksas pakalpojums). Ņemot vērā, ka tas ir visai ilgs un nopietns process, pietiktu ar izdrucku no internetbankas. Ja valsts institūcija nav pārliecināta, šī institūcija varētu pati interesēties Valsts kasē par saņemto maksājumu. Ja valsts nav izveidojusi ērtu maksājumu veikšanas sistēmu uzņēmējiem, tas nav attaisnojums administratīvā sloga pārlīkšanai uz uzņēmējiem.

Visu šo priekšlikumu ieviešana administratīvo slogu samazinātu par 420 LVL gadā. Tehniski ZM izmaiņas ir veicamas tikai šajos MK noteikumos.

3. Priekšlikums

Veidlapā “Iesniegums par speciālas atļaujas (licences) zāļu ražošanai izsniegšanu vai pārreģistrēšanu, vai par izmaiņām iesniegtajā informācijā” un veidlapā “Iesniegums par atbilstības novērtēšanu un speciālas atļaujas (licences) zāļu vai veterināro zāļu lieltirgotavas atvēršanai (darbībai) izsniegšanu vai pārreģistrēšanu, vai par izmaiņām

iesniegtajā informācijā un dokumentos” iesakām atteikties no nevienam nevajadzīgas prasības atkārtoti aizpildīt visai apjomīgu veidlapu, veicot pārreģistrāciju.

Administratīvo slogu tas ļautu samazināt par aptuveni 50 LVL gadā. Izmaiņas likumdošanā nav vajadzīgas, ir tikai jāmaina procedūra ZVA.

4. Priekšlikums

Mainot informāciju veidlapā, atļaut to sūtīt pa e-pastu. Tai ir informatīvs raksturs, un no rezultāta viedokļa nav atšķirības, vai informācija ir iesniegta, no jauna aizpildot visu iesniegumu (kas tiek prasīts tagad), vai nosūtīta pa e-pastu tikai to informāciju, kura ir mainījusies.

Administratīvo slogu tas ļautu samazināt par aptuveni 298 LVL gadā. Izmaiņas likumdošanā nav vajadzīgas, ir tikai jāmaina procedūra ZVA.

5. Priekšlikums

Atteikties no papīra atļaujām (licencēm). Šī informācija ir interneta reģistrā – tas ir drošākais un uzņēmējiem ekonomiski izdevīgākais veids. Ja ārvalstu partnerim ir vajadzīgs apliecinājums, partneris šo informāciju var drošā veidā iegūt caur savu kompetento iestādi. Šobrīd, kad mainās salīdzinoši specifiska informācija, uzņēmējam ir jāsaņem jauns dokuments, par kuru jāmaksā.

Administratīvo slogu tas ļautu samazināt par aptuveni 193 LVL gadā (summa aprēķināta neņemot vērā pašas atļaujas (licences) izmaksu samazinājumu). ZM izmaiņas ir veicamas šajos MK noteikumos.

6. Priekšlikums

Atteikties no samaksas 50 LVL apmērā par komersanta juridiskās adreses vai nosaukuma maiņu, uzņēmuma pastāvīgās daļas nodošanu utt. Šī summa izskatās nesalīdzināmi lielāka par laiku, kas ir nepieciešams ZVA, lai mainītu dažus vārdus atļaujā (licencē).

7. Priekšlikums

Atteikties no samaksas 30 LVL apmērā par informācijas maiņu, ja nav nepieciešama speciālās atļaujas (licences) veterinārfarmaceutiskai darbībai pārreģistrēšana. Šī summa ir neproporcionāla laikam, kas ir vajadzīgs ZVA darbiniekiem, lai mainītu dažus vārdus vai teikumus.

8. Priekšlikums

Pašreizējā sistēma nemotivē Zāļu valsts aģentūru strādāt efektīvāk, jo uzņēmēji maksā par stundām. Iesakām noteikt tādu fiksēto maksu, kura ir zemāka par pašreizējo samaksu, lai ZVA speciālistus motivētu palielināt darba efektivitāti. Piemēram, patlaban pārbaudes akti tiek rakstīti ļoti detalizēti, iekļaujot gan vispārējo aprakstu un to, kas ir labi, gan to, kas ir uzlabojams. Darba efektivitātes palielināšanas nolūkā ir jāatsakās no vispārējiem aprakstiem – īsi un konkrēti ir jāatzīmē kas ir uzlabojams. Tas ietaupītu gan ZVA darbinieku laiku, gan uzņēmēju laiku, lasot šos aktus. Tāpat ir jāaktualizē 2008. gada 20. septembra Zāļu valsts publisko maksas pakalpojumu cenrādis, ņemot vērā tendences darba tirgū.

Vērtējot subjektīvi, darba ražīguma palielināšana un cenu aktualizēšana ļautu visai reāli samazināt slogu uzņēmējiem vismaz par 20%. Tas nozīmē, ka veterinārajā jomā

strādājošiem uzņēmumiem šo noteikumu kontekstā administratīvais slogs samazinātos vismaz par 6 917 LVL gadā.

Kopsavilkums

Visu priekšlikumu ieviešanas rezultātā administratīvais slogs samazinātos par 7 955 LVL gadā, kas ir 14% samazinājums.

4.2.28. MK 2006. gada 05. maija noteikumi Nr. 744 „Kārtība, kādā veic uzraudzību un informācijas apmaiņu par infekcijas slimībām, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, par šo slimību ierosinātājiem, kā arī par ierosinātāju antimikrobo rezistenci”

Nav priekšlikumu.

4.3. Papildus priekšlikumi

Strādājot pie šī darba, pētījuma grupa ir kontaktējusies ar dažādiem uzņēmējiem, uzklāusot viņu viedokļus par dažādām administratīvā rakstura šķēršļiem un sadarbību ar valsts institūcijām. Šeit ir atspoguļotas būtiskākās no problēmām, kuras uzņēmēji uzskata par administratīvo slogu veidojošām. Kaut arī aprakstītās problēmas neveido slogu šī pētījuma ietvaros analizējamo normatīvo aktu kontekstā, mēs uzskatām par svarīgu atspoguļot uzņēmēju izteiktos viedokļus un priekšlikumus.

1. Par PVD veterinārajiem ekspertiem

Patlaban samaksu par veterinārajiem ekspertiem veic uzņēmējs, maksājot PVD par inspektora laiku un saistītiem izdevumiem. Jāatzīmē, ka uzņēmēji ir norādījuši uz to, ka pašreizējās izmaksas, galvenokārt darba alga, par veterinārajiem ekspertiem būtiski (gandrīz divreiz) pārsniedz veterināro ārstu izmaksas, kuriem ir līdzīga izglītība kā veterinārajiem ekspertiem. Turklāt atsevišķi uzņēmēji atzīmēja (un pierādīja), ka veterināro ekspertu darbs ir saplānots neracionāli. Piemēram, PVD nozīmē 4 veterinārus ekspertus tur, kur efektīvi plānojot darbu var iztikt ar diviem. Vienā gadījumā mēs esam konstatējuši, ka pat kaušanas procesā iesaistīto darbinieku skaits uzņēmumā ir mazāks par PVD nozīmēto veterināro ekspertu skaitu.

Līdz ar to mēs iesakām PVD:

1. Pārskatīt veterināro ekspertu nozīmēšanas pieeju, daudz aktīvāk iesaistot uzņēmējus un uzklāusot viņu viedokļus, lai palīdzētu uzņēmējiem samazināt izdevumus.
2. Pārskatīt izcenojumus par veterināro ekspertu pakalpojumiem. Tas nenozīmē, ka jāpārskata sistēma. Pēc mūsu aprēķiniem samaksas veikšana par veterināro ekspertu faktiski padarīto darbu kopumā pārtikas nozarē strādājošajiem tirgus orientētajiem uzņēmējiem ir izdevīgāka un no loģikas viedokļa pamatotāka nekā par produkcijas daudzumu. Tomēr šīs sistēma ietvaros ir iespējas izmaksas samazināt.

Pēc mūsu indikatīviem aprēķiniem, ir reālas iespējas uzņēmēju izmaksas šajā pozīcijā samazināt vismaz par piektdaļu, kas ir 157 tūkst. LVL. Tā būtu reāli iekonomētā summa un atbalsts uzņēmējiem šajos sarežģītajos apstākļos.

2. Par veterinārajiem sertifikātiem un dzīvnieku pārvietošanas deklarācijām

Iesakām izvērtēt iespēju atteikties no dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas iesniegšanas gadījumos, kad tiek aizpildīts veterinārais sertifikāts. Dzīvnieku pārvietošanas deklarācijā tiek prasīta identiska informācija, kādu uzņēmējs sniedz veterinārā sertifikāta sagatavošanai. Līdz ar to mēs uzskatām, ka nav racionāli no uzņēmēja divas reizes prasīt vienu un to pašu. Valsts institūcijām ir jāsadarbojas, lai uzņēmēja vienreiz iesniegtā informācija nonāktu līdz vajadzīgajiem reģistriem.

3. Par pārvietošanu starp novietnēm

Gribam vērst jūsu uzmanību, ka atsevišķos gadījumos dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas veido lielu administratīvo slogu, no kura var atteikties absolūti neietekmējot nedz pārtikas drošības, nedz labturības, sabiedrības labturības vai vides aspektus.

Piemēram, lielajās putnu fermās ir tāda kārtība, ka cāļiem pieaugot, tos pārvieto starp novietnēm vienas fermas ietvaros. Tomēr patlaban no šiem uzņēmumiem tiek prasīts aizpildīt dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas, kas gadā ir vairāk par 500 šāda veida dokumentiem, kuri ir jāaizpilda un jānosūta LCD.

Iesakām ZM un LDC meklēt iespējas atteikties no šī administratīvā sloga. Dažas no idejām, kā šo problēmu atrisināt:

1. Piešķirt atsevišķiem uzņēmumiem īpašu statusu un noteikt, ka viņu iekšējā sistēma dzīvnieku pārvietošanas uzskaitē ir veicama, bet tiem nav jāsniedz informācija LCD. Īpašu statusu varētu piešķirt uzticamiem lieliem uzņēmumiem, kuru iekšējā reģistrācijas sistēma neveido risku, ka informācijas tiks pazaudēta.
2. Ieviest definīciju "saistītās novietnes" tādām novietnēm, kuras atrodas viena kompleksa ietvaros. Tas nozīmētu, ka pārvietojot dzīvniekus starp tām, saimniekam nav jāinformē valsts institūcijas, bet tikai jāreģistrē savos žurnālos. Tas ļauj absolūti precīzi zināt, kurā novietnē atrodas dzīvnieks, dodot īpašniekam saimniekošanas brīvību un neapgrūtinot viņu ar papildus dokumentu rakstīšanu un iesniegšanu LDC.

Kaut arī varētu rasties tehniska rakstura problēmas šo priekšlikumu ieviešanai, ir svarīgi atzīmēt, ka nevis uzņēmēji jāpielāgo sistēmām, bet gan sistēmas uzņēmējiem.

Tā, Apvienotajā Karalistē²⁶ visa informācija gan par novietnēm, to novietojumu un veselības pārbaudēm ir sasaistītas vienotā sistēmā. Novietņu īpašnieki vienīgi ziņo par izmaiņām novietnē, kur ziņas var nodot jebkurā veidā: telefoniski, caur internetu, e-pastu, vai pa pastu. Informāciju par putnu skaita izmaiņām sniedz tad, ja tas mainās par ±20%. Par putnu skaita izmaiņām atsevišķās putnu kūtīs, piemēram, nobarojamu putnu partiju nomaina ar jauniem putniem u.tml., kur būtiski nemainās putnu skaits īpašnieka novietnē

---

²⁶ Density of Poultry and Poultry Premises Registered on the GB Poultry Register, <http://www.defra.gov.uk/foodfarm/farmanimal/diseases/vetsurveillance/poultry/documents/poultry-registered090616.pdf>

kopumā, nav nepieciešams ziņot putnu reģistram²⁷. Īpašniekam ir jāreģistrē putnu, olu un cāļu kustība un informācija jāuzglabā divus gadus²⁸.

4. Par likumdošanu necaurspīdīgumu

Virkne uzņēmēju ir atzīmējuši, ka viņiem nav pilnīgas skaidrības par normatīvajiem aktiem, kuri viņiem ir jāievēro. Īpaši aktuāli tas ir nelieliem komersantiem, kuri vienkārši cenšas pildīt tās prasības, ko definē PVD, nelasot, kas ir noteikts normatīvajos aktos. Parasti šādi uzņēmēji par neskaidrībām uzreiz zvana PVD, tērējot PVD darbinieku laiku.

Jāatzīmē, ka veicot šo pētījumu, arī mēs esam sakārušiem ar zināmām grūtībām pārtikas aprites likumdošanā. Normatīvajos dokumentos, ko mēs esam analizējuši, ir sastopamas faktiski jau labu laiku neeksistējošas prasības, atsevišķas prasības nav saprotamas bez papildus izskaidrojumiem, dažas prasības ir pretrunīgas vai dublējas. Nav vienotas pieejas normatīvo aktu sagatavošanā – piemēram, lasītājam intuitīvi šķiet, ka līdzīga satura MK noteikumiem ir jābūt ar līdzīgiem nosaukumiem, taču veterinārās prasības govīm un cūkām ir MK noteikumos “Veterinārās prasības govju un cūku aprītei”, bet kazām un aitām “Noteikumi par veterinārajām prasībām aitu un kazu aprītei”. Sīkums, taču tas labi atspoguļo sistēmiskas pieejas trūkumu.

Vēl viena problēma ir tā, ka ražotājs vienā vietā nevar atrast tos normatīvos dokumentus, kuri viņam ir jāievēro. Kaut arī šobrīd liela daļa no prasībām ir tiešā veidā atrunāta ES Regulās, PVD mājas lapā (kur pārtikas pārstrādātājs meklēs vispirms) ir tikai Latvijas normatīvie akti. ZM mājas lapā ir vairāk informācijas, taču tā ir necaurskatāma no navigācijas viedokļa.

Daudzi uzņēmēji atzīmēja, ka saprast, kādi likumi, regulas un noteikumi viņiem ir jāievēro un kad, kas šajos dokumentos ir mainījies, prasa ļoti daudz laika un veido lielu administratīvo slogu.

Mūsaprāt, ja uzņēmējam tiek noteiktas prasības, tad informācijai par to ir jābūt ļoti viegli atrodamai. Normatīvie akti jāsaprupē, lai uzņēmējiem tā būtu viegli atrodamā, jo viņam nav primāri svarīgi vai tā ir ES Regula, likums vai MK noteikumi.

Jā komersants nodarbojas ar gaļas pārstrādi, viņam ir jāsameklē sadaļa “Gaļas pārstrāde” un tajā ir jābūt visiem normatīvajiem aktiem ar īsu paskaidrojumu, kādos gadījumos uzņēmējam tie ir jāievēro. Piemēram, pie MK noteikumiem „Noteikumi par veterinārajām prasībām tirdzniecībai ar dzīvnieku izcelsmes produktiem” varētu paskaidrot, ka patiesībā šie noteikumi attiecas uz blakusproduktiem, tādiem kā zarnas, želatīns vai kolagēns.

Līdz ar to iesakām izveidot mājas lapu, kurā skaidrā un saprotamā veidā uzņēmējs viegli varētu atrast prasības, kas viņam ir jāievēro. Viens no piedāvājumiem būtu izmantot “wiki” koncepciju, kad lapas rediģēšanā varētu iesaistīties arī paši uzņēmēji.

---

²⁷ <http://www.defra.gov.uk/foodfarm/farmanimal/diseases/vetsurveillance/poultry/qanda.htm#8>

²⁸ <http://www.defra.gov.uk/foodfarm/farmanimal/diseases/atoz/zoonoses/documents/reports/ncp-sal-breed.pdf>

Literatūras saraksts

1. Commission of the European Communities (2008) “Think Small First” A “Small Business Act” for Europe. {SEC(2008) 2101} {SEC(2008) 2102}
2. Commission of the European Communities (2009) “Reducing Administrative Burdens in the European Union Annex to the 3rd Strategic Review on Better”, {COM(2009) 15 final} {COM(2009) 17 final}
3. Council of European Union (2009) “Action Programme for Reducing Administrative Burdens in the EU (2007-2012) Proposals to extend the list of EU acts to be measured”, Hoofdinhoud
4. Court of Justice (2009) “Cutting red tape – Overview of reduction measures and illustrative examples”, Brussels - <http://www.eumonitor.net/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=138125>
5. Department for Environment, Food and Rural Affairs (2005) “Study on the impacts of regulation on agriculture (ADAS – 2005) A supporting document for Partners for success – a farm regulation and charging strategy”
6. Department for Environment, Food and Rural Affairs (2007) “Administrative burdens in European agriculture: an evidence base”
7. Dutch Cabinet (2006) “Reduction of the administrative burden for businesses” - http://compliancecostsacc.openims.com/ufc/file/compliancecosts_sites/cc8f8a24ba994942b16aa9bd1d9e5997/pu/Bijlage_8_2_Cabinet_letter_October_2006.pdf
8. European Commission (2007a) “Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Small and medium-sized enterprises - Key for delivering more growth and jobs”, A mid-term review of Modern SME policy (COM/2007/0592 final)
9. European Commission (2007b) “Observatory of European SMEs”, Flash EB Series No.196
10. Fiore G, Natale F., Hofherr J. (2008) “Animal Welfare in Transportation” - <http://www.sancotraining.izs.it/2008/news/training%20material%20course%202/course%2026-30%20january/28%20january/Natale%20Satellite%20Navigation%20Systems.pdf>
11. HM Government (2008) “Administrative Burdens of Regulation – Department for Environment Food and Rural Affairs”
12. Netherlands Cabinet (2006) “We want to get rid of this too: Reduction of the administrative burden for business”, Letter, October

13. Seerden R., Stroink F. A. M. (2002) "Administrative law of the European Union, its member states and the United States", Antwerpen: Maastrichts Europees Instituut voor Transnationaal
14. SME Union (2008) "Create an environment in which entrepreneurs and family businesses: A Small Business Act (SBA) for Europe"
15. The Advisory Committee on Paperwork Burden Reduction (2008) "Progress Report on the Paperwork Burden Reduction Initiative: A Strategy to Reduce Paperwork Burden for Small Businesses in Canada", Public Works and Government Services Canada: Ottawa
16. SCM Network (2005) "Measuring and reducing administrative burdens for business. International Standard Cost Model Manual" - <http://www.oecd.org/dataoecd/32/54/34227698.pdf>
17. SCM Network (2008a) "5 Routes to Simplification" - <http://www.administrative-burdens.com/default.asp?page=172>
18. SCM Network (2008b) "Why reduce administrative burdens?" - <http://www.administrative-burdens.com/default.asp?page=239>
19. Van Ek H.C. (2007) "Hendrik e-Identification and Registration of farmed animals in The Netherland" - <http://www.epractice.eu/en/cases/iranimal>